

HET Register

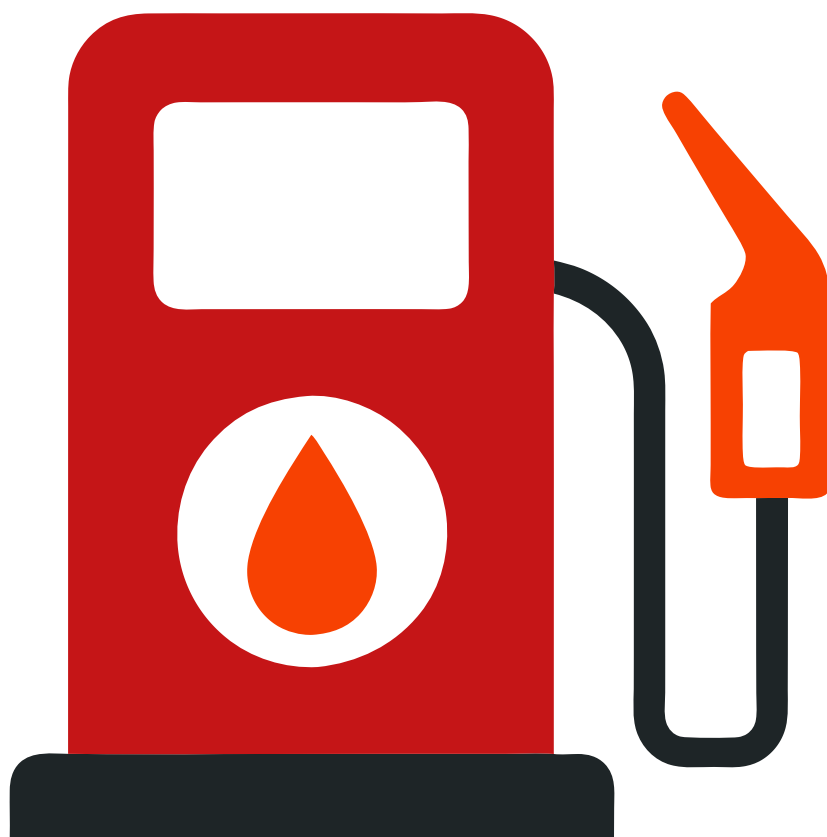
Vakblad van het Register Belastingadviseurs

REGISTER ■

BELASTING ■

ADVISEURS ■

juni 2026 | nummer 3

Pseudo wat? Extra belastingheffing op fossiele brandstofauto's

Kroniek Tuchtrect met lessen uit de praktijk

Lenen over het graf heen: excessief lenen en overlijden

Wat mag de bank onder de Wwft? Van discussie naar einde bankrekening

De tijd dringt – voorkom fiscaal onzuiver worden pensioenregeling

Summer course

REGISTER ■
BELASTING ■
ADVISEURS ■

Slim adviseren over Auto, Fiets en OV

Meld je nu aan

2 & 3 juli 2026 - Vianen

RB Summercourse

Twee dagen vol interactie, nieuwe versnellingen en diepgaande expertise. Schakel je mee naar een hoger niveau?

Zet je agenda op groen en check de volledige roadmap van de Summercourse!

Colofon

Het Register is een uitgave van het Register Belastingadviseurs (RB), World Trade Center Den Haag Prinses Beatrixlaan 544 2595 BM Den Haag Toren C, verdieping 9 Tel. (088) 010 77 77

Het Register verschijnt zes keer per jaar en vormt een belangrijke informatiebron voor de leden van het Register Belastingadviseurs. Leden en relaties van het RB ontvangen Het Register uit hoofde van hun lidmaatschap/betrokkenheid bij het RB. Informatie over (het lidmaatschap van) het RB vindt u op www.rb.nl; informatie over het opzeggen van het lidmaatschap vindt u op www.rb.nl/lidmaatschap-opzeggen.

Redactieraad

Mr. S.F.J.J. (Sylvester) Schenk RB (hoofd-redacteur)
Mr. dr. S.M.H. (Sonja) Dusarduijn RB
Mr. dr. M.J. (Mascha) Hoogeveen
Mr. drs. M. (Martin) Klomp RB
M. (Martijn) Paping, MSc RB
Mr. W.J.M. (Wil) Vennix RB

Eindredactie

Drs. Wilma Straathof
E-mail: wstraathof@rb.nl

Uitgever

Register Belastingadviseurs
E-mail: communicatie@rb.nl

Rubriek Jurisprudentie en Wetgeving
Fiscaal up to Date, Dordrecht

Advertenties

Elma Media B.V.
Rob Stavenuiter
Tel.: 0226-331638
E-mail: r.stavenuiter@elma.nl

Jaargang 17, oplage 7.500

Vormgeving
Elma Media B.V.

© Register Belastingadviseurs

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Register Belastingadviseurs.

'Het Register' bevat informatie die met de meeste zorgvuldigheid is samengesteld. Het Register Belastingadviseurs en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie.

Citeertitel: Het Register 2026/3

Redactiecolum – BOR en de vergeten schulden ■ 5

Mr. dr. M.J. Hoogeveen

Kort & Bondig ■ 6

Pseudo wat? Extra belastingheffing op fossiele brandstofauto's ■ 9

Mr. H. Elbert

Kroniek Tuchtrect met lessen uit de praktijk ■ 14

Mr. A.T. P. Nefkens RB

Lenen over het graf heen: excessief lenen en overlijden ■ 21

Mr. B. Lawende RB CFP REP

Gastcolumn – 'Misschien later.....' is nu! ■ 27

Prof. dr. S.G. van der Lecq

Wat mag de bank onder de Wwft? Van discussie naar einde bankrekening ■ 28

Mr. A.A. Feenstra en mr. R Scherpenisse

Van biomassa tot aardwarmte op het erf ■ 34

Verslag Agrodag Boeren(en)energie

De tijd dringt – voorkom fiscaal onzuiver worden pensioenregeling ■ 36

Wilma Straathof

In memoriam Prof. dr. T. Blokland RB ■ 40

Sylvester Schenk

Jurisprudentie en wetgeving ■ 41

Het Verenigingsnieuws ■ 46

BELASTINGADVISEUR

Grou en Sint Michielsgestel | 24-40 uur

Bij Geerts Fiscaal Advies werk je aan adviesvraagstukken die er écht toe doen. Vanuit onze vestigingen in Grou en Sint Michielsgestel ondersteunen wij ondernemers – voornamelijk in de agrarische sector – bij belangrijke momenten zoals bedrijfsovername, herstructurering, internationalisering en vermogensplanning. Complex, veelzijdig en nooit standaard.

Als (senior) belastingadviseur ben je zelfstandig verantwoordelijk voor nationale en internationale dossiers. Je schakelt direct met ondernemers, denkt strategisch mee en krijgt volop ruimte om je vaktechnisch én commercieel te ontwikkelen. Er ligt een aantrekkelijk klantenpakket voor je klaar, zodat je vanaf dag één impact maakt.

We zoeken een fiscalist met een universitaire opleiding Fiscaal Recht of Fiscale Economie of met een HBO-opleiding passend bij de geboden functie.

Daartegenover staan uitstekende arbeidsvoorwaarden: tot 30 vakantiedagen, bonus- en maandregelingen én realistische doelen. Salaris nader overeen te komen.

Enthousiast?

Stuur je cv (met korte motivatie) naar info@geertsfiscaaladvies.nl.

Kijk voor nadere informatie op onze website www.geertsfiscaaladvies.nl of neem vrijblijvend contact op met **Jeroen Geerts** via **073 203 27 70**.

GEERTS *fiscaal advies bv*

ALS BELASTINGADVISEUR JE VAK VERBREDEN?

Ontdek wat Financiële Planning en het keurmerk CFP® je kunnen brengen als toevoeging op je RB-registratie.

SCAN DE QR-CODE EN MAAK DIE STAP

Gecertificeerd
Financieel Planners

BOR en de vergeten schulden

De bedrijfsopvolgingsfaciliteiten blijven een onuitputtelijke bron van wetstechnische verrassingen. Soms zorgvuldig doordacht, soms minder zorgvuldig en soms vermoedelijk simpelweg vergeten. Dat laatste lijkt het geval bij de behandeling van schulden binnen de Bedrijfsopvolgingsregeling in de SW 1956 (BOR).

Voor de BOR bij de IB-ondernemer is het systeem helder. Ondernemingsschulden behoren tot het ondernemingsvermogen en verlagen dus de BOR-grondslag. Als een bv de onderneming drijft, werkt dit hetzelfde. Niet meer dan logisch. De schuld vermindert immers de waarde van de onderneming. Een en ander gaat automatisch goed, omdat de schulden die zijn aangegaan voor de onderneming behoren tot het ondernemingsvermogen van de IB-onderneming of het lichaam. Een onderneming bestaat immers uit activa en passiva. De schulden hebben daarbij niets te vertellen. Zij krijgen de kwalificatie die het vermogensbestanddeel krijgt waarvoor zij zijn aangegaan. Schulden die zien op beleggingsvermogen vormen beleggingsvermogen en schulden aangegaan voor ondernemingsvermogen vormen ondernemingsvermogen. Tot zover niets bijzonders.

Problemen ontstaan zodra de BOR niet aanknoopt bij het vermogen, maar bij afzonderlijke vermogensbestanddelen zoals bij ter beschikking gestelde onroerende zaken, uitgesloten vermogensbestanddelen en box 2-aandelen het geval is.

Om met ter beschikking gestelde onroerende zaken te beginnen. Niet het resultaatsvermogen ging vanaf 2010 onder voorwaarden tot de BOR-grondslag behoren, maar alleen de ter beschikking gestelde onroerende zaak. Dat klinkt subtiel, maar heeft grote gevolgen. De met de onroerende zaak samenhangende schuld zat daardoor namelijk niet automatisch in de BOR-grondslag. De wetgever heeft deze, in de literatuur reeds in 2016 gesignaleerde weeffout¹, met ingang van 2025 gerepareerd. Schulden die betrekking hebben op voor de BOR kwalificerende ter beschikking gestelde onroerende zaken, worden expliciet als kwalificerende schulden aangemerkt.

Voor de bij fictie uitgesloten vermogensbestanddelen geldt ook dat die schulden expliciet als niet-kwalificerende schulden moeten worden aangemerkt. Het is immers niet consistent om vermogensbestanddelen uit te sluiten en de daarmee samenhangende schulden vrolijk in de BOR-grondslag te laten zitten. De wetgever heeft dan ook terecht schulden die zien op uitgesloten vermogensbestanddelen expliciet uitgesloten, alleen niet in alle gevallen. Hij is vermoedelijk vergeten om de schulden uit te sluiten die zien op de uitgesloten belangen in andere lichamen (art. 35c lid 6 SW 1956).

Bij box 2-aandelen ontbreekt eveneens een vergelijkbare schuldcorrectie. Schulden op aandeelhoudersniveau die samenhangen met het aanmerkelijk belang blijven daardoor voor de BOR buiten beeld. Dat is opmerkelijk. Economisch gezien maakt het immers weinig verschil of ondernemingsvermogen direct in een IB-onderneming wordt gehouden of indirect via een bv wordt gefinancierd met schuld. In beide gevallen resteert per saldo een lagere vermogenspositie. Toch werkt dat in de BOR niet hetzelfde uit. Dat schuurt met het uitgangspunt van rechtsvormneutraliteit. Als schulden bij de IB-ondernemer, bij lichamen, bij terbeschikkinggestelde onroerende zaken wél consequent worden gevolgd, is het niet uitlegbaar waarom box 2-schulden worden genegeerd.

De wetgever moet deze twee vergeten schulden alsnog opnemen in art. 35c SW 1956. Als je eenmaal begint met expliciet schulden te noemen, moet je het ook afmaken. Beter zou het echter zijn om in art. 35c SW 1956 een algemene bepaling op te nemen op grond waarvan schulden dezelfde kwalificatie krijgen als de vermogensbestanddelen waarop zij betrekking hebben. Dat verkleint de kans dat schulden slechts meetellen als de wetgever eraan denkt.

Mr. dr. M.J. Hoogeveen
Mascha Hoogeveen is verbonden aan de Tilburg University en lid van de redactieraad van Het Register.

Noot

- ¹ A.M.A. de Beer & M.J. Hoogeveen, 'De 100%-vrijstelling: aanpassen of afschaffen (I)', WFR 2016/161, par. 3.2.3.

Taalvirtuoos op zoek naar een rechtvaardig belastingrecht

Cover Belastingbeschouwingen 2026/7.
Copyright foto cover: Sonja Dusarduijn.

Het Fiscaal Instituut Tilburg (FIT) organiseerde op 13 mei een mini-congres ter gelegenheid van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van universitair docent mr. dr. Sonja Dusarduijn. Met een gevarieerd programma werd uitgebreid stilgestaan bij de carrière van Sonja en haar bijdrage aan de belastingwetenschap. Sonja is lid van de redactieraad van *Het Register* en betrokken bij de examencommissie van het RB.

Terugkerend element tijdens het congres was haar veelzijdigheid. Dit sprak ook uit de verschillende, inspirerende bijdragen van onder andere Myrta Tieleman, Bruno Peeters, Diana van Hout, Sunny Jansen en Frank Nellen, die ieder vanuit hun specialisme ingingen op het 'kundig ongekunsteld' zijn, zoals zo kenmerkend is voor Sonja. In hun bijdragen omschreven en eerden zij Sonja als een veelzijdig fiscalist en een maker, met oog en aandacht voor detail. 'Ze schrijft uit haar hart, komt op voor vrouwenrechten en heeft een groot hart voor de kwetsbaren.'

Vol lof werd gesproken over en gerefeerd aan haar liefde voor taal en verhaal.

Meerdere sprekers vertelden uit te zien naar toekomstige publicaties, want zoals te doen gebruikelijk aan het Fiscaal Instituut Tilburg gaat Sonja door met onderzoeken en publiceren.

Sonja-nummer

Aan het eind van de middag ontving Sonja het eerste exemplaar van een bijzondere editie van het blad *MBB Belasting Beschouwingen*, een fraai en leeswaardig eerbetoon aan haar wetenschappelijke werk. Hans Gribnau schrijft in de inleiding: 'In de belastingwetenschap neemt Sonja een bijzondere plaats in. Dat komt door haar keuze van onderwerpen, die zich vaak buiten de gebaande paden bevinden, en door de buitengewoon gedegen behandeling daarvan, waarbij zij schijnbaar moeiteloos de juridische dogmatiek met theoretische beschouwingen verdiept en verheldert. Maar bijzonder is ook haar creatieve taalgebruik; aan haar handschrift herken je Sonja onmiddellijk als auteur.'

Zie: MBB, 2026/7, 13 mei 2026, jaargang 95.

Nederland onderhandelt met vier nieuwe landen over belastingverdrag

Nederland gaat met vier nieuwe landen in onderhandeling over een belastingverdrag. Het gaat om Nieuw-Zeeland, Nigeria, Peru en Zimbabwe. In 2026 onderhandelt Nederland in totaal met twaalf landen over een nieuw belastingverdrag. Daarnaast zijn de onderhandelingen voor zeven belastingverdragen afgerond.

Nederland onderhandelt in 2026 met twaalf landen over een belastingverdrag, namelijk: Aruba, Brazilië, Ecuador, Mozambique, Nieuw-Zeeland, Nigeria, Uganda, Peru, Portugal, Roemenië, Suriname en Zimbabwe.

Akkoord

Met Benin, Spanje en Zweden is een akkoord bereikt; met deze landen wordt een moment gepland voor ondertekening. De ondertekende belastingverdragen met Bangladesh, België en Thailand worden voorgelegd aan de Tweede en Eerste Kamer. Het verdrag met Sint-Maarten is al ingediend bij het parlement. Het gewijzigde belastingverdrag met Duitsland is in werking getreden per 1 januari 2026.

■ Bron: nieuwsbericht rijksoverheid, 24 april 2026.

Zie:

Bijsluiter met PE-aanbod

Bij deze editie van *Het Register* treft u – als bijsluiter – een overzicht van mogelijkheden op het gebied van Permanente Educatie van het RB. Dit PE-aanbod van het RB is veelomvattend. Van fysieke cursussen tot webinars, over zowat alle onderwerpen waar u als belastingadviseur mee te maken kan krijgen.

De hoogste bomen vangen minder wind

Begin mei publiceerde het CPB het rapport 'De hoogste bomen vangen minder wind: belastingdruk op inkomens en vermogens. In dit rapport beschrijft het CPB verschillende ontwikkelingen in de inkomens- en vermogensverdeling. En laat zien hoe het belastingstelsel de inkomens- en vermogensverdeling beïnvloedt.

CPB concludeert dat de verschillen tussen huishoudens op meerdere vlakken toeneemt. Zo stijgt het aandeel van het totale inkomen dat naar de top 1% gaat. Tegelijk groeien de vermogensverschillen tussen specifieke groepen. Het gaat bijvoorbeeld om verschillen tussen huiseigenaren en huurders, en tussen directeuren-grotaandeelhouders en andere werknemers. Het Nederlandse belastingstelsel remt deze ontwikkelingen niet af en draagt soms zelfs bij aan de groeiende verschillen. Als deze trend doorzet, kan dit de kansengelijkheid onder druk zetten. Inkomen, vermogen en kansen worden dan steeds sterker bepaald door het gezin waarin iemand opgroeit. Dat belemmert het benutten van talent en schaadt de brede welvaart.

Sterk verschil tussen groepen

Op papier zijn de belastingen in Nederland progressief, maar in de praktijk betalen de hoogste inkomens relatief minder belasting dan de groep daaronder. Zij hebben namelijk mogelijkheden hun

belastingdruk op inkomen en vermogen te verlagen, met name door het onder te brengen in een bv. Hierdoor kan een deel van de box 2-belasting langdurig worden uitgesteld. Daarnaast kan vermogen in een bv door belastingregels soms meer opleveren dan wanneer het in box 3 zit.

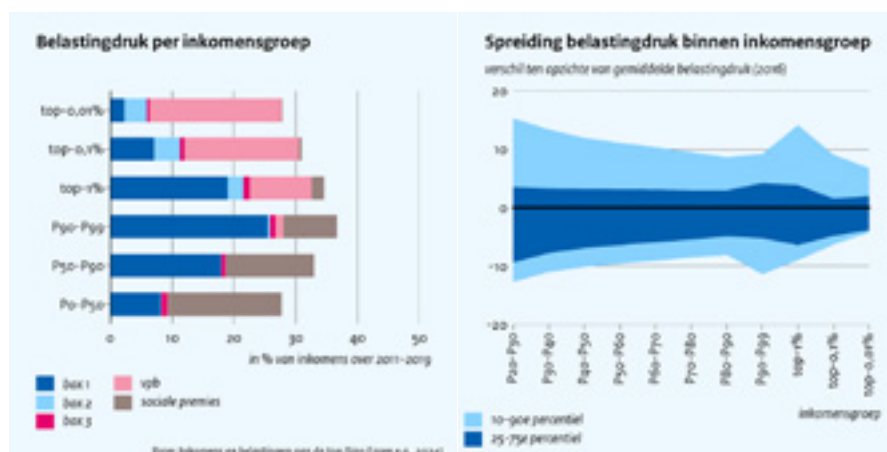
In theorie kan de concentratie van vermogens aan de top worden afgeremd door middel van erf- en schenkbelasting, maar door ruime vrijstellingen gebeurt dit nu slechts in beperkte mate. Ook zorgen fiscale regelingen, zoals hypotheekrenteaftrek en pensioenvoordelen, binnen de middenklasse voor verschillen in belastingdruk. Hierdoor kunnen bij een vergelijkbaar bruto-inkomen toch grote verschillen in het netto-inkomen ontstaan.

Evenwichtiger stelsel

Hervormingen van het belastingstelsel kunnen helpen verdere groei van economische verschillen te beperken en economische verstoringen terug te dringen. Dit kan bijvoorbeeld door het schrappen van ondoelmatige fiscale regelingen en gelijktijdig verlagen van tarieven, het verkleinen van belastingverschillen tussen verschillende inkomens- en vermogensvormen en het beperken van uitstel mogelijkheden van belastingheffing.

■ Bron: nieuwsbericht CPB, 7 mei 2026.

Zie:

Tax Governance Code

In 2022 publiceerde VNO-NCW de Tax Governance Code (hierna: de Code). Deze code heeft tot doel meer inzicht te geven in de belastingstrategie van grote internationale ondernemingen en in de belastingen die zij betalen in de landen waar zij actief zijn. Inmiddels hebben 50 ondernemingen de Code onderschreven.

VNO-NCW streeft ernaar dat zo veel mogelijk ondernemingen de Code omarmen. Dit jaar namen 35 ondernemingen deel aan de peer review. Dat is opnieuw een belangrijke stijging ten opzichte van 2023 (29 deelnemers) en 2022 (21 deelnemers).

Ook in 2025 toetsten de deelnemers de naleving van de Code door middel van een peer review. De conclusie is dat inmiddels 80% van de ondernemingen aan alle onderdelen van de Code voldoet (2022: 43% en 2023: 48%). In

lijn daarmee stijgt ook de gemiddelde score van de ondernemingen naar 9,3 (2022: 8,8 en 2023: 9,0). Opvallend is dat de peer review in alle gevallen tot dezelfde uitkomst leidt als de self-assessment.

■ Bron: Nieuwsbericht MKB-Nederland, 3 februari 2026.

Zie:

Europese belastingtrends

Jaarlijks publiceert het directoraat-generaal Belastingen en Douane-unie (DG TAXUD), in samenwerking met de Expertgroep Structuur van Belastingstelsels de gegevens over belastingtrends. Volgens de meest recente cijfers (31 maart 2026) hebben de 27 EU-lidstaten in 2024 € 7,1 biljoen aan belastingen geïnd. Dit is een stijging van 5,6% ten opzichte van 2023.

De sterke nominale bbp-groei (4,4% in 2024) compenseerde deze stijging echter gedeeltelijk, waardoor de belastingquote slechts bescheiden toenam (van 39,0% in 2023 naar 39,4% in 2024). Denemarken (45,2%), Frankrijk (43,5%) en Oostenrijk (43,4%) hadden de hoogste belastingdruk binnen de EU-27, terwijl Ierland (21,7%), Roemenië (27,9%) en Malta (28,8%) de laagste tarieven rapporteerden.

Bij bestudering van de verdeling van de belastinginkomsten in de EU-27 over verschillende sectoren, valt op dat de inkomsten uit loonbelastingen (inclusief sociale premies) met 6,6% zijn gestegen. Dat komt vooral door hogere lonen en een sterke arbeidsmarkt. Ook de inkomsten uit verbruiksbelastingen namen toe, met 5,0%. Belastingen op kapitaal groeiden minder snel (4,1%), vooral omdat de opbrengsten uit onroerendgoedbelasting nauwelijks stegen.

Resultaat is dat loonbelastingen nu een iets groter deel uitmaakt van de totale belastinginkomsten: 51,5% (tegen 51,1% in 2023). Het aandeel van verbruiksbelastingen en kapitaalbelastingen is juist licht gedaald, van 27,0% naar 26,8% en van 21,9% naar 21,6%.

De gegevens over belastingtrends worden gebruikt in het jaarverslag over belastingen, dat in juni 2026 verschijnt, en in de cyclus van het EU-semester. De diensten van de Commissie zijn als enige verantwoordelijk voor deze publicatie en de inhoud ervan.

Zie:

Wil je betere arbeidsvoorwaarden, een betere werk/privé-balans, of gewoon een nieuwe omgeving?

Neem dan contact op met een van onze recruitment consultants en bel vandaag nog voor een vrijblijvend en gratis advies!

info@meijerknijnenberg.com
www.meijerknijnenberg.com
+31 20 308 62 71

MK

Meijer Krijnenberg

Werkprogramma ViDA 2026

De Europese Commissie heeft het werkprogramma voor VAT in the Digital Age (ViDA) gepubliceerd, dat het btw-stelsel moet moderniseren en beter bestand moet maken tegen fraude. De hervorming, die in maart 2025 formeel werd aangenomen, wordt gefaseerd ingevoerd tot en met 2035 en bouwt voort op de implementatiestrategie van september 2025.

Vanaf 2027 wordt het One Stop Shop (OSS)-systeem uitgebreid, gevolgd door nieuwe regels voor platformen en btw-registratie in 2028. In 2030 worden digitale rapportageverplichtingen en e-facturatie

verplicht voor grensoverschrijdende transacties. Uiterlijk in 2035 moeten nationale rapportagesystemen volledig zijn afgestemd op het Europese digitale systeem.

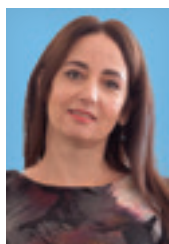
■ Bron: nieuwsbericht EU, 20 mei 2026.

Zie

Extra belastingheffing op fossiele brandstofauto's

Pseudo wat?

De pseudo-eindheffing komt eraan. Volgens welingelichte bronnen (ChatGPT) heeft het van alles te maken met zonnepanelen, maar volgens mij gaat het toch echt om een extra belastingheffing op fossiele brandstofauto's. Beoogde ingangsdatum is 1 januari 2027. Dus hoog tijd om hier in Het Register uitgebreid op in te gaan. De heffing kan namelijk hele vervelende gevolgen hebben, zowel voor onze klanten als voor onszelf. Bij tijdige actie kunnen deze consequenties, voorlopig althans, nog even worden uit- of afgesteld.

Mr. H. Elbert

Heleen Elbert is
directeur-
eigenaar van
Elbert Fiscaal.
Haar specialisme
is Auto & Fiscus.

In dit artikel licht ik eerst deze extra belastingheffing toe en ga vervolgens in op de mogelijkheden om deze pseudo-eindheffing 2027 te voorkomen dan wel voor te zijn.

Voor het gemak en de leesbaarheid laat ik in dit artikel wat nuances weg, maar die zijn uiteraard te vinden in de wettekst en de parlementaire geschiedenis.

De achtergrond

Zoals we inmiddels wel weten, moeten de milieuafspraken van het Akkoord van Parijs gehaald worden. Een van de ideeën die naar voren kwam bij de te nemen maatregelen, was een verbod op fossiele auto's. In de praktijk bleek zo'n verbod niet altijd even makkelijk te realiseren. Een ander idee, het subsidiëren van het emissieloos rijden, is wel in de praktijk gebracht. Denk bijvoorbeeld aan de soms forse korting op de bijtelling voor elektrische auto's, de milieu-investeringsaftrek, de SEPP (subsidie bij aanschaf van een elektrische auto), de SEBA (subsidie bij aanschaf van een elektrische bestelauto) en sinds kort de AanZET (subsidie bij aanschaf van een elektrische vrachtauto).

Het nadeel van subsidies en kortingen is echter dat ze geld kosten en dat er allerlei administratieve lasten aan vast zitten voor de overheid. Tja, en hoe zorg je dan dat mensen in een elektrische auto gaan rijden zonder dat dat de overheid veel geld kost en zonder dat er een verbod in gesteld hoeft te worden? Juist! Je laat ze betalen wanneer ze niet in een elektrische auto rijden.

Wanneer je dan start met het bedrijfsleven, neemt later het aanbod van gebruikte elektrische auto's op de particuliere markt vanzelf toe en wordt het doel bereikt zonder dat het de overheid al te veel moeite of financiële middelen kost. De oplossing? De pseudo-eindheffing 2027. Voorjaar 2025 werd deze heffing van – toen nog –

52% aangekondigd. Prinsjesdag 2025 werd duidelijk wat deze precies in gaat houden.

De pseudo wat?

De pseudo-eindheffing 2027 is een nieuw heffingsartikel in de Wet LB (Wet op de Loonbelasting 1964). De voorgestelde plek in de wet is artikel 32bc, vlak na de andere eindheffingen. De term eindheffing is op zich logisch, dit omdat het gaat om een heffing die de werkgever voor zijn werknemer(s) voldoet. Waarom het pseudo is, is mij niet helemaal duidelijk. Als je dit als werkgever moet betalen, voelt het ook niet als pseudo aan lijkt mij.

Schijn bedriegt

Bij toepassing van de pseudo-eindheffing 2027 betaal je als werkgever 12% eindheffing. Die 12% is lager dan het oorspronkelijk aangekondigde percentage van 52%. Schijn bedriegt echter in dit geval. De aangekondigde heffing van 52% zou berekend moeten worden over de bijtelling van een auto. Bij een bijtelling van 22% resulteert dat in een heffing van 11,44% en dat is wat lager dan de 12% die nu in de wettekst staat.

Wanneer je deze heffing moet betalen, is 12% natuurlijk nadeliger dan 11,44%, maar voor degene die het moet berekenen (of uitleggen) is 12% per jaar echter ideaal: 1% per maand. Kortom, geheel volgens het motto van de Belastingdienst dat men het niet leuker kan maken, maar wel makkelijker. Bij drie maanden pseudo-eindheffing is het tarief per saldo 3%. Handig nietwaar?

Fiscale waarde

De basis voor de pseudo-eindheffing is niet – zoals eerder aangekondigd – de bijtelling, maar de fiscale waarde van de auto. Dit is voor een auto tot 25 jaar oud, de catalogusprijs inclusief btw en bpm.

Voor een oudere auto is de grondslag de waarde in het

economische verkeer, net als bijvoorbeeld voor de youngtimer-regeling in de bijtelling. Dat deze heffing flink kan oplopen, blijkt wel uit het volgende rekenvoorbeeld

Rekenvoorbeeld

Stel de fiscale waarde van een auto is € 50.000 inclusief btw en bpm.

1 auto = € 6.000 pseudo-eindheffing

10 auto's = € 60.000 pseudo-eindheffing

100 auto's = € 600.000 pseudo-eindheffing

Let wel: dit betaal je als werkgever dus elk jaar (!) netto (!)

Per jaar of per maand

Als werkgever mag je volgend jaar zelf kiezen wanneer je de pseudo-eindheffing afdraagt. Dit mag je per maand doen, of per jaar. Kies je voor een afdracht per jaar, dan heb je daarvoor de tijd tot de tweede aangifte loonheffingen van het daaropvolgende jaar. In dat geval heb je dus nog tot begin 2028 de tijd.

De keuze voor een afdracht per maand is wellicht een goede optie voor een werkgever die zijn kosten wil spreiden, maar ook voor een werkgever die de ene maand wel, maar de andere maand geen pseudo-eindheffing denkt te hoeven afdragen.

Wie betaalt?

Zoals het een goede eindheffing betaamt, is het de werkgever die deze heffing moet betalen. De heffing komt daarnaast niet in plaats van, maar boven op de bijtelling. Het verschil met de bijtelling is tweeledig:

- De bijtelling betaalt de werkgever namens de werknemer. Als werkgever kun je deze dus verhalen op de

werknemer. De pseudo-eindheffing betaalt de werkgever voor zichzelf. De pseudo-eindheffing mag je dus niet verhalen op of op welke manier dan ook doorberekenen aan de werknemer. Sterker nog: daar komt zelfs een sanctie op te staan!

- Je draagt als werkgever niet de bijtelling af, maar het loonbelastingtarief over de bijtelling. Oftewel maximaal 49,5% over de bijtelling. Bij de pseudo-eindheffing 2027 betaal je de heffing netto. Je betaalt dus niet maximaal 49,5% over die 12%, maar je betaalt 100% van die 12%.

Administratieve lasten

Qua administratieve lasten voor de overheid valt het reuze mee met deze pseudo-eindheffing 2027. De afdracht van de pseudo-eindheffing loopt namelijk gewoon met de normale afdracht mee. Er komt geen aparte code voor deze heffing en er komen ook geen afzonderlijke controles op. Qua controle loopt deze eindheffing dus ook gewoon mee in de normale loonbelastingcontrole.

Dat brengt voor een werkgever dan wel de noodzaak met zich mee om het eventueel niet afdragen van deze pseudo-eindheffing 2027 goed vast te leggen en te onderbouwen. Het is namelijk niet de Belastingdienst die – zoals in de praktijk soms wel eens wordt gedacht – moet controleren en bewijzen dat er bij een bedrijf sprake is van pseudo-eindheffing 2027, maar het is de werkgever die nog jaren later moet kunnen onderbouwen dat er in een bepaald jaar of in een bepaalde maand geen sprake is van pseudo-eindheffing 2027.

Hierna ga ik in op de mogelijkheden om deze pseudo-eindheffing 2027 te voorkomen dan wel voor te zijn. Natuurlijk komen daarbij de eisen en voorwaarden van de pseudo-eindheffing aan de orde.

Oplossing 1: geen auto

Dit klinkt misschien als een open deur, maar als werkgever kun je de pseudo-eindheffing 2027 redelijk eenvoudig voorkomen. Althans in theorie. De praktijk zal ongetwijfeld weerbarstiger zijn.

De pseudo-eindheffing 2027 geldt alleen voor een auto van de zaak. Of deze geleased, gekocht of tijdelijk gehuurd is, maakt daarbij niet uit. Meer specifiek: de pseudo-eindheffing 2027 geldt alleen voor een personenauto van de zaak en niet – zoals ik wel eens hoor – voor bestelauto's van de zaak. Hoewel ik niet kan garanderen dat het alleen bij personenauto's blijft, zijn er op dit gebied voorsnog dus de volgende oplossingsrichtingen mogelijk:

- Geef een werknemer een ander vervoermiddel van de zaak. Denk daarbij aan een bestelauto, een fiets, een motor, een scooter of wat dan ook. Zolang het geen personenauto (bij de RDW: voertuigcategorie M1) is, zit je als werkgever goed. Het openbaar vervoer valt in dit kader ook onder de veilige opties.
- Geef een werknemer een mobiliteitsbudget en/of een gericht vrijgestelde - al dan niet vaste - kilometervergoeding, dat is misschien net zo makkelijk. Het vergt wel wat meer administratie, maar als werkgever bespaar je dan wel die 12% pseudo-eindheffing. De werknemer kan dan in privé een eigen vervoermiddel kopen of leasen. De vraag is natuurlijk of het milieu hier mee gespaard wordt. Mogelijk kiest de werknemer dan voor een niet milieuvriendelijk exemplaar. Het simpelweg kiezen voor een private leaseconstructie waarbij de werkgever de kosten van de werknemer een-op-een vergoed, is wat dat betreft geen goede oplossing. Dan wordt er immers gewoon een auto ter beschikking gesteld.

Oplossing 2: geen personeel

Wederom een open deur, maar dit is natuurlijk een regeling in de Wet LB. Een inkomstenbelastingondernemer en/of zzp'er betaalt geen loonbelasting over zijn of haar bijtelling, maar inkomstenbelasting. De pseudo-eindheffing 2027 is dus niet van toepassing op de auto van de zaak van de ondernemer zelf.

Het vraagstuk inbreng in de bv wordt vanaf 1 januari aanstaande dus niet meer alleen beheerst door de vraag of inbreng van een eenmanszaak in een bv fiscaal of anderszins voordelig is, maar ook door de vraag in welk soort auto van de zaak de ondernemer rijdt c.q. wil rijden. Als dga kom je voor jouw eigen auto namelijk niet zomaar onder de pseudo-eindheffing 2027 uit. Dit omdat je in dat geval 'gewoon' een werknemer bent. Bij de behandeling in de Kamer is overigens wel gevraagd of een dga van een bv op dit gebied niet hetzelfde zou moeten worden behandeld als een inkomstenbelastingondernemer, maar het antwoord op deze vraag is nee.

Oplossing 3: geen privékilometers

Een andere manier om onder de pseudo-eindheffing 2027 uit te komen is door niet privé te rijden. In de prak-

De pseudo-eindheffing 2027 geldt alleen voor een personenauto van de zaak en niet – zoals ik wel eens hoor – voor bestelauto's van de zaak

tijk wordt daarbij vaak met een schuin oog naar de bijtellingsregels gekeken, maar let op: de bijtelling staat in artikel 13bis en de pseudo-eindheffing 2027 staat op een heel andere plek in de Wet LB. Om de pseudo-eindheffing 2027 te voorkomen mag namelijk helemaal niet privé worden gereden, het maximale aantal van 500 privékilometers is voor de pseudo-eindheffing niet relevant. De werkgever beoordeelt dit – wederom in tegenstelling tot de bijtelling – niet per kalenderjaar, maar per maand.

Daarnaast is er nog een addertje onder het gras: sinds jaar en dag wordt het woon-werkverkeer in de loonbelasting als zakelijk aangemerkt terwijl het voor de omzetbelasting als privé wordt aangemerkt. Van welke bepalingen gaan we dan uit voor de pseudo-eindheffing 2027 in de Wet LB? Juist! Van de bepalingen uit de Wet op de omzetbelasting. Kortom, woon-werkverkeer telt voor de bijtelling gewoon mee als zakelijkverkeer, maar voor de pseudo-eindheffing 2027 is datzelfde woon-werkverkeer toch privé. Woon-werkverkeer is in dit verband dan de rit van het hoofdverblijf (de woning van de werknemer) naar de werkplek die in het arbeidscontract staat vermeld of (bij afwezigheid van een arbeidscontract of een arbeidscontract zonder werkplek vermelding) de vestigingsplaats van het bedrijf zoals vermeld in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

De verschillen

	Bijtelling	Pseudo-eindheffing
Maximaal privé	500	0
Woon-werkverkeer	zakelijk	privé
Berekenen per	jaar	maand

Omdat de werkgever het privégebruik per maand beoordeelt, kan het dus zijn dat er in juni wel sprake is van pseudo-eindheffing, maar in juli niet. Het is wat dat betreft erg gemakkelijk dat de pseudo-eindheffing 1% per maand bedraagt. Wat nog meer gemak (maar niet altijd blijdschap) met zich meebrengt, is dat 1 privékilometer per maand er automatisch toe leidt dat over deze hele maand pseudo-eindheffing verschuldigd is. Herrekening naar delen van maanden is dus niet nodig.

Oplossing 4: de overgangsregeling

Gelukkig is er een overgangsregeling, hoewel deze in de praktijk wellicht wat minder ruim is dan soms wel wordt gedacht. De overgangsregeling houdt namelijk in

Voorbeeld

Henk heeft een ambulant beroep en rijdt tijdens zijn werk aantoonbaar 100% zakelijk. Een keer per maand komt Henk naar kantoor voor een overleg met de rest van zijn team.

Uitwerking:

- Komt Henk rechtstreeks van huis naar de vergadering, dan betaalt zijn werkgever voor de hele maand pseudo-eindheffing.
- Gaat Henk eerst naar een klant, daarna naar kantoor en vervolgens naar een andere klant? Dan is er geen sprake van woon-werkverkeer en hoeft zijn werkgever geen pseudo-eindheffing te betalen.

dat een werkgever die een bepaalde fossiele personen-auto al uiterlijk op 31 december 2026 ter beschikking stelt aan zijn personeel, voor deze auto geen pseudo-eindheffing hoeft te betalen tot 17 september 2030. Deze overgangsregeling bevat onder meer de volgende elementen:

- Werkgever: de overgangsregeling 'kleeft' aan het loonheffingsnummer. Pas dus heel goed op bij verschuivingen binnen een concern.
- Werkgever (2): het draait om de werkgever. Wisselingen van berijder en/of werknemer zijn dus geen enkel probleem.
- Uiterlijke terbeschikkingstelling op 31 december 2026. Voor het begrip terbeschikkingstelling wordt aangeslo-

ten bij het begrip uit de bijtelling. Een tijdige terbeschikkingstelling is voldoende, maar wacht bij het bestellen van een nieuwe auto dus niet tot het laatste moment. Een auto uit 2026 of eerder valt dus niet onder de overgangsregeling wanneer die specifieke werkgever die auto pas in 2027 ter beschikking stelt.

- Tot 17 september betekent uiteraard tot en met 16 september 2030, maar dat spreekt voor zich. Dit is 5 jaar na Prinsjesdag 2025 en dat is dus wat anders dan de 60 maandstermijn uit de bijtelling. De overgangsregeling is dus niet 5 jaar, maar een stuk korter.

Gezamen

Dat deze overgangsregeling ook wat gevaren met zich meebrengt, blijkt uit de volgende voorbeelden waarbij de overgangsregeling niet van toepassing is:

- Chantal komt in 2027 in dienst en neemt haar auto van de zaak uit 2025 mee naar haar nieuwe werkgever.
- Het bedrijf van René kent een vakantieregeling: tijdens de zomervakantie 2027 mogen zijn werknemers een willekeurige andere, meestal grotere auto van de leasemaatschappij gebruiken.
- Een landelijk belastingadvieskantoor betaalt de door haar werknemers in 2027 gebruikte externe deel- of OV-auto's

Wanneer de auto's uit dit voorbeeld 100% elektrisch zijn of wanneer er aantoonbaar niet privé mee wordt gereden, is er uiteraard niets aan de hand.

Oplossing 5: geen fossiele brandstof

Ik sluit af met de oplossing waarvan ik zonder meer aanneem dat dit de oplossing is die de overheid het meest toejuicht. Wanneer alle werknemers in een nul-emissie auto van de zaak rijden, is de werkgever geen pseudo-eindheffing verschuldigd. Met nul-emissie bedoel ik ook echt nul-emissie. Een plug-in hybride of een hybride met een klein beetje uitstoot leidt dus wel tot pseudo-eindheffing. Alleen 100% elektrische auto's zijn toegestaan. Dit kunnen gewone elektrische auto's zijn, maar ook auto's op waterstof of zonnepanelen. Maar let op: ook elektrische auto's moeten wel eens naar de garage voor een onderhoudsbeurt of schadereparatie. Wanneer een werknemer vervangend vervoer meekrijgt, is daarom van belang welk vervoer dat precies is. Bij een niet 100% elektrische personenauto kun je als werkgever namelijk ook voor dit vervangend vervoer tegen de pseudo-eindheffing aanlopen. Krijgt de werknemer op 30 juni en 1 juli 2027 zo'n vervangende auto mee, let dan heel goed op het gebruik daarvan. Voordat je het weet loopt de werkgever aan tegen twee volle maanden pseudo-eindheffing over dit vervangend vervoermiddel! Hoewel de praktijk aandringt op een uitzondering voor tijdelijk vervangend vervoer, is deze er op het moment dat ik dit artikel schrijf nog niet.

Een tijdige terbeschikkingstelling is voldoende, maar wacht bij het bestellen van een nieuwe auto dus niet tot het laatste moment

Tot slot: aan de slag!

De pseudo-eindheffing 2027 nadert met rasse schreden. Hoewel het natuurlijk nooit 100% zeker is dat deze regeling voor het eind van het jaar nog wordt aangepast, kun je er als adviseur maar beter snel mee aan de slag gaan. De Tweede en Eerste Kamer hebben het wetsvoorstel per slot van rekening al aangenomen, dus wat mij betreft is het hoog tijd om de klanten voor te lichten over deze regeling zodat ze tijdig stappen kunnen ondernemen. Er heerst in de praktijk veel onduidelijkheid en onzekerheid over dit onderwerp, dus creëert de pseudo-eindheffing voor ons een optimale kans om onze meerwaarde als adviseur te laten zien. En, oh ja, hoe zit het eigenlijk met ons eigen wagenpark?

Kroniek Tuchtrect

Lessen uit de praktijk

Wanneer gaat communicatie met een cliënt van moeizaam naar tuchtrechtelijk laakbaar? Op welk moment moet u een opdracht teruggeven? Waarom kan het ontbreken van een opdrachtbevestiging in een geschil tegen u werken? Welke fouten leiden tot maatregelen? De tuchtrechtspraak geeft concrete antwoorden op deze praktijkvragen. Deze kroniek gaat over uitspraken die zijn verschenen tussen 1 januari 2023 en 31 december 2025, naar aanleiding van klachten die zijn ingediend tegen leden van het RB.

Mr. A.T.P.

Nefkens RB

*Toon Nefkens is
fiscaal advocaat
bij Benn -fiscale
advocatuur te
Nijmegen.*

Het tuchtrecht voor het RB kent twee instanties: de Raad van Tucht (RvT) als eerste instantie en de Raad van Beroep (RvB) als hoger beroepsinstantie.¹ Het Reglement Tuchtrechtspraak RB (RTRB) en het Reglement Beroepsuitoefening (RBU) vormen samen het normenkader waaraan het handelen van RB-leden wordt getoetst.

In deze kroniek analyseer ik eerst de uitspraken waar procesrechtelijke aspecten uit het RTRB aan bod komen. Daarna ga ik in op de inhoudelijke toetsing van de kernwaarden van het beroep zoals die zijn opgenomen in het RBU en die de RvT en RvB trachten in te vullen in het licht van de maatschappelijke verwachtingen ten aanzien van leden van het RB. Tot slot ga ik in op de

vraag of deze kroniekperiode een zekere ontwikkeling laat zien in de kernwaarden die gelden voor de leden van het RB.

Procesrechtelijke aspecten

Voordat op de inhoud van een geschil wordt ingegaan, moeten eerst procesrechtelijke aspecten in de tuchtrechtspraak worden besproken. Is bijvoorbeeld voldaan aan de gestelde termijnen? Was er een opdrachtbevestiging?

Termijnen voor het indienen van klachten

Een van de meest voorkomende procesrechtelijke aspecten in de tuchtrechtspraak is de toepassing van de klachttermijn van artikel 6.4 RTRB. Dit artikel bepaalt

dat een klacht niet-ontvankelijk is indien deze wordt ingediend na verloop van een jaar na de dag waarop de klager kennis heeft genomen of redelijkerwijs kennis heeft kunnen nemen van het mogelijke klachtwaardig handelen of nalaten van de RB (Register Belastingadviseur). Dit wordt ook wel de relatieve verjaringstermijn genoemd. Daarnaast geldt een absolute termijn. Deze houdt in dat wanneer meer dan vijf jaren na het handelen of nalaten zijn verstreken, de klacht stevast niet-ontvankelijk wordt verklaard en dus niet meer in behandeling wordt genomen.

De relatieve verjaringstermijn speelt in de volgende casus.² In 2020 is klaagster reeds bekend met de beëindiging van de cliëntrelatie door de RB, maar zij dient pas in augustus 2022 een klacht in. De enkele stelling dat de tussenliggende tijd ‘nuttig is gebruikt’ acht de RvT onvoldoende om de termijnoverschrijding verschoonbaar te achten.

Dat de relatieve verjaringstermijn van één jaar consequent en strikt wordt toegepast, is een lijn die volgt uit meerdere uitspraken.³

Verjaringstermijn

Een sprekend voorbeeld hiervan is een uitspraak van de RvT van 3 mei 2024.⁴ Klager stelt dat hij pas na het vonnis van de rechtbank van 28 september 2022 met kans op succes een klacht kon indienen. De RvT verwierpt dit betoog en oordeelt dat uit een brief van de advocaat van klager van 9 augustus 2018 reeds blijkt dat klager bekend is met het klachtwaardig handelen van de RB. Het enkele feit dat een civiele procedure wordt gevoerd, leidt niet tot stuiting van de klachttermijn. Ook gezondheidsklachten van klager en zijn echtgenote acht de RvT onvoldoende om de overschrijding van de termijn verschoonbaar te achten.

Een soortgelijke strikte toepassing vindt plaats in een uitspraak van de RvT van 3 mei 2024.⁵ De klacht is ingediend op 5 juni 2023, terwijl verschillende klachtonderdelen betrekking hebben op handelingen van vóór 5 juni 2022. Zo zijn de aangiften vennootschapsbelasting 2014-2020 reeds vóór juni 2022 te laat ingediend en klager is daarvan op de hoogte gezien de opgelegde verzuimboetes. Ook het niet adviseren over verlaging van het dga-salaris speelt in 2018 en de suppletieaangiften omzetbelasting dateren van september 2021. Deze klachtonderdelen verklaart de RvT dan ook niet-ontvankelijk.

Een kwestie waarin de absolute verjaringstermijn aan bod komt, is de volgende casus.⁶ De uitspraak van de RvT bevestigt dat de absolute verjaringstermijn van vijf jaar dwingend is en niet kan worden omzeild door te stellen dat de gevolgen van het handelen pas later merkbaar werden.

Absolute verjaringstermijn

Klager emigreert in 2017 naar een ander Europees land op advies van de RB. In 2023 ontvangt klager een aanzienlijke belastingaanslag van de buitenlandse belastingdienst over 2017 wegens toepassing van de 183-dagenregel. De RB heeft dit niet besproken. Klager dient in 2024 een klacht in.

De RvT verklaart deze klacht niet-ontvankelijk. De emigratie en advisering vinden plaats in 2017. De klacht wordt ingediend in 2024, meer dan vijf jaar na het handelen. De enkele omstandigheid dat de belastingaanslag pas in 2023 wordt opgelegd, maakt niet dat de klachttermijn dan pas aanvangt.

Mediation

Artikel 9 RTRB biedt de mogelijkheid aan partijen om de klacht(en) met mediation te beslechten. In de uitspraken die in de periode 2023 - 2025 zijn gedaan, volgt dat mediation wel is voorgesteld maar niet daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Hoewel niet bekend is hoeveel klachten er in de kroniekperiode wel succesvol met mediation zijn afgewikkeld, roept dit de vraag op of partijen zich bewust zijn van de mogelijkheden die mediation biedt voor een snelle en minnelijke oplossing van geschillen.

Ter zitting verklaart de RB dat een opdrachtbevestiging nooit aan klager is verstrekt

Bewijslastverdeling bij ontbreken opdrachtbevestiging

Ten aanzien van de bewijslast geldt als uitgangspunt dat deze in beginsel op klager rust.⁷ Klager moet feiten en omstandigheden stellen. Bij betwisting hiervan door de RB komt de bewijslast op klager te rusten en dient klager aannemelijk te maken dat de aangevoerde feiten en omstandigheden de conclusie rechtvaardigen dat de gedragingen van de RB in strijd zijn met het RBU. Dit is aan de orde bij een uitspraak van de RvT van 5 december 2023.⁸ Tussen klager en de RB was onder meer in geschil de reikwijdte van de door klager aan de RB verstrekte opdracht. Ter zitting verklaart de RB dat een opdrachtbevestiging nooit aan klager is verstrekt. De RvT oordeelt dat het tot zorgvuldige beroepsuitoefening behoort dat de RB zorgt voor duidelijke vastlegging van de door een cliënt verstrekte opdracht, bij voorkeur in een schriftelijke opdrachtbevestiging. Omdat de RB heeft nagelaten een opdrachtbevestiging te verstrekken, werkt de onduidelijkheid over de reikwijdte van de opdracht in zijn nadeel en komt de bewijslast over de omvang van de opdracht op de RB te rusten. Een ander voorbeeld hiervan is de uitspraak van de RvT van 5 december 2025.⁹

Gebrekkige kosteninformatie

Klager, een zzp'er met belastingschulden uit de coronaperiode, schakelt in december 2023 de RB in. Pas in maart 2025 (veertien maanden later) stuurt de RB een factuur van ruim € 14.000 voor de werkzaamheden. Er is geen schriftelijke opdrachtbevestiging en geen tussentijdse kosteninformatie afgegeven.

De RvT oordeelt dat het klachtonderdeel over gebrekkige kosteninformatie gegrond is. Hoewel het verstrekken van een opdrachtbevestiging niet verplicht is, had de RB – gezien de financiële positie van klaagster (zzp'er in een saneringstraject) – de kostenontwikkeling scherp moeten monitoren en daarover tijdig en duidelijk moeten communiceren. De verantwoordelijkheid voor kostenbewaking ligt primair bij de RB en maakt deel uit van zijn zorgplicht. Door pas na veertien maanden met een substantieel bedrag te komen, heeft de RB de discussie over zichzelf afgeroepen. De RvT legt de RB de maatregel 'waarschuwing' op.

Het voorgaande onderstreept dat de zorgplicht van de RB meebrengt dat hij de kostenontwikkeling actief monitort en zijn cliënt daarover tijdig informeert. Al helemaal bij kwetsbare cliënten in financiële moeilijkheden.

Kernwaarden van de RB

De kernwaarden van de RB zijn *eer en waardigheid, onafhankelijkheid en rolzuiverheid, geheimhouding, vakbekwaamheid, deskundigheid en financiële transparantie*. Het Reglement Beroepsuitoefening schrijft voor dat de RB dienstverlening biedt in overeenstemming met eer en waardigheid en bevat voorschriften over overdracht en overname van werkzaamheden.

Kernwaarde eer en waardigheid (artikel 1 RBU)

De RB is gehouden zijn werkzaamheden op een eerlijke, zorgvuldige en behoorlijke wijze te verrichten. Het betreft de kernwaarde *eer en waardigheid rondom het beroep*. De RB dient zich te houden aan wet- en regelge-

Schending geheimhoudingsplicht

De RB heeft persoonlijke belastinggegevens van klaagster zonder toestemming verstrekt aan de echtscheidingsadvocaat van haar ex-partner. Volgens de RvT is het evident dat dergelijke gegevens niet zonder toestemming mogen worden verstrekt en legt de maatregel *waarschuwing* op wegens schending van de geheimhoudingsplicht.¹⁰ Het is aan de RB, als fiscaal leidinggevende, om binnen de organisatie waarborgen te scheppen dat een dergelijke schending van de geheimhoudingsplicht niet kan gebeuren.

ving en zich verder te onthouden van al wat overigens in strijd is met de eer en waardigheid van het beroep, aldus artikel 1 RBU. Deze algemene zorgvuldigheidsnorm vormt de basis voor een groot aantal klachten, blijkt onder meer uit de volgende tuchtrechtspraak.

Onzorgvuldig handelen bij advisering

De RB heeft klagers geadviseerd een maatschap aan te gaan waarbij een bv personeel ter beschikking zou stellen aan de maatschap tegen een vergoeding. Deze constructie blijkt fiscaal niet houdbaar omdat sprake is van btw-plichtige dienstverlening.

In zijn brief aan de inspecteur vermeldt de RB slechts dat de bv *'activiteiten verricht die louter bestaan uit de uitvoering van een tandartspraktijk'*, zonder te vermelden dat de bv uitsluitend personeel ter beschikking stelt. De RvT¹¹ oordeelt dat beklagde schromelijk is tekortgeschoten in zijn zorgplicht nu juist in dit soort gevallen duidelijke fiscale afstemming nodig is.

Gebrekkige communicatie

Dat gebrekkige communicatie en het afleggen van onjuiste verklaringen kunnen leiden tot het in strijd handelen met deze kernwaarde, volgt uit een uitspraak van de RvT 3 mei 2024.¹² Uit de uitvoerige correspondentie tussen klager en de RB blijkt dat de communicatie tot op het laatste moment uiterst moeizaam en gebrekkig verloopt. De RB heeft geen klare wijn geschonken over de voortgang van werkzaamheden en over eventuele werkstops als gevolg van niet-betaling. Bovendien verklaart de RB in januari 2023 dat de jaarstukken 2021 reeds zijn gedeponereerd, terwijl deze deponering eerst kort daarna plaatsvindt. De RvT legt de RB de maatregel *waarschuwing* op.

Tijdige afhandeling en bereikbaarheid

De uitspraak van de RvT van 2 september 2025 illustreert het belang van een tijdige afhandeling en bereikbaarheid.¹³ De RB krijgt de opdracht om de aangiften IB 2022 en 2023 te verzorgen. Ondanks de eerste deadline van 1 mei 2024 en een verlengde deadline tot 14 juni 2024 dient de RB de aangifte IB 2022 niet in. Hij is slecht bereikbaar en reageert niet op e-mails en reminders. Ter zitting verklaart de RB dat hij de aangifte *'gewoon had laten liggen'* omdat hij *'nog 550 andere klanten had'* en niet iedereen kon *'achternalopen'*. De RvT accepteert deze verklaring niet en oordeelt dat de RB klager 'bij de hand had moeten nemen' om tot een juiste en tijdige aangifte te komen. Naar het oordeel van de RvT is de RB dusdanig ernstig tekortgeschoten in de behartiging van de belangen van klager, dat de maatregel berisping op zijn plaats is. Het hebben van veel cliënten is dan ook geen excuus voor het niet nakomen van afspraken. Van de RB mag worden verwacht dat hij zijn werkzaamheden zo organiseert dat hij tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen.

In een uitspraak van 6 januari 2025 brengt de RvB een belangrijke nuancering aan in de zorgplicht van de RB.¹⁴ De klacht handelt over de vraag of een spontane adviesplicht bestaat. De RB verzorgt jaarlijks de aangifte IB van klaagster tegen een vergoeding van € 75 (inclusief btw). Klaagster heeft – naast inkomen en een eigen woning – uitsluitend spaargeld in Box 3. De RB adviseert klaagster niet spontaan om bezwaar te maken tegen de Box 3-heffing voor de jaren 2017 tot en met 2020 en informeert haar ook niet over de discussies die er op dat moment spelen in de fiscale praktijk omtrent Box 3. Na het Kerstarrest van de Hoge Raad van 24 december 2021 blijkt dat bezwaarmakers recht hebben op compensatie en niet-bezwaarmakers niet. Omdat de RB klaagster niet had gewezen op de mogelijkheid bezwaar te maken tegen de Box 3-heffing, komt zij niet voor compensatie in aanmerking. Klaagster stelt de RB hiervoor aansprakelijk en dient een tuchtklacht in. De RvB verklaart de klacht ongegrond. Uit de tussen partijen geldende overeenkomst volgt geen spontane adviesplicht. Daarnaast wijst de RvB op de volgende aspecten. Ten eerste de zeer gering geachte kans op succes van een Box 3-bezwaar voorafgaand aan het Kerstarrest, ten tweede de minimale aard en omvang van de werkzaamheden (jaarlijks één aangifte), en ten derde de zeer lage vergoeding (€ 75 incl. btw). Mede hierdoor rust op de RB niet de zorgplicht om ongevraagd en spontaan te adviseren over (in dit geval) een Box 3-bezwaar. Deze uitspraak van de RvB verduidelijkt dat de zorgplicht van de RB niet onbegrensd is en afhankelijk is van de concrete omstandigheden zoals: de aard van de over-

De zorgplicht van de RB is niet onbegrensd en is afhankelijk van de concrete omstandigheden zoals: de aard van de overeenkomst, de omvang van de werkzaamheden, de hoogte van de vergoeding en de inschatting van slagingskansen

eenkomst, de omvang van de werkzaamheden, de hoogte van de vergoeding en de inschatting van slagingskansen.

Onafhankelijkheid (artikel 2 RBU)

Uit artikel 2, lid 2 RBU volgt dat de RB geen werkzaamheden verricht die onverenigbaar zijn met de onafhankelijkheid van een belastingadviseur. Zo is het ongewenst dat een RB optreedt als fiscale belangenbehartiger van twee partijen die met elkaar in onderhandeling zijn. Als partijen voorafgaand aan de onderhandelingen toestemming geven om hen beiden bij te staan, dan moet de RB er voortdurend voor waken niet de belangen van de ene cliënt boven die van de andere cliënt te plaatsen. In dat kader dient de RB in ieder stadium van het traject volledige openheid van

zaken te geven aan beide cliënten. Als er een *conflict of interest* dreigt te ontstaan, moet de RB zich beraden over zijn positie als belastingadviseur van beide partijen. Zo nodig zal de RB de adviesrelatie met één van de cliënten (tijdelijk) moeten beëindigen.

Onafhankelijkheid

De kernwaarde ‘onafhankelijkheid’ staat centraal in de klacht die heeft geleid tot de uitspraak van de RvB van 13 juli 2023.¹⁵ In geschil is onder meer de vraag of de RB door het afgeven van een verklaring partij kiest in een conflict tussen erfgenamen. De RvB oordeelt dat de RB met zijn verklaring van 14 april 2021 niet handelt in zijn hoedanigheid als belastingadviseur, maar een feitelijke getuigenis geeft over gebeurtenissen in 2008. Het enkele feit dat de verklaring, zonder voorafgaande toestemming van de andere partij, is gegeven op verzoek van één van de partijen, maak echter niet dat de RB in strijd handelt met de kernwaarde ‘onafhankelijkheid’.

In deze uitspraak maakt de RvB een onderscheid tussen enerzijds het optreden als fiscaal adviseur waarop de kernwaarde ‘onafhankelijkheid’ van toepassing is en anderzijds het afgeven van een verklaring over historische feitelijke gebeurtenissen. In het laatste geval is sprake van getuigenis en niet van fiscale dienstverlening.

In de uitspraak van de RvB van 14 april 2025 is eveneens de (on)partijdigheid van de RB in geschil. Klaagster is vennoot in een vof met haar ex-partner. De vof wordt per 16 oktober 2024 beëindigd. De RB is de adviseur van de vof en neemt bij het opstellen van de jaarstukken zonder voldoende onderzoek en kritische blik de informatie van de ex-partner over (zoals verrekening arbeids-

uren). De RB verifieert deze informatie niet bij klaagster. Gezien de lopende echtscheiding is daartoe wel alle aanleiding. Ook houdt de RB ten onrechte vast aan een verkeerde einddatum van de vof en weigert hij daardoor informatie te verstrekken. Naar aanleiding van de geconstateerde gedragingen van de RB komt de RvB tot het oordeel dat de RB de kernwaarde onafhankelijkheid heeft geschonden en komt tot de conclusie dat de maatregel *schorsing* voor de duur van één maand passend en geboden is.

Onthouden van dienstverlening (artikel 7 RBU)

Artikel 7 RBU bevat verschillende bepalingen over vakbekwaamheid en het onthouden van dienstverlening. Zo bepaalt artikel 7.1 RBU dat de RB zich onthoudt van dienstverlening wanneer hij niet over de daarvoor vereiste vakbekwaamheid beschikt. Uit artikel 7.3 RBU volgt bovendien dat de RB zich onthoudt van dienstverlening indien hij niet de gegevens heeft verkregen die hij redelijkerwijs nodig heeft. Hoewel deze kernwaarden duidelijk zijn, gaat het in de praktijk toch wel eens mis.

Correcte uitvoering

In de klachten waar de RvT op 5 december 2023¹⁶ en 3 mei 2024¹⁷ uitspraak over doet, staat de vraag centraal of de RB de dienstverlening waarop klagers mogen rekenen correct heeft uitgevoerd. De RB beschikt over onvoldoende gegevens om correcte aangiften te verzorgen. Toch zijn de aangiften ingediend.

Volgens de RvT dient de RB zich in dit geval van dienstverlening te onthouden; de opdracht had moeten worden teruggegeven. Door dit niet te doen, handelt de RB in strijd met het bepaalde in artikel 7.3 RBU. De RvT verklaart de klacht gegrond en legt de maatregel *waarschuwing* op.

Uit deze uitspraken volgt dat de RB een actieve rol heeft bij het verzamelen van de benodigde gegevens en dat hier hoge eisen aan worden gesteld. Het is niet voldoende om passief af te wachten tot een cliënt informatie verstrekt. De RB dient actief te sturen op het verkrijgen van de benodigde gegevens en, indien deze ondanks herhaalde verzoeken niet worden verstrekt, de opdracht (gedeeltelijk) terug te geven.

Overname klant (artikel 10 RBU)

Een andere kernwaarde op het gebied van dienstverlening is 'dienstverlening rondom overname klant'. Uit de toelichting op artikel 10, lid 3 RBU volgt dat, wanneer een opdracht wordt beëindigd, de RB desgevraagd loyaal dient mee te werken aan de overdracht van het dossier. De RB dient hierbij alle relevante informatie te verstrekken die noodzakelijk is voor een goede behartiging van de belangen van de ex-client door de nieuwe adviseur. De RB mag daarbij geen relevante stukken of inlichtingen achterhouden, ook niet als daar niet expliciet om is verzocht. Wel kan de RB, na daarover vooraf overleg te hebben gepleegd met de nieuwe adviseur, voor het vervaardigen van afschriften een redelijke vergoeding in rekening brengen. Artikel 10, lid 3 RB is van toepassing op iedere beëindiging van de werkzaamheden, ongeacht of het initiatief daartoe

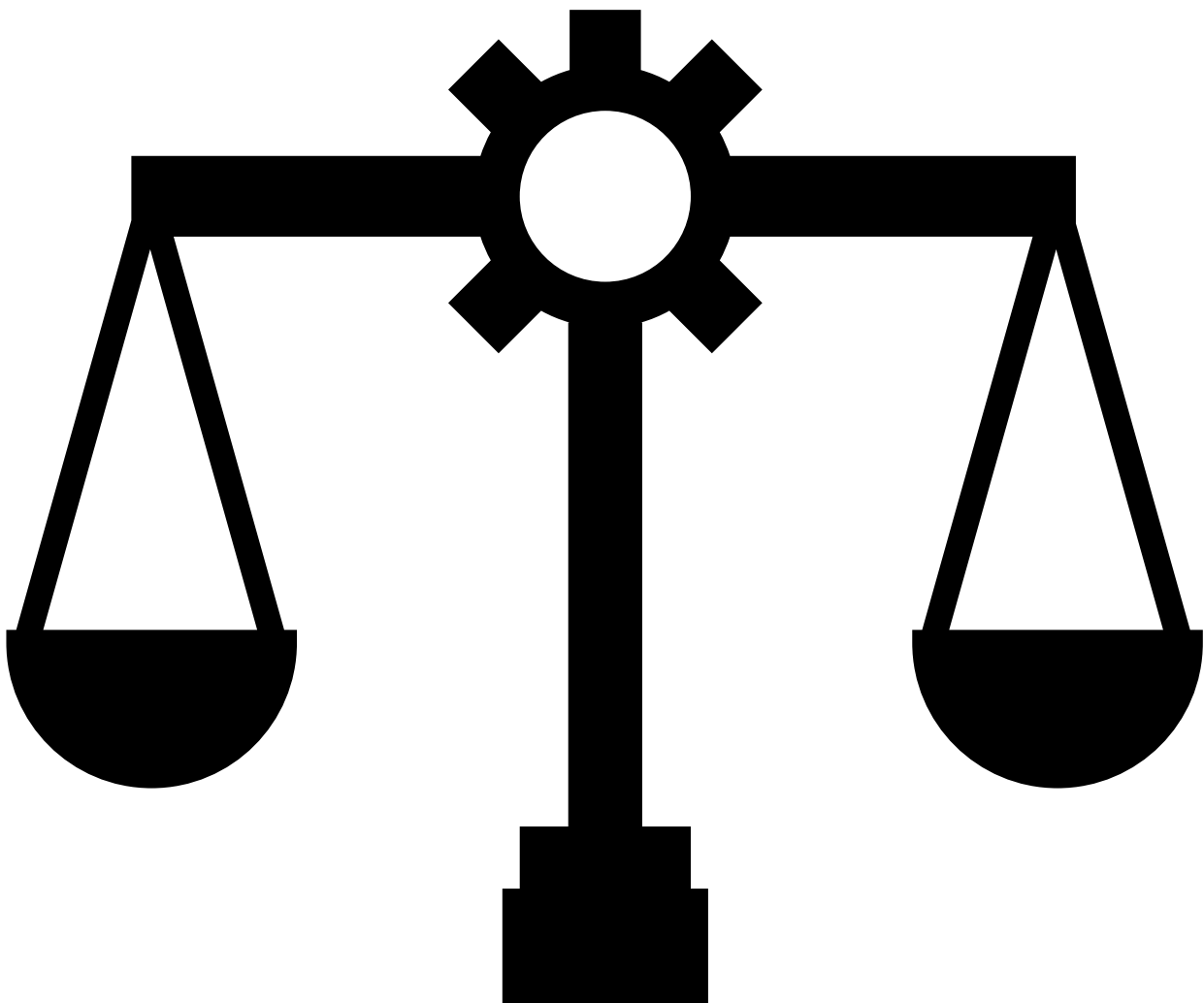
van de RB of van de ex-client is uitgegaan. Dat deze kernwaarde tot verschil van inzicht kan leiden, volgt uit een uitspraak van de RvT van 30 mei 2023.¹⁸

Overdracht dossier

Klager beëindigt op 14 oktober 2020 de relatie met de RB. De RB draagt kort daarna een omvangrijke hoeveelheid administratie over maar voegt geen e-mailcorrespondentie toe. De RB gaat ervan uit dat e-mailcorrespondentie bij klager zelf aanwezig is. Wanneer blijkt dat dit niet het geval is, verstrekt de RB de e-mails in 2022 alsnog. De RvT acht artikel 10, lid 3 RBU dan ook niet geschonden en verklaart de klacht over onvolledige dossieroverdracht ongegrond.

Declaraties (artikel 14 RBU)

Op het vlak van de kernwaarde 'declaraties' zijn er in deze kroniekperiode ook klachten. Uit artikel 14, lid 2 RBU volgt dat een RB op verzoek van een cliënt een specificatie van de declaratie moet verstrekken. Uit deze specificatie moet opgemaakt kunnen worden hoeveel

De RB die zorgt voor duidelijke opdrachten, gedegen dossiervorming, heldere communicatie, verkleint niet alleen het risico op klachten maar sluit met zijn praktijk aan op de normen die de RvT en RvB in de huidige kroniekperiode zichtbaar hebben gemaakt en richting geven aan professioneel handelen

uren en kosten voor welke werkzaamheid in rekening zijn gebracht. Desgevraagd dient ook aangegeven te worden door wie de werkzaamheden zijn verricht en tegen welk tarief. Lezenswaardig is in dit kader een uitspraak van de RvT van 21 december 2023.¹⁹

Achterhouden informatie

De RB treedt op als adviseur van zowel de uittredende vennoot (klager) als de blijvende vennoten. Daarnaast is hij voorzitter/procesbegeleider bij de onderhandelingen. Klager klaagt onder meer over het achterhouden van informatie. De RB weigert onder andere om een urenspecificatie van echtscheidingskosten te verstrekken, ondanks herhaalde verzoeken. De RvT oordeelt dat artikel 14 lid 2 RBU klager zonder meer recht geeft op deze informatie. Zonder inzicht in de urenspecificatie kan klager zich geen gedegen oordeel vormen over de juistheid van de kostenpost. Als vennoot gedurende het boekjaar 2018/2019 heeft klager bovendien recht op inzicht in de administratie en auditfiles van de onderneming. Dit geldt onverminderd, ondanks een juridisch conflict met de overige firmanten. De weigerachtige houding past de RB niet en getuigt van een onjuiste belangenafweging. De RB dient gezien zijn jarenlange cliëntrelatie en rol als procesbegeleider rekening te houden met de gerechtvaardigde belangen van klager, maar heeft zich laten leiden door het belang van de andere vennoten. De RvT verklaarde de klacht gegrond en legt de maatregel *berisping* op.

Conclusie

De uitspraken uit de kroniekperiode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2025 laten zien dat de tuchtrechter de procedurele voorschriften van het RTRB consequent en strikt toepast. Deze strikte lijn heeft tot gevolg dat een substantieel deel van de ingediende klachten niet-ontvankelijk wordt verklaard wegens termijnoverschrijding.

De uitspraken die wel ontvankelijk zijn laten zien dat de kernwaarde 'eer en waardigheid' (artikel 1 RBU) de meest voorkomende norm is waarop wordt getoetst. Binnen deze kernwaarde staan communicatie, opdrachtvastlegging, tijdigheid en bereikbaarheid centraal. De RvB maakt evenwel duidelijk dat de zorgplicht van de RB voor wat betreft advisering niet onbegrensd is en afhankelijk is van de concrete omstandigheden van het geval. Daarnaast wordt het belang van een schriftelijke opdrachtbevestiging benadrukt. Hoewel op grond van het RBU niet verplicht, behoort het verstrekken van een schriftelijke opdrachtbevestiging wel tot een zorgvuldige beroepsuitoefening. Het achterwege laten daarvan kan in geval van een tuchtrechtelijk geschil tegen de RB werken. De kernwaarde 'onafhankelijkheid' (artikel 2 RBU) speelt vooral een rol in de meer complexe situaties en moet door de RB actief worden gewaarborgd en gecommuniceerd. Opvallend is dat in de onderhavige kroniekperiode de kernwaarde 'onthouden dienstverlening bij gebrek aan gegevens' in meerdere uitspraken wordt geschonden. Zowel de RvT als de RvB maken duidelijk dat wanneer de RB niet over voldoende informatie beschikt de opdracht moet worden geweigerd of teruggegeven. Zoals uit het voorafgaande volgt, blijkt in mijn ogen dat in de kroniekperiode sprake is van een ontwikkeling van de kernwaarde die voor de leden van het RB gelden. Ofwel: de RB die zorgt voor duidelijke opdrachten, gedegen dossiervorming, heldere communicatie, verkleint niet alleen het risico op klachten maar sluit met zijn praktijk aan op de normen die de RvT en RvB in de huidige kroniekperiode zichtbaar hebben gemaakt en richting geven aan professioneel handelen.

Noten

- 1 Zie artikel 14 en volgende van het RTRB voor de samenstelling en bevoegdheden van de RvT en RvB.
- 2 Zie RvT van 30 mei 2023, kenmerk RBT:2023:003.
- 3 Zie onder meer ook RvB van 11 april 2023, kenmerk RVB:2023-1.
- 4 Zie RvT 2024-004, kenmerk RBT:2024:004.
- 5 Zie RvT 2024-005, kenmerk RBT:2024:005.
- 6 Zie RvT 2025-003, kenmerk RBT: 2025:003.
- 7 Zie bijvoorbeeld RvT 2003-003 overweging 4.7, RvT 2024-004, overweging 4.2 en RvT 2024-05, overweging 4.3.
- 8 Zie RvT van 5 december 2023, kenmerk RBT:2023:008.
- 9 Zie RvT 5 december 2025, kenmerk RBT:2025:011.
- 10 Zie RvT 30 mei 2023, kenmerk RBT:2023:003.
- 11 Zie RvT 21 september 2023, RBT:2023:007.
- 12 Zie RvT van 3 mei 2024, kenmerk RBT:2024:005.
- 13 Zie RvT van 2 september 2025, kenmerk RBT:2025:008.
- 14 Zie RvB van 6 januari 2025, kenmerk RVB:2024:004.
- 15 Zie RvB van 13 juli 2023, kenmerk RBT:2022:008.
- 16 Zie RvT van 5 december 2023, kenmerk RBT:2023:008.
- 17 Zie RvT van 3 mei 2024, kenmerk RBT:2024:005.
- 18 Zie RvT van 30 mei 2023, kenmerk RBT:2023:003.
- 19 Zie RvT van 21 december 2023, kenmerk RBT:2023:006.

Lenen over het graf heen

Excessief lenen en overlijden

De regeling inzake excessief lenen bij de eigen vennootschap is sinds 1 januari 2023 onderdeel van het box 2-regime. De regeling beoogt te voorkomen dat de AB-houder de heffing over winstreserves langdurig uitstelt door opnamen van de bv te lenen in plaats van dividend uit te keren. Hoe pakt deze regeling uit bij overlijden?

Mr. B. Lawende
RB CFP REP
Bob Lawende is als estateplanner werkzaam onder de naam Lawende Private Planning en lid van de RB-commissie Estateplanning.

In dit artikel licht ik eerst de wettelijke regeling toe en hoe dit uitwerkt bij overlijden van de dga. Vervolgens benoem ik enkele knelpunten, gevolgd door een aantal oplossingen in de praktijk.

De wettelijke regeling

Van excessief lenen is sprake wanneer de dga meer dan € 500.000¹ leent van de eigen bv en een ongelimiteerd bedrag als dit kwalificeert als eigenwoningschuld.² Het meerdere wordt de bovenmatige schuld genoemd en in box 2 belast als fictief regulier voordeel uit aanmerkelijk belang.³ De regeling is zuiver fiscaal van aard. Civielrechtelijk blijft de lening bestaan en verlaat het vermogen niet de vennootschap, zoals bij een dividenduitkering of een informele uitdeling. Evenmin wordt aansluiting gezocht bij de onzakelijke lening. Het enkele bestaan van een bovenmatige schuldpositie op de peildatum van 31 december is voldoende, waarbij schulden worden gewaardeerd naar nominale waarde.⁴ Als de AB-houder de bovenmatige schuld in een later jaar aflost, wordt de eerdere heffing over die bovenmatige schuld mogelijk weer verrekend. Dit is vormgegeven als een negatief bedrag dat in aanmerking wordt genomen tot ten hoogste het bedrag dat eerder als positief bedrag is belast.⁵ In beginsel zou hiermee bereikt kunnen worden dat de regeling van excessief lenen de box 2-heffing slechts naar voren haalt, maar geen additionele heffing behelst. Dit beginsel werkt alleen wanneer het negatieve inkomen kan worden verrekend met een positief box 2-inkomen in hetzelfde jaar of binnen de verliesverrekeningstermijn in box 2. Deze verliesverrekening is beperkt tot één jaar carryback en zes jaar carryforward.⁶ De beoogde neutraliteit van de regeling blijkt ook uit de systematiek dat resterende bovenmatige schulden worden verrekend wanneer de dga zijn AB-aandelen (fictief) vervreemdt.⁷

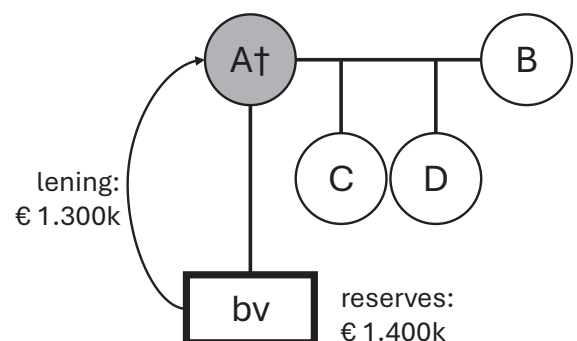
Overlijden dga

Bij overlijden van de dga komt de regeling van excessief

lenen in aanraking met het al bestaande overlijdensregime in box 2. De aandelen gaan dan over op grond van het erfrecht. Dit is een fictieve vervreemding van het aanmerkelijk belang.⁸ Dit betekent dat de erflater over alle nog niet uitgekeerde reserves in de bv afrekenet in box 2.⁹ De erfgenamen nemen de AB-positie over en stellen hun verkrijgingsprijs op dezelfde waarde waarover erflater heeft afgerekend.

In dit artikel spreek ik consequent over erfgenamen, maar hetzelfde geldt voor legatarissen die aandelen in een aanmerkelijk belang verkrijgen. Reeds hiervoor is opgemerkt dat de erflater alle positieve bedragen aan bovenmatige schulden mag verrekenen bij het einde van zijn AB-positie. Dit geldt dus ook bij de fictieve vervreemding bij overlijden.¹⁰

Voorbeeld 1

A is enig aandeelhouder van een bv, waaraan A een schuld heeft van € 1.300.000. A heeft eerder € 800.000 als regulier voordeel genoten. A overlijdt in 2026. De beclaimde reserves bedragen € 1.400.000 die als fictieve vervreemding bij A worden belast. Als negatief fictief regulier voordeel komt € 800.000 in mindering. Per saldo wordt nog € 600.000 belast bij A.

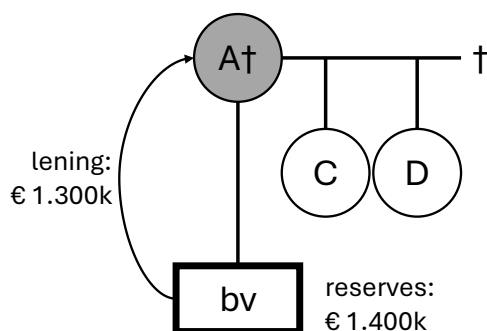
De wettelijke verdeling is van toepassing en B verkrijgt alle bezittingen en schulden. C en D verkrijgen een onderbedelingsvordering op B. Als niets aan de schuldpositie wijzigt, heeft B per ultimo 2026 een bovenmatige schuld van € 800.000 waarover moet worden afgerekend.

De erven A en B doen samen aangifte IB 2026 voor een vervreemdingsvoordeel van € 1.400.000 en een regulier voordeel van € 800.000 negatief (A) én € 800.000 positief (B). B kan de heffing verrekenen met latere aflossingen en een toekomstig vervreemdingsvoordeel.

Verkrijgingsprijs erfgenamen

De erfgenamen nemen de AB-positie van de erflater over. Hun verkrijgingsprijs sluit aan bij de overdrachtprijs van erflater. Dat de erflater in het overlijdensjaar een lager box 2-inkomen heeft door het negatieve bedrag aan regulier voordeel, betekent niet dat de erfgenamen met een lagere verkrijgingsprijs verdergaan.

Voorbeeld 2

Idem als voorbeeld 1, maar nu is A de langstlevende. Het box 2-inkomen van A bestaat wederom uit € 1.400.000 vervreemdingsvoordeel en € 800.000 negatief regulier voordeel.

C en D erven ieder de onverdeelde helft van zowel de bv als de schuld aan de bv. Hun verkrijgingsprijs is € 700.000.

Overlijdensdividend

De erfgenamen zijn de personen die de box 2-heffing van de erflater zullen voldoen. De benodigde liquiditeit hiervoor moet veelal uit de bv komen. Als erfgenamen hiervoor dividend uitkeren is dit in beginsel een belast regulier voordeel voor erfgenamen, terwijl de erflater zojuist over dezelfde winstreserves heeft afgerekend. Om die dubbele heffing te voorkomen, is het erfgenamen toegestaan om binnen 24 maanden na het overlijden van de erflater een onbelaste dividend uit te keren op voorwaarde dat de erfgenamen dit onbelaste dividend afboeken op hun verkrijgingsprijs.¹¹ Dit zogeheten overlijdensdividend mag blijkens de wettekst ‘niet uitgaan boven het bedrag dat bij de erflater ter zake van de overgang krachtens erfrecht als inkomen uit aanmerkelijk belang in aanmerking is genomen’. Wordt dit overlijdensdividend dan beperkt door excessief lenen? Nee, het overlijdensdividend wordt bepaald door hetgeen als vervreemdingsvoordeel is belast. Het fictief regulier

voordeel over bovenmatige schulden wordt niet ‘ter zake van de overgang krachtens erfrecht’ genoten.¹²

Doorschuifregeling

Als een onderneming tot het aanmerkelijk belang behoort, dan kunnen erflater en verkrijgers onder voorwaarden een beroep doen op de doorschuifregeling.¹³ In dat geval rekent de erflater niet af over het ondernemingsvermogen, maar uitsluitend over het beleggingsvermogen. De gelden die een bv heeft uitgeleend aan haar aandeelhouders zullen altijd kwalificeren als beleggingsvermogen. Excessief lenen raakt daarom niet aan het ondernemingsvermogen en de doorschuifregeling. Dat neemt niet weg dat bij een vererving van aandelen weldegelijk sprake kan zijn van zowel het doorschuiven van ondernemingsvermogen als excessief lenen. Beide regelingen worden echter afzonderlijk van elkaar toegepast en hebben geen invloed op elkaar.

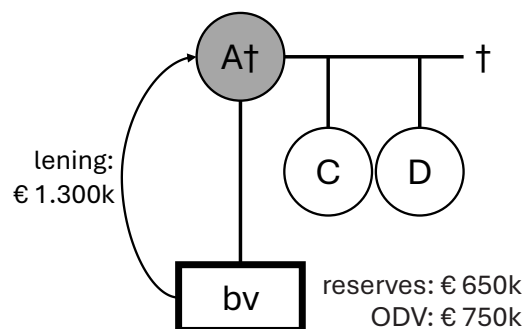
Knelpunten bij overlijden

Voorgaande onderdelen laten zien dat een dga met een bovenmatige schuld in basis niet zwaarder wordt belast dan in een situatie zonder excessief lenen, mits dit past binnen de verliesverrekening in box 2. In dat geval bewerkstelligt de regeling vooral een verschuiving van de box 2-heffing. Dit neemt niet weg dat de praktijk minder neutraal kan uitpakken dan het voorgaande suggereert. Dit laat ik aan de hand van verschillende voorbeelden zien.

Verliesverrekening

Zoals hiervoor al gesteld, kan excessief lenen als een voorheffing worden gezien op de finale afrekening in box 2 bij overlijden. Is te veel voorheffing geheven, dan leidt dit tot een verlies uit aanmerkelijk belang. Omdat verliesverrekening in box 2 beperkt is tot box 2 en uitsluitend één jaar terug en zes jaar vooruit, kan het voorkomen dat het verlies niet kan worden verrekend. De dga is in die situatie meer belasting verschuldigd dan zonder excessief lenen. Dit kan zich voordoen als de bv verliezen heeft geleden of schulden heeft, zoals een oudedagsverplichting.

Voorbeeld 3

Idem als voorbeeld 2, maar nu heeft de bv een oudedagsverplichting van € 750.000 en bedragen de beclaimde reserves € 650.000. Het vervreemdingsvoordeel in 2026 bedraagt € 650.000 en het negatieve bedrag voor het fictief regulier voordeel komt nog steeds uit op € 800.000. Hiermee

In voorbeeld 4 zullen we zien dat het niet benutten van de verliesverrekening ook een risico vormt voor erfgenamen.

The diagram illustrates a genetic cross. At the top, a male parent (A†) and a female parent (†) are shown. They produce two types of offspring, C and D. Both C and D are then crossed with a common base (bv). The cost of the cross is indicated as € 650k.

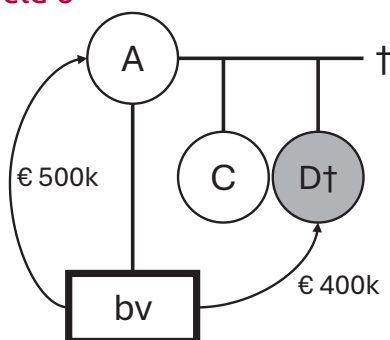
Begin 2028 besluiten zij de bv te liquideren. Bij een ongewijzigde waarde van de bv realiseren zij een vervreemdingsvoordeel van € 0. Immers, zowel hun overdrachtsprijs als verkrijgingsprijs bedraagt € 700.000. Door de terugname

```

graph TD
    bv[bv] -- "€ 500k" --> A((A†))
    bv -- "€ 400k" --> D2((D))
    A --> C((C))
    A --> D2
    A --> t[†]
  
```

Overlijdt de woningeigenaar dan kan de schuld de kwalificatie eigenwoningschuld verliezen en daardoor meetellen bij het bepalen van de bovenmatige schuld

Voorbeeld 6

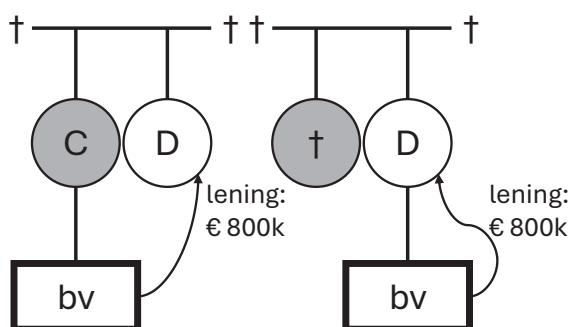

Idem als voorbeeld 5, maar nu overlijdt D zonder afstammelingen. De schuld van D vererft voor de helft naar A, waarmee zijn schuld stijgt tot € 700.000, zodat A voor € 200.000 een fictief regulier voordeel geniet.

Niet-verbonden personen

Aan niet-verbonden personen kunnen grotere bedragen dan € 500.000 worden uitgeleend zonder te maken te krijgen met excessief lenen. Ook in zulke situaties kan de vererving van de aandelen (of de schuld) leiden tot een nieuwe situatie waarbij excessief lenen wel aan de orde is, zoals is te zien in voorbeeld 7.

Voorbeeld 7

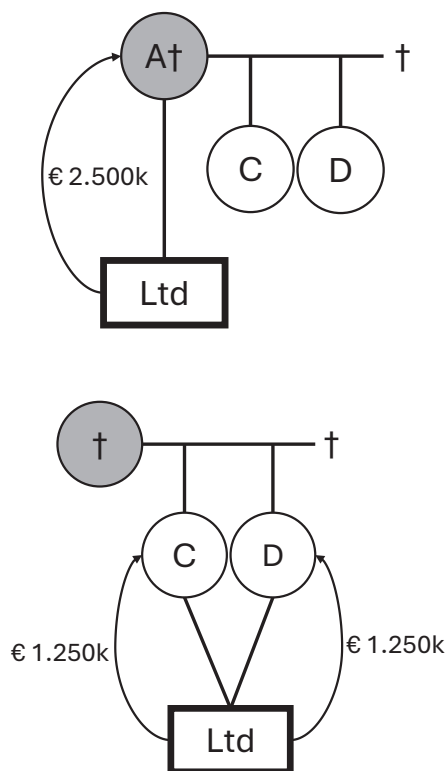

De bv van C heeft € 800.000 uitgeleend aan D. C en D zijn geen bloedverwanten in de rechte lijn, waardoor zij geen verbonden personen zijn. C overlijdt en laat alles na aan D. Hierdoor heeft D een bovenmatige schuld aan de eigen bv, zodat D voor € 300.000 een fictief regulier voordeel geniet.

Immigratie

Een andere vorm waarbij een schuld door vererving een bovenmatige schuld wordt, betreft de situatie in voorbeeld 8. Bij immigratie wordt het maximumbedrag gesteld op de omvang van de schuld aan de eigen vennootschap indien dit hoger is dan € 500.000.¹⁵ Omdat geen positief bedrag in aanmerking is genomen, wordt dit bij overlijden van de geïmmigreerde AB-houder ook niet als negatief bedrag meegenomen.¹⁶ Het verhoogde maximumbedrag geldt vervolgens niet voor de erfgenamen van de geïmmigreerde AB-houder.

Voorbeeld 8

A is enig aandeelhouder van een rechtspersoon en immigrereert naar Nederland. Zijn maximumbedrag voor excessief lenen wordt bij immigratie gesteld op € 2.500.000. A overlijdt en zijn schuld bedraagt hetzelfde. C en D verkrijgen de vennootschap en de schuld, ieder voor € 1.250.000. Hun maximumbedrag bedraagt echter de reguliere € 500.000, zodat zij ieder voor € 750.000 een fictief regulier voordeel genieten.

Herkwalificatie eigenwoningschulden

Uitgezonderd van excessief lenen zijn de eigenwoningsschulden, waarvoor de schuldenaar ook een hypotheekrecht ten behoeve van de bv heeft gevestigd.¹⁷ Deze uitzondering geldt zowel voor de AB-houders als verbonden personen.¹⁸ Essentieel voor de kwalificatie van eigenwoningsschuld is het feit dat de schuldenaar de lening gebruikt voor zijn of haar eigen woning. Overlijdt de woningeigenaar dan kan de schuld de kwalificatie eigenwoningsschuld verliezen en daardoor meetellen bij het bepalen van de bovenmatige schuld.¹⁹

'Misschien later....' is nu!

De Wet Toekomst pensioenen (Wtp) is zo'n drie jaar in werking. Nog maar anderhalf jaar te gaan en één van de grootste pensioenhervormingen in Nederland is afgerond. Pensioenprofessionals zijn elke dag hard aan het werk om van de transitie een succes te maken. Aan de pensioenfondsenkant verloopt dit behoorlijk goed. Bij de verzekerde pensioenregelingen, waar werkgevers de pensioenregeling hebben ondergebracht bij een verzekeraar of premiepensioeninstelling (ppi), zijn de zorgen over de voortgang veel groter. Deze werkgevers moeten zelf het initiatief nemen om hun verzekerde regeling om te zetten naar de Wtp. Vóór 1 oktober 2027 moeten de werkgever een contract hebben getekend bij de verzekeraar of ppi. Dit geldt ook in geval een werkgever kiest voor de zogeheten eerbiedigende werking.

Ondanks de communicatie-inspanningen van verzekeraars, adviseurs, werkgeversorganisaties en de overheid zijn er nog te veel werkgevers die niet in actie zijn gekomen. Met name mkb-werkgevers hebben niet door dat zij in actie moeten komen, of stellen dit uit.

Het aanpassen van een verzekerde pensioenregeling conform de Wtp vraagt meer tijd dan een reguliere verlenging van het pensioencontract. In kleine bedrijven kan dit binnen enkele maanden. Als er een medezeggenschapstraject met de OR of personeelsvertegenwoordiging vereist is, kan dit wel 12 tot 18 maanden in beslag nemen. Teruggerekend vanaf 1 oktober 2027 betekent dit dat werkgevers geen tijd te verliezen hebben.

De pensioenadviseur speelt een belangrijke rol in het omzetten van de pensioenregeling. Maar pensioenadviseurs zijn schaars en door de transitie druk bezet. Te lang wachten kan betekenen dat werkgevers uiteindelijk achter het net vissen.

Indien de pensioenregeling niet vóór 1 januari 2028 is aangepast, heeft dat grote gevolgen voor de werknemers. Hun volledige binnen de pensioenregeling opgebouwde pensioen wordt dan belast voor de inkomstenbelasting, vermeerderd met een revisierente. Het Centraal Aanspreekpunt Pensioen van de Belastingdienst heeft recent in een memo gewaarschuwd voor deze fiscale consequenties¹.

Vrijwel zeker stoppen verzekeraars en ppi's de uitvoering van de pensioenregeling wanneer deze niet langer voldoet aan de wet. Daarmee stopt de pensioenopbouw en vervalt de dekking voor het nabestaandenpensioen. In het geval een werknemer komt te overlijden, is er dan niets geregeld. Omdat de pensioenregeling een arbeidsvoorwaardelijke afspraak is en de werkgever deze niet na komt, is denkbaar dat werknemers hun werkgever aansprakelijk zullen stellen voor het verlies van pensioenkapitaal. Het gaat dan om forse bedragen, zeker voor mkb-werkgevers. Uiteindelijk kan zo'n aansprakelijkheidstelling leiden tot het einde van het bedrijf.

De belastingadviseur is voor veel werkgevers een vertrouwde bron van financiële en fiscale informatie. De belastingadviseur kent de situatie binnen het bedrijf vaak goed. Gezien de beschreven gevolgen voor de werknemers en de werkgever zou het goed zijn als ook de belastingadviseur de werkgever waarschuwt en aanzet tot actie. Het eerder aangehaalde memo van de Belastingdienst biedt aanknopingspunten voor oplossingen binnen het huidige fiscale kader om het (fiscale) leed voor de werknemers te voorkomen.

Voor de werkgever is de eerste stap eenvoudig: neem direct contact op met de pensioenadviseur. Pensioenadviseurs staan klaar om werkgevers te helpen bij de omzetting. Zij hebben eenvoudige stappenplannen gemaakt. Ook kunnen zij de communicatie met de werknemers verzorgen.

Voor alle werkgevers die blijven tegensputteren is de boodschap: 'Misschien later....is nu!'

Prof. dr. S.G. van der Lecq

Fieke van der Lecq (1966) is sinds 2024 regeringscommissaris transitie pensioenen. Zij is hoogleraar pensioenmarkten aan de School of Business and Economics van de Vrije Universiteit Amsterdam.

Noot

¹ 251023-Memo-fiscale-gevolgen-niet-tijdig-aanpassen-pensioenregeling.pdf

Van discussie naar einde bankrekening

Wat mag de bank onder de Wwft?

Banken zijn, net zoals belastingadviseurs, op grond van de Wwft verplicht om cliëntenonderzoek uit te voeren en klanten te monitoren. Deze verplichtingen kunnen aanleiding geven tot weigering of opzegging van een bankrelatie, mits concrete gronden aanwezig zijn. Opzegging gaat vaak gepaard met registratie in het interne verwijzingsregister (IVR) of het externe verwijzingsregister (EVR), met potentieel verstreckende gevolgen voor de betrokkene.

Mr. A.A. Feenstra en mr. R. Scherpenisse
Anke Feenstra en Ruben Scherpenisse zijn advocaten werkzaam bij Hertoghs advocaten.

Deze bijdrage bespreekt het juridisch kader voor het weigeren en opzeggen van zakelijke bankrekeningen en de mogelijkheden om hiertegen op te komen. De relatie tussen bank en klant is civielrechtelijk van aard, waarbij contractvrijheid het uitgangspunt vormt. Deze vrijheid geldt echter niet ongelimiteerd en wordt beperkt door de bancaire zorgplicht.

Juridisch kader bankrelatie

De verhouding tussen bank en klant is civielrechtelijk van aard. Speerpunt van het civiele recht vormt dat private actoren contractvrijheid genieten, hetgeen betekent dat zij in beginsel niet kunnen worden gedwongen een contractuele relatie aan te gaan. Dit uitgangspunt geldt ook voor het aangaan van een (raam)overeenkomst die de basis vormt voor het verkrijgen van een betaalrekening.¹ Bij het aangaan van een dergelijke regeling geldt dus in principe het spel van aanbod en aanvaarding van art. 6:217 lid 1 Burgerlijk Wetboek (BW). Voordat een overeenkomst wordt aangegaan dient wilsovereenstemming plaats te vinden tussen klant en bank. De bank kan dus in principe weigeren met een bepaalde klant in zee te gaan. Dit uitgangspunt van contractvrijheid wordt evenwel specifiek voor consumenten beperkt door (Europese) wetgeving op basis waarvan banken onder bepaalde omstandigheden verplicht zijn een basisbetaalrekening aan te bieden.² Voor deze basisbetaalrekening geldt aldus specifiek een vorm van contractdwang.³ Een basisbetaalrekening is een zeer uitgedeelde variant van een reguliere betaalrekening. De klant kan bijvoorbeeld niet rood staan of bijzondere transacties verrichten. Voor consumenten geldt dus de verplichting van de bank een basisbetaalrekening aan te bieden. Hierbij

dient nog opmerkt te worden dat hoewel volgens de wet deze verplichting alleen voor natuurlijke personen geldt, de Hoge Raad van oordeel lijkt te zijn dat deze verplichting, gelet op de ratio ervan, ook geldt voor rechtspersonen.⁴

Dat de contractvrijheid ten aanzien van deze en andere zakelijke klanten niet onbeperkt is, vloeit voort uit de zorgplicht die op banken rust. Gelet op de maatschappelijke functie van banken is namelijk in de jurisprudentie meerdere malen aanvaard dat banken vanwege hun maatschappelijke zorgplicht niet volledig vrij zijn in wie zij wel of niet als klant aanvaarden. De zorgplicht geldt namelijk op basis van bestaande jurisprudentie niet alleen ten opzichte van haar bestaande klanten, maar ook *'ten opzichte van derden met wier belangen zij rekening behoort te houden op grond van hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt'*.⁵ Met andere woorden: argumenten dienen aanwezig te zijn om een specifieke klant te weren. Hieronder zal blijken dat één van die argumenten kan komen uit de Wwft-verplichtingen waaraan de bank als financiële instelling gehouden is.

Verplichtingen bank Wwft

Banken kwalificeren op grond van art. 1 lid 1 jo. 1a Wwft als een 'instelling' in de zin van deze wet. Dit betekent dat banken, voordat zij een zakelijke relatie met een klant aangaan, een cliëntenonderzoek moeten uitvoeren. Gedurende deze relatie dient de klant te monitoren en waar nodig gehouden zijn meldingen te doen van ongebruikelijke transacties. In het onderstaande gaan wij op deze verplichtingen nader in.

Verplichtingen bij aangaan bankrekening

Bij het aangaan van een bankrelatie dienen banken aller-

eerst het cliëntenonderzoek volgens de regels van de Wwft uit te voeren. Het cliëntenonderzoek dient de bank in staat te stellen om (onder meer) de cliënt te identificeren, het beoogde doel en de aard van de zakelijke relatie vast te stellen alsmede om te verifiëren of de natuurlijke persoon die de cliënt vertegenwoordigt ook daadwerkelijk daartoe bevoegd is.⁶

Daarnaast moet een bank nagaan of de cliënt ten behoeve van zichzelf optreedt of ten behoeve van een derde. Ook dient een bank in sommige gevallen – bijvoorbeeld indien vastgesteld wordt dat verscherpt cliëntenonderzoek nodig is – onderzoek te doen naar de bron van de middelen waarmee betalingen worden verricht.

Verplichtingen bij klantrelatie

Indien de bankrelatie – een zakelijke relatie als bedoeld in de Wwft – tot stand is gekomen, dan is de bank gedurende de relatie verplicht om cliënten te monitoren. Dit stelt banken namelijk in staat om te voldoen aan de andere kernverplichting uit de Wwft: het doen van meldingen van ongebruikelijke transacties. Zonder deze monitoring blijven dergelijke transacties immers onder de radar.

Gedurende het bestaan van de bankrelatie kunnen banken op onvolkomenheden stuiten, hetgeen ook kan leiden tot opzegging van een bestaande klantrelatie. Dat zullen wij hieronder verder toelichten.

Weigeren en opzeggen bankrelatie

Zoals reeds hierboven opgemerkt, geldt dat de bank in beginsel vrij is een klant te accepteren of te weigeren. Dat wordt evenwel beperkt door de bancaire zorgplicht die ook geldt voor nog niet bestaande klantrelaties. Met andere woorden: een weigeringsgrond dient de beslissing te kunnen dragen. Een weigering van een bankrelatie zal dan ook op concrete gronden gebaseerd moeten zijn. Het juridisch kader voor weigering van een bankrekening sluit eigenlijk naadloos aan bij het kader dat geldt voor opzegging. Hieronder bespreken we dit.

Om eerst een beter beeld te krijgen van het weigeren, volgen hier enkele voorbeelden. Zo heeft bijvoorbeeld de rechtbank in een zaak van legale wietkwekers geoordeeld dat weigering van een bankrekening op basis van het feit dat ondernemers zich in een ‘integriteitsgevoelige sector’ bevonden niet concreet genoeg is. De rechter oordeelde derhalve dat de bank geen zakelijke rekening mocht weigeren.⁷ In het kader meer praktijkvoorbeelden waarbij een bankrekening is geweigerd.

Voorbeelden

Enkele voorbeelden waarbij bankrekeningen zijn geweigerd:

- ‘Complotdenkers’ als Viruswaarheid en De Blauwe Tijger zijn door banken geweigerd in het kader van de strijd tegen extremisme.⁸ De Rabobank accepteert geen potentiële klanten die complottheorieën en andere aantoonbaar onjuiste informatie verspreiden.
- Betaald voetbalorganisaties die door de Rabobank niet zijn geaccepteerd vanwege de verhoogde tot zelfs onacceptabele risico’s op witwassen, corruptie en fraude.⁹
- Klanten die zijn geweigerd op basis van nationaliteit. Saxo Bank weigerde een beleggingsrekening te openen voor twee Nederlandse meisjes vanwege hun Russische nationaliteit, verwijzend naar de ‘verregaande beperkingen en rapportagevereisten’ uit de sanctiewetgeving.¹⁰
- Verenigingen en stichtingen ondervinden eveneens problemen bij het verkrijgen van een bankrekening.¹¹ Volgens de Nederlandse Vereniging van Banken is het risico op witwassen bij deze organisaties groter vanwege hun mindere transparantie over jaarcijfers. Bijvoorbeeld het Comité 4 en 5 mei is door verschillende banken geweigerd vanwege het verhoogde risico.

De opzegging

Civielrechtelijk kan een overeenkomst eindigen door ontbinding, hetgeen mogelijk is bij een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van een overeenkomst.¹² Ook een bankrelatie kan via deze wettelijke route worden beëindigd.

Niettemin is doorgaans in de praktijk te zien dat de bank gebruikmaakt van de opzeggingsbevoegdheid die de Algemene Bankvoorwaarden (ABV) biedt. Specifiek geeft art. 35 ABV¹³ een bank de bevoegdheid om een bankrelatie op te zeggen, hetgeen een bank veelal doet om zich te beschermen tegen het risico op integriteits- en/of reputatieschade.

In dit kader komt ook de Wwft weer in beeld. Banken zijn bijvoorbeeld op grond van art. 3 Wwft verplicht een relatie te beëindigen als zij het – volgens de Wwft-vereiste – cliëntenonderzoek onvoldoende hebben kunnen uitvoeren en de door haar gesignaleerde risico's onvoldoende zijn weggenomen.¹⁴ Hier zien wij in de praktijk vaak een spagaat ontstaan tussen de bank die enerzijds haar klantrelaties wil behouden en anderzijds de Wwft-verplichtingen – en de hierin opgenomen sancties – die als het zwaard van Damocles boven de bank hangen.

Andere redenen voor opzegging die in de jurisprudentie zijn geaccepteerd:

- Als de klant te weinig inzicht geeft in activiteiten en betaalstromen en een bank niet kan uitsluiten dat de producten of diensten die worden aangeboden (bedoeld of onbedoeld) oneigenlijk en/of onrechtmatig worden gebruikt;¹⁵
- Als sprake is van objectief gerechtvaardigde (en zwaarwegende) redenen. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als een klant van de bank onherroepelijk is veroordeeld ter zake van een misdrijf zoals oplichting, valsheid in geschrift of verduistering. Het risico van witwassen schuilt immers in deze gedragingen.¹⁶

In de jurisprudentie hebben verschillende zaken de revue gepasseerd als het om opzeggingen van bankrela-

ties ging. Een spraakmakend voorbeeld betreft voetbalclub Vitesse. ING kondigde aan de bankrekening van de club te beëindigen tijdens de procedure om de club los te koppelen van de Russische eigenaar Valeri Oyf, die overigens niet op de sanctielijst stond. De bank had evenwel vraagtekens bij de Russische netwerken van Oyf, waaronder zijn vriend Roman Abramovitsj die wél op de internationale sanctielijst staat. De rechter oordeelde uiteindelijk dat ING de bankrekening moest openhouden.¹⁷

Andere gevolgen opzegging

Opzegging van de bankrelatie gaat in de praktijk veelal gepaard met andere acties vanuit de bank. Hierbij springen een registratie in het interne verwijzingsregister (IVR-registratie) en registratie in het externe verwijzingsregister (EVR-registratie) in het oog. Banken trachten namelijk via het Protocol Incidentenwaarschuwingssysteem Financiële Instellingen (Protocol) het financiële systeem zuiver te houden.

Dit doen zij onder meer door 'incidenten' van (voormalige) klanten vast te leggen. Daarbij gaat het om gedragingen van (rechts)personen die nadelig (kunnen) zijn voor de bank, haar klanten of medewerkers. Ook een opzegging van een bankrelatie op een van de bovenstaande gronden vormt veelal een incident.

De desbetreffende bank slaat een dergelijk incident op in haar intern verwijzingsregister (IVR) met als doel dat een signaal volgt indien de persoon die betrokken is geweest bij het incident een nieuw product bij de bank probeert te verkrijgen. De gevolgen hiervan zijn relatief beperkt, nu de desbetreffende persoon nog bij een andere bank kan aankloppen en daar verder kan bankieren.

Bij ernstigere incidenten zal de bank ook haar collegabanken via een EVR-registratie informeren. Dan worden de gevolgen ook groter. Na een EVR-registratie is het namelijk nagenoeg ondoenlijk om nog aan een zakelijke bankrekening te komen, zeker nu sinds 1 januari 2026 een verbod voor handelaren in goederen geldt voor contante betalingen van € 3.000 of meer. Een persoon wordt dan praktisch van het digitale betaalverkeer afgesloten hetgeen grote consequenties met zich meebrengt. Conform het Protocol zullen banken enkel overgaan tot EVR-registratie indien:

- De gedraging(en) van de (rechts)persoon een bedreiging vormen, vormen of kunnen vormen voor (I) de (financiële) belangen van cliënten en/of medewerkers van een Financiële Instelling, alsmede de (Organisatie van de) Financiële Instelling(en) zelf of (II) de continuïteit en/of de integriteit van de financiële sector.
- In voldoende mate vaststaat dat de betreffende (rechts)persoon betrokken is bij de hierboven bedoelde gedraging(en). Deze vaststelling betekent dat van strafbare feiten in principe aangifte of klacht wordt gedaan bij een opsporingsambtenaar.
- Het proportionaliteitsbeginsel in acht wordt genomen.

In de praktijk is terug te zien dat een EVR-registratie veelal wordt opgelegd bij een (vermoeden van) een

strafbaar feit, bijvoorbeeld hypotheek- of identiteits-fraude, witwassen of valsheid in geschrifte. De rechter zal dan toetsen of – indien nog geen sprake is van een veroordeling – het voldoende aannemelijk is dat het strafbare feit is gepleegd.¹⁸ Daarnaast toetst de rechter ook of het proportionaliteitsbeginsel niet wordt geschaad. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de duur van de EVR-registratie. Die mag namelijk maximaal acht jaar duren, maar wordt in de jurisprudentie nogal eens verkort.

In de praktijk blijkt dat banken soms te lichtvaardig omgaan met EVR-registraties. In zestien gepubliceerde uitspraken over EVR-registraties werd in zeven gevallen de registratie teruggedraaid. Rechters stelden in bijna de helft van de zaken vast dat banken te lichtvaardig omgingen met de hoge bewijslast, terwijl voor een registratie opzettelijke misleiding vereist is.

Juridisch verweren

Een klant die te maken heeft met een weigering, opzegging of registratie in een verwijzingsregister hoeft zich hier niet meteen bij neer te leggen. Het is namelijk mogelijk om via een civielrechtelijke procedure – meestal een kort geding – op te komen tegen de acties van de bank.

Gronden die vaak terugkomen in de jurisprudentie tegen weigering of opzegging van de bankrelatie zijn dat banken handelen in strijd met hun bancaire zorgplicht. Dit gaat meestal gepaard met het betoog dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat een bank van haar weigeringsgrond dan wel contractuele opzeggingsbevoegdheid gebruikmaakt.

Civielrechtelijke procedures

In dit kader bespreken wij een aantal zaken.

- In een zaak van de rechtbank Amsterdam werd een grens getrokken tussen enkel een verdenking van een van de genoemde strafbare feiten en een veroordeling. De rechtbank bepaalde dat de enkele verdenking van een strafbaar feit een ‘te smalle basis vormt’ om een bankrelatie op te zeggen.¹⁹ De rechtbank overwoog namelijk dat via de bancaire zorgplicht ook voor de bank de onschuldpresumptie geldt en dus niet te snel tot een opzegging mag worden gekomen.
- In de zaak van een advocatenkantoor tegen ABN Amro oordeelde de rechtbank Amsterdam dat de opzegging van de bankrelatie niet onaanvaardbaar was. Het advocatenkantoor was niet afhankelijk van de rekening bij ABN Amro, kon haar bedrijfsvoering via andere banken voortzetten en had niet aangetoond dat het onmogelijk was elders een rekening te openen. De strategische keuze van ABN Amro om geen buitenlandse klanten meer te bedienen vanwege de hoge compliance-kosten werd als legitiem beschouwd.²⁰
- Daar staat tegenover de uitspraak in de zaak van houthandelaren tegen ABN Amro. De voorzieningenrechter oordeelde dat ABN Amro de opzegging onvoldoende had onderbouwd. De bank had niet duidelijk gemaakt welke informatie precies ontbrak,

op welke openbare bronnen zij zich baseerde, en had niet adequaat gereageerd op de uitgebreide toelichting en documentatie van de bedrijven. De rechter achtte de opzegging onzorgvuldig en naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar.²¹

- In de zaak Yin Yang c.s./ING oordeelde de Hoge Raad dat banken vanwege hun maatschappelijke positie onder bijzondere omstandigheden kunnen worden verplicht om een betaalrekening aan te bieden, ook aan rechtspersonen. Het is immers vrijwel onmogelijk om zonder bankrekening deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer. Echter, de bank hoeft geen faciliteiten te bieden voor het storten van contant geld als het witwasrisico te groot is.²²
- In een recent arrest van het Gerechtshof Amsterdam van 28 april 2026 werd geoordeeld dat ABN Amro de bankrelatie met de beheerder van Libische staatsfondsen niet mocht opzeggen. Het hof oordeelde dat de bank onvoldoende concreet had onderbouwd dat sprake was van integriteits-, sanctie-, reputatie- of witwasrisico's. Daarbij woog mee dat eerdere strafrechtelijke onderzoeken niet tot vervolging hadden geleid, dat onvoldoende duidelijk was welke informatie nog ontbrak in het klantonderzoek en dat uitsluiting van het bancaire systeem voor cliënten feitelijk verstrekken gevolgen heeft.²³

Het is van belang om voorafgaand aan het verstrekken van informatie aan de bank een zorgvuldige afweging te maken tussen de voordelen van transparantie en de mogelijke risico's die gepaard gaan met informatiedeling

Buitengerechtelijke route

Naast de civielrechtelijke procedure bestaat ook de mogelijkheid om via een buitengerechtelijke route tot een oplossing te komen. In de fiscale procespraktijk en de strafpraktijk komt het vaak voor dat cliënten worden geconfronteerd met vragenbrieven van banken in het kader van cliëntenonderzoek. Wanneer de bank op de hoogte raakt van een fiscale discussie of een strafrechtelijk onderzoek, worden vaak uiteenlopende vragen gesteld. Deze kunnen betrekking hebben op de bedrijfsactiviteiten, zoals het inkoopproces, leveranciers en afnemers, en de onderliggende facturatie. In de praktijk richten vragen zich echter vaak op de herkomst van vermogen.

De bank kan nadere toelichting verlangen op contante stortingen, specifieke inkomende en uitgaande transacties, jaarrekeningen en omzetfluctuaties, alsmede op de (herkomst van de) middelen waarmee de onderneming is opgericht. Daarnaast kan worden gevraagd naar het

screeningsbeleid ten aanzien van leveranciers en afnemers en naar de redenen voor het aanhouden van rekeningen bij één of meerdere, al dan niet buitenlandse, banken. Ten slotte zal de bank vragen naar bepaalde processtukken uit de lopende zaak of informatie van de behandelend advocaat. In sommige gevallen gaat de bank zelfs zo ver dat, ondanks het toepasselijke verschoningsrecht, wordt gevraagd naar betalingen aan advocatenkantoren en/of betalingen van derdengeldenrekeningen. In dergelijke gevallen kan het raadzaam zijn om proactief met de bank in gesprek te gaan en de feiten en omstandigheden die aanleiding hebben gegeven tot het cliëntenonderzoek toe te lichten. Door middel van een schriftelijke toelichting of overleg kan de bank worden geïnformeerd over de achtergrond van bepaalde transacties of activiteiten, hetgeen een opzegging, weigering of registratie mogelijk kan voorkomen. Hierbij dient echter wel bedacht te worden dat informatie die aan de bank wordt verstrekt niet per definitie vertrouwelijk blijft.

Banken zijn op grond van de Wwft in bepaalde gevallen verplicht om ongebruikelijke transacties te melden bij de Financial Intelligence Unit (FIU). Via deze weg, of op verzoek van de autoriteiten zelf, kan de verstrekte informatie uiteindelijk bij de Belastingdienst of de officier van justitie terechtkomen. Het is daarom van belang om voorafgaand aan het verstrekken van informatie aan de bank een zorgvuldige afweging te maken tussen de voordelen van transparantie en de mogelijke risico's die gepaard gaan met informatiedeling. Het maken van een zorgvuldige afweging vergt ook voldoende juridische knowhow van dit rechtsgebied. Bijstand van een advo-

■ ■

Verslag Agrodag Boeren(en)energie

Van biomassa tot aardwarmte op het erf

Tijdens de vijfde editie van de RB Agrodag *Boer(en)energie* stond één vraag centraal: hoe kan de agrarische sector zijn rol als energieproducent versterken en tegelijkertijd optimaal gebruikmaken van fiscale en juridische kansen? Vier experts namen dinsdag 12 mei 2026 de deelnemers stap-voor-stap mee langs de belangrijkste energiebronnen van dit moment: biogas, wind, zon en aardwarmte.

Tekst Silvie Hermesen

De RB Agrodag liet niet alleen de inhoudelijke breedte van agro-energie zien, maar ook dat de rol van de adviseur snel verandert.

Windenergie: van groei naar verfijning

Ruben Kunst trapte de dag af met aandacht voor zowel projecten op het boerenerf als grootschalige windparken. Hierbij werd ingezoomd op de fiscale aandachtspunten én de ontwikkeling van projecten: van opstart tot exploitatie.

punten én de ontwikkeling van projecten: van opstart tot exploitatie.

De sector bevindt zich volgens Ruben in een nieuwe fase: 'De agrosector heeft de afgelopen tien jaar fors geïnvesteerd in windenergie. De grootschalige hausse op land is ondertussen wel voorbij. Je ziet nu een verdere verfijning voor een volgende stap verder in de energietransitie.'

Nieuwe ontwikkelingen zoals batterijopslag en gesloten distributiesysteem worden ontwikkeld en slimme energienetwerken zorgen ervoor dat windenergie zich blijft ontwikkelen.'

Biomassa en biogas: kansen én vragen

Lubbert van Dellen ging verder over biomassa en biogas, waarbij vooral werd ingezoomd op de mogelijkheden van mestvergisting en het verdienmodel daarvan. Daarbij kwam ook de SDE++-exploitatie subsidie uitgebreid aan bod. Uit de vragen van de deelnemers bleek dat dit onderwerp sterk leeft, maar ook vragen oproept: 'Biogas is niet per se fiscaal complex, maar op andere punten: de techniek, de bedrijfsvoering. Monovergisting werkt het beste met dagverse koeienmest, want daar zit nog het meeste gas in. Dan is het eigenlijk heel logisch om dit op een agrarisch bedrijf te doen.'

Het werd duidelijk dat agro-energie een goed verdienmodel kan zijn. De actualiteit in de energietransitie speelt hierbij een belangrijke rol. Eén van de interessante punten is bijvoorbeeld de aankomende bijmengverplichting voor groen gas. Zo worden vanaf 2027 energiebedrijven verplicht om 20 procent van het gas dat ze leveren bij te mengen met groen gas. Groen gas is opgewerkt en gezuiverd biogas met dezelfde kwaliteit als aardgas, waardoor het kan worden bijgemengd. Dit vergroot de vraag naar biogas en kan de positie van agrariërs als energieproducent versterken.

Zonne-energie: grootschalig en steeds slimmer

Na de middag verschoof de focus naar zonne-energie. Daarbij ging het niet alleen over zonnedaken, maar juist ook over grotere projecten en de integratie in het energiesysteem. Norbert Bouter liet onderwerpen als opslag, energiehandel, netinpassing en financiering voorbijkomen.

Zonne-energie laat goed zien hoe energieprojecten steeds complexer worden: niet alleen technisch, maar ook juridisch en financieel. Voor adviseurs betekent dit dat zij breder moeten kijken dan alleen de investering en de fiscale aspecten daarvan.

Aardwarmte: richting fossielvrij

De dag werd afgesloten door Frank Hollaar die vertelde over aardwarmte, een belangrijke pijler in met name de tuinbouw. In Nederland wordt aardwarmte steeds meer gangbaar. Diverse kassen in Nederland worden er inmiddels door verwarmd. De focus van Frank lag op de vraag hoe projecten opgezet worden en hoe subsidie daarbij een rol speelt. Ook werd het grotere perspectief geschetst:

- de energiemix van de toekomst
- de route naar een fossielvrije sector in 2040

Fiscale verbinding is essentieel

Door alle onderdelen heen liep een duidelijke rode draad: de combinatie van techniek en fiscaliteit. Juist op

Lubbert van Dellen, senior bedrijfsadviseur en Marktdirecteur Agro bij Flynth.

dat snijvlak ligt de rol van de RB-adviseur. De Agrodag maakte duidelijk dat de adviseur van vandaag meer is dan een fiscalist alleen. Hoewel de focus ligt op fiscale en juridische aspecten, wordt er bewust breder gekeken. Lubbert: 'Ik heb de indruk dat het RB het eigenlijk precies goed doet... bewust iets buiten de fiscaliteit kijken, maar die wel vasthouden. Een belastingadviseur hoeft natuurlijk niet alle details van bepaalde technieken te kennen. Voor een goed advies is het wel handig dat je wel weet wát er bestaat. De toegevoegde waarde van de RB-adviseur zit hem in het verbinden van techniek, regelgeving en het verdienmodel van de boer.' Ruben beaamt dit: 'Vandaag ben ik in vogelvlucht langs alle aspecten van windenergie gegaan. Er was een goede interactie, de deelnemers stelden in mijn sessie relevante vragen over de ontwikkeling van windparken.'

Met een programma dat loopt van biomassa tot aardwarmte, liet de RB Agrodag zien hoe breed en dynamisch agro-energie is. De agrarische sector ontwikkelt zich steeds meer tot producent van duurzame energie, met nieuwe kansen én uitdagingen. Of, zoals Ruben het kernachtig samenvatte: 'We zijn nog lang niet klaar... we zijn eigenlijk nog maar net begonnen.'

De tijd dringt

Voorkom fiscaal onzuiver worden pensioenregeling

Werkgevers moeten de pensioenregeling van hun werknemers uiterlijk in 2027 aanpassen aan de nieuwe regels. Dat lijkt ver weg, maar een dergelijk traject kan 6 tot 18 maanden in beslag nemen. Om de omzetting op tijd te realiseren dienen werkgevers vóór 1 juli 2026 te starten met dit traject. Het ministerie roept (belasting)adviseurs op om hun klanten tijdig te wijzen op de risico's en fiscale gevolgen.

Tekst Wilma Straathof

Per 1 januari 2026 is meer dan de helft van alle werkenden en pensioengerechtigden over naar het nieuwe pensioenstelsel, met een totaal vermogen van ruim 500 miljard euro. De Nederlandsche Bank meldt in januari in een Kamerbrief dat er inmiddels 30 pensioenfondsen zijn ingevaren, die samen de helft van het totaal aantal deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, en een derde van het totaal belegd vermogen vertegenwoordigen. Daarnaast hebben 46 fondsen, die vrijwel alle binnen een jaar beogen in te varen, een invaarmelding bij DNB gedaan. DNB verwacht daarbovenop komend jaar nog eens 62 invaarmeldingen te ontvangen.

Omzetten pensioenregelingen

Het Verbond van Verzekeraars constateert in dezelfde Kamerbrief dat een aanzienlijk deel van de werkgevers nog niet zichtbaar in actie is gekomen. VNO-NCW en MBK-Nederland stelt in deze Kamerbrief 'dat een groot deel van de werkgevers zich bewust is van de noodzaak om de pensioenregeling om te zetten. Dat is positief. Ook is een groot deel van de werkgevers al begonnen met de eerste stappen, zoals het voeren van gesprekken met de pensioenadviseur ter voorbereiding van de wijzigingen en het analyseren wat er gewijzigd moet worden. Echter, we zien ook dat in absolute zin het aantal regelingen dat nog omgezet moet worden substantieel is, terwijl inmiddels al meer dan de helft van de transitieperiode is verstreken.' Met andere woorden: de tijd dringt.

Op basis daarvan constateren ze een toenemend risico dat een groot deel van de wijzigingen plaats moet vinden in 2027. 'En daar zien wij meerdere risico's. Ten

eerste dat er niet genoeg Wft-gecertificeerde pensioenadviseurs in 2027 beschikbaar zijn om deze piekvraag naar (het verplichte) omzettingsadvies in te winnen. Ten tweede dat omzettingstrajecten langer duren dan de werkgever heeft beoogd.²

Adviescapaciteit

SZW heeft het initiatief heeft genomen om samen met organisaties van werkgevers, werknemers, adviseurs en het Verbond van Verzekeraars de handen ineen te slaan om te komen tot een gecoördineerde aanpak met als doel om werkgevers en adviseurs te activeren daadwerkelijk tijdig aan de slag te gaan. Doel is te voorkomen dat werkgevers te laat starten met aanpassing van hun pensioenregeling. Als te lang wordt gewacht zal in 2027 aanzienlijke druk komen te staan op de adviescapaciteit omdat te veel werkgevers voor de aanpassing van hun regeling een beroep zullen doen op adviseurs. Ook voor verzekeraars en ppi's zou dat betekenen dat binnen een korte periode veel regeling wijzigingen administratief moet worden verwerkt.

Alle pensioenregelingen

De nieuwe pensioenregels gelden voor alle pensioenregelingen bij verzekeraars of premiepensioeninstellingen (ppi's). Het gaat vaak niet alleen over het ouderdomspensioen, maar ook over pensioen bij arbeidsongeschiktheid of het nabestaandenpensioen. Bij het niet aanpassen blijven de gevolgen niet beperkt tot de opbouw vanaf 1 januari 2028, maar gelden juist ook voor de pensioenen die in het verleden zijn opgebouwd.

Op tijd beginnen, klanten informeren

‘Er is een maatschappelijk belang dat iedereen op tijd begint. De capaciteit van alle pensioenadviseurs in Nederland laat het niet toe om langer te wachten. Dan ontstaan er met zekerheid situaties dat de vereiste aanpassingen niet klaar zijn voor de vereiste deadlines’, zegt Rudie Martens, voorzitter van de RB-commissie Toekomstvoorzieningen. Martens verwacht dat de RB wel weet dat de pensioenwetgeving verandert en dat er een deadline is. Maar daarmee wordt vermoedelijk niet onderkend bij welke klant dit speelt noch wat de exacte gevolgen zijn.

Hij schat dat in 80 procent van de gevallen de werkgever te maken heeft met een verplicht gesteld pensioenfonds, waarbij het pensioenfonds de partij is die de wettelijke aanpassingen doet; daar heb je als werkgever geen invloed op.

In 20 procent van de gevallen moet de werkgever zelf ook iets doen. Of althans, zijn pensioenadviseur aan het werk zetten. ‘Als de RB deze doelgroep al weet te duiden en te ‘informeren’ c.q. te bewegen om de pensioenadviseur zijn werk te mogen beginnen dan heeft de RB het meer dan uitstekend gedaan.’

Gevolgen niet tijdig aanpassen pensioenregeling³

Voor werkgevers

- De pensioenuitvoerder zal stoppen met de uitvoering van de pensioenregeling en vanaf dat moment zijn werknemers niet meer gedekt voor een pensioen bij arbeidsongeschiktheid of overlijden.
- Ook andere pensioenuitvoerders zullen niet bereid zijn om een regeling uit te voeren als die niet is aangepast aan de nieuwe pensioenregels.
- De werkgever moet loonheffing inhouden op de werkgevers- en werknemersbijdrage. Hierdoor ontvangen werknemers een lager nettoloon.
- Werknemers en nabestaanden kunnen de werkgever aansprakelijk stellen op basis van goed werkgeverschap omdat niet is voorkomen dat de regeling fiscaal onzuiver is geworden.

Voor werknemers die in dienst zijn

- De pensioenuitvoerder zal de pensioenregeling niet meer uitvoeren en werknemers dan bijvoorbeeld niet meer verzekerd zijn bij overlijden of arbeidsongeschiktheid.
- De werknemer moet belasting betalen over de waarde van de pensioenen die in het verleden zijn opgebouwd. Het wordt beschouwd als loon (uit vroegere dienstbetrekking).

Meer informatie

- De Belastingdienst heeft een pensioensite met informatie over de uitvoering van de fiscale pensioenwetgeving: **centraalaanspreekpuntpensioenen.belastingdienst.nl**

Hier is ook een memo te vinden over het fiscaal niet tijdig aanpassen van de pensioenregeling: [centraalaanspreekpuntpensioenen.belastingdienst.nl/memo-fiscale-gevolgen-niet-tijdig-aanpassen-pensioenregeling-aan-gewijzigde-fiscale-kaders-en-hoe-fiscale-onzuiverheid-te-voorkomen-gepubliceerd](https://www.belastingdienst.nl/memo-fiscale-gevolgen-niet-tijdig-aanpassen-pensioenregeling-aan-gewijzigde-fiscale-kaders-en-hoe-fiscale-onzuiverheid-te-voorkomen-gepubliceerd)

- De website **werkenaanonspensioen.nl** van VNO-NCW, MKB-Nederland, LTO-Nederland, FNV, CNV, VCP, Pensioenfederatie, Verbond van Verzekeraars, Stichting van de Arbeid, Adfiz en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid biedt praktische informatie voor de verschillende doelgroepen en bundelt relevante informatie per onderwerp. Op deze website bevindt zich een handige brochure voor werkgevers die kan worden ingezet om werkgevers te informeren. Deze brochure vat samen wat de gevolgen zijn van niet-tijdig handelen en welke stappen nodig zijn richting een nieuwe pensioenregeling.

<https://www.werkenaanonspensioen.nl/documenten/2025/12/18/brochure-voor-werkgevers-uw-pensioenregeling-moet-uiteindelijk-in-2027-aangepast-zijn>

Op deze website zijn ook de voortgangsberichten van de regeringscommissaris transitie pensioenen te vinden.

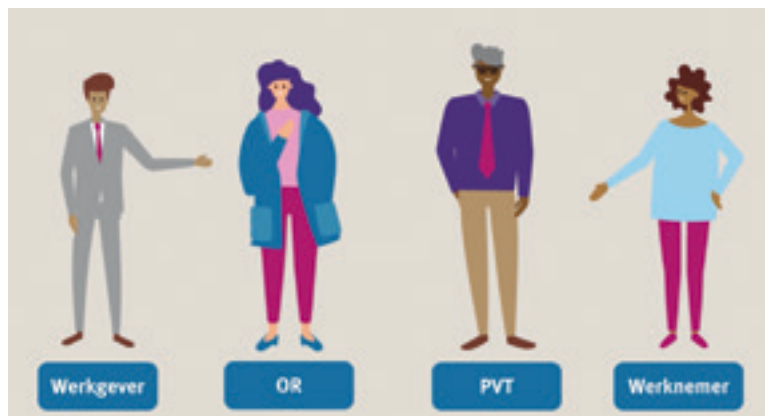
- Met het **Transitiebulletin pensioenen** informeert de AFM de sector en deelnemers over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. www.afm.nl/nl-nl/sector/pensioenuitvoerders/publicaties/transitiebulletin-pensioenen
- DNB publiceert eens per kwartaal een **Kwartaal-update voortgang transitie DNB**: www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2026/q2/transitie-nieuws-kwartaalupdate-voortgang-transitie-eerste-kwartaal-2026
- De website van de SER geeft info over hoe je een pensioenadviseur vindt: www.ser.nl/nl/thema/geen-pensioen/faq/pensioenadviseur
- Algemene informatie over het nieuwe pensioenstelsel en de weg ernaartoe voor alle Nederlanders staat op de website **www.pensioenduidelijkheid.nl**

- De Belastingdienst zal een extra rente over de waarde van het opgebouwde pensioengeld heffen (revisierente) die de werknemer moet betalen.
- De werknemer moet jaarlijks belasting betalen over de waarde van het opgebouwde pensioengeld, als vermogen in Box 3.
- De werknemer die afhankelijk is van toeslagen met een inkomens- en/of vermogenstoets loopt het risico op het deels of volledig kwijtraken van toeslagen en terugbetaling.
- De fiscale voordelen voor toekomstige pensioenpremies (omkeerregel) komen te vervallen.

Let op: voor werknemers die uit dienst zijn of met pensioen zijn, gelden deze gevolgen niet. De nieuwe regels hebben geen effect op hun opgebouwde pensioen.

Rol (belasting)adviseur

Om op tijd te voldoen aan de nieuwe regels voor pensioen, adviseert het ministerie om werkgevers tijdig op de hoogte brengen van de deadline van 2027, vragen of er al contact is gelegd met een pensioenadviseur, wijzen op mogelijke financiële en fiscale gevolgen, zo nodig begeleiden de controleren of de nieuwe pensioenregeling tijdig is afgesloten en voldoet aan de regels.

Noten

- 1 Zie www.eerstekamer.nl/brief_in/20260122/deel_5_van_6_voortgangsrapport/f=/vmufjoxmlfsi.pdf
- 2 Idem
- 3 Informatie uit <https://www.werkenaanonspensioen.nl/documenten/2025/12/18/brochure-voor-werkgevers-uw-pensioenregeling-moet-uiteindelijk-in-2027-aangepast-zijn>
- 4 Rekenvoorbeeld afkomstig uit publicatie Adfiz: www.werkenaanonspensioen.nl/documenten/2025/12/11/publicatie-adfiz-niet-op-tijd-aanpassen-van-de-pensioenregeling-kan-werkgever-en-werknemer-duur-komen-te-staan

Rekenvoorbeeld

Het niet tijdig aanpassen heeft financiële gevolgen voor een werknemer en een werkgever

Financiële gevolgen voor een werknemer⁴

De opgebouwde pensioenaanspraken worden direct op het moment voorafgaand aan het onzuiver worden van de pensioenregeling belast als loon uit vroegere dienstbetrekking.

Voorbeeld

Belastbaar loon werknemer (per jaar) € 80.000
 Waarde pensioenaanspraak per 31 december 2027 € 200.000
 Pensioenpremie per maand € 500

Heffing in box 1

Over 2027 moet de werknemer belasting betalen over € 80.000 + € 200.000 = € 280.000.
 Werknemer is € 99.000 IB verschuldigd (49,5 % x € 200.000) over de waarde van het pensioen.
 Daarnaast is werknemer € 40.000 aan zgn. revisierente verschuldigd (= 20 % over € 200.000).
 Totale fiscale claim voor de werknemer is € 139.000 (€ 99.000 + € 40.000)

Deze eenmalige fiscale verhoging van het inkomen kan gevolgen hebben voor: persoonlijke fiscale aftrekposten en inkomensafhankelijke regelingen, zoals toeslagen.

Pensioenpremies voor de verdere opbouw behoren tot het loon van de werknemer. De omkeerregel is niet meer van toepassing, waardoor de werknemer een lager nettoloon zal ontvangen.

Voorbeeld

De werknemersbijdrage kan niet langer in mindering komen op het inkomen.
 De werkgeversbijdrage (€ 500 per maand/ € 6.000 per jaar) komt niet meer in mindering op het loon. Hierover moet de werknemer jaarlijks loonheffing betalen. Dit leidt tot ongeveer € 3.000 minder nettoloon.

Heffing in box 3

De waarde van de pensioenaanspraak is gaan behoren tot het vermogen in box 3 voor de inkomstenbelasting. Pensioenuitkeringen kunnen netto worden uitgekeerd.

Financiële gevolgen voor een werkgever

De werkgever loopt het risico's op claims als de pensioenregeling niet wordt ondergebracht bij een pensioenuitvoerder; claims vanwege situaties als pensionering, arbeidsongeschiktheid of overlijden van (een) werknemer(s).

Contante waarde

De werkgever loopt het risico dat de achterblijvende partner de contante waarde van een levenslang partnerpensioen bij de werkgever claimt om niet afhankelijk te zijn van de periodieke uitbetaling door de werkgever of het voorkomen van een eventuele betalingsonmacht.

Voorbeeld

Claim contante waarde voor een periodieke partneruitkering van € 30.000 per jaar op basis van 3 % rente: € 605.654.

In memoriam

Prof. dr. T. Blokland RB

Wij ontvingen het droevige bericht dat op 19 mei 2026 ons erelid prof. dr. Thomas (Tom) Blokland RB op 88-jarige leeftijd is overleden. Daarmee is een groot fiscalist en een beminnelijk mens van ons heengegaan, die het fiscale recht in verschillende hoedanigheden gediend heeft

Tekst Sylvester Schenk

Na een studie fiscaal recht alsmede een studie notarieel recht aan de Rijksuniversiteit Groningen begon Blokland in januari 1962 zijn leven als belastingadviseur. Naast deze werkzaamheden schreef hij het proefschrift *‘Winst uit aanmerkelijk belang: de aanmerkelijk belang-regeling in de Wet op de inkomstenbelasting 1964’*, waarop hij in 1985 aan de Universiteit van Amsterdam (promotor: prof. Jaap Zwemmer) promoveerde. In 1989 trad hij bij de Vakgroep Belastingrecht van de Rijksuniversiteit Groningen in dienst als deeltijdhoogleraar (een leerstoel die hij combineerde met zijn werkzaamheden als partner bij KPMG Meijburg), om met ingang van 1 september 1996 daar aan te treden als voltijds hoogleraar. In 2002 moest hij wegens het bereiken van de wettelijke leeftijdsgrens en zeer tot zijn verdriet afscheid nemen. Zijn afscheidsrede ging over de fiscale aspecten van bedrijfsopvolging (WFR 2003/68). Bij zijn afscheid werd hem een afscheidsbundel aangeboden; *‘Aan Blokland: bundel opstellen aangeboden aan prof. dr. T. Blokland ter gelegenheid van zijn emeritaat’*. Hij besloot zijn loopbaan als raadsheer bij de Belastingkamer van het Hof te 's-Hertogenbosch, waar hij tot het bereiken van de 70-jarige leeftijd werkzaam bleef.

Ook voor onze vereniging – en wellicht meer nog voor haar rechtsvoorganger de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs – is Blokland zeer actief geweest. In 1989 trad hij op als debater over het onderwerp ‘Fiscaliteit en vermogensvorming’. En in 1997 was hij de inleider op de Belastingadviseursdag over het onderwerp ‘Cumulatie van belastingen’. Overigens een nog steeds actueel onderwerp gelet op de meer recente dissertatie van de binnen onze vereniging ook bekende Chris Dijkstra. De heer Blokland was sinds 1 januari 2001 (buitengewoon) lid van onze beroepsvereniging. Later werd hij benoemd tot erelid vanwege zijn verdiensten voor de vereniging en de belastingwetenschap. En eerder was hij al benoemd tot officier in de orde van Oranje-Nassau.

Ongetwijfeld belangrijker dan het voorgaande was voor Tom Blokland zijn geloof. De manier waarop hij met zijn wetenschappelijke collega's en studenten omging, tekende hem. Elke dag vond hij aanknopingspunten in de onderzoeks- en collegepraktijk om iets van de Bijbelse boodschap over te brengen. Blokland riep in zijn afscheidscollege op om de wet der Tien Geboden in acht te nemen als het – enige – goede fundament voor de waarden en normen in onze samenleving en om in het openbare en persoonlijke leven daarheen terug te keren. En zijn al genoemde afscheidsrede begon met de parabel van de verloren zoon (Lucas 15:11-32). Afstuderende fiscaal juristen kregen van Blokland de raad mee zuinig op hun goede naam te zijn. “Je kunt hem maar één keer verspele; ‘Dan ben je ‘m echt kwijt’. Waarom ontduik je de belasting niet? Omdat je de kans loopt gepakt te worden, of zijn er andere redenen? Zijn antwoord was duidelijk: ‘Geef aan de keizer wat des keizers is’.

Voor mij persoonlijk was het een bijzondere ervaring aanwezig te mogen zijn bij zijn inleiding bij een diploma-uitreiking van de Federatie. Voordat er tot uitreiking werd overgegaan was het in die tijd de gewoonte dat er een (doorgaans tamelijk lichtvoetige) fiscale inleiding werd gehouden. Zo niet door Blokland. Hij hield – terwijl door de hitte de spreekwoordelijke mussen dood van het dak vielen – in de Nieuwe Kerk in Den Haag een doorwrocht betoog, waarin hij stelde dat ‘bij alles wat een belastingadviseur doet, hem of haar het leven, lijden en sterven van onze Heer Jezus Christus voor ogen dient te staan’. Het typeerde hem en het was duidelijk dat hij – naast zijn ongetwijfeld talloze andere werkzaamheden – veel tijd aan zijn verhaal had besteed. Het maakte indruk op de aanwezigen, die ongetwijfeld iets anders hadden verwacht. Maar het was duidelijk dat zijn verhaal recht uit het hart kwam. Het tekende de man.

Moge hij rusten in vrede.

Jurisprudentie en wetgeving

INKOMSTENBELASTING

- 2026-026 Wijziging box 3-verdeling ook mogelijk na collectieve uitspraak massaal bezwaar 41
- 2026-027 Schenking aandelen aan directeur-niet-familielid vormde geen loon 41
- 2026-028 Heffingsrecht over pensioen Nederbelg beperkt tot niet-progressief belast deel 42
- 2026-029 Verkoopopbrengst aandelen was inkomen uit aanmerkelijk belang wegens genotsrecht 42

OVERDRACHTSBELASTING

- 2026-030 Doorkijkarresten zien alleen op verkregen object, niet op persoon overdrager of verkrijger 42

OMZETBELASTING

- 2026-031 Verplichting fiscaal vertegenwoordiger voor btw-nultarief was discriminerend 43

- 2026-032 Ingehouden dividendbelasting moest worden afgedragen ondanks kunstmatige structuur 43

VENNOOTSCHAPSBELASTING

- 2026-033 Profit Split-methode voor winstallocatie aan vaste inrichting bleef in stand 43
- 2026-034 Bewijsvermoeden bij verkoop binnen drie jaar na splitsing in strijd met Fusierichtlijn 44

FORMEEL

- 2026-035 Vergrijpboete artikel 67f AWR gold niet voor btw-fraude gericht op andere EU-lidstaat 44
- 2026-036 Deelnemersboete vernietigd: dga mocht vertrouwen op belastingadvieskantoor 45

INKOMSTENBELASTING

2026-026 Wijziging box 3-verdeling ook mogelijk na collectieve uitspraak massaal bezwaar

Een belastingplichtige en zijn fiscale partner hadden in de aangiften IB 2017 de box 3-grondslag onderling verdeeld. De aanslag van de partner was op 7 mei 2018 onherroepelijk geworden. Het bezwaar van de belastingplichtige tegen zijn aanslag was aange-merkt als massaal bezwaar over de box 3-heffing. Bij collectieve uitspraak van 4 februari 2022 werd dit bezwaar gegrond verklaard. De inspecteur verminderde vervolgens de aanslag. Op 22 juli 2022 verzochten de belastingplichtige en zijn partner om de onderlinge verhouding van de box 3-grondslag te wijzigen op grond van artikel 2.17, lid 4, Wet IB 2001. De inspecteur wees dit verzoek af. De belastingplichtige ging in beroep en stelde dat hij en zijn partner de verdeling nog konden wijzigen na de collectieve uitspraak. Rechtbank Den Haag stelde hierover prejudiciële vragen aan de Hoge Raad.

De Hoge Raad besliste dat een belastingplichtige van wie een aanslag onherroepelijk kwam vast te staan door een collectieve uitspraak als bedoeld in artikel 25e AWR, terwijl de inspecteur geheel of gedeeltelijk in het ongelijk was gesteld, de onderlinge verhouding samen met zijn fiscale partner kon wijzigen tot zes weken nadat de aanslag ter uitwerking van de collectieve uitspraak was verminderd. Een letterlijke uitleg van artikel 2.17, lid 4, Wet IB 2001 zou tot gevolg hebben dat deze belastingplichtigen geen wijzigingsmogelijkheid meer hadden. Met dit gevolg had de wetgever kennelijk geen rekening gehouden. In redelijkheid viel niet in te zien waarom minder gelegenheid tot herziening zou moeten worden geboden aan belastingplichtigen van wie de rechtspositie werd bepaald door een massaalbezwaarprocedure. In gevallen waarin de inspecteur in het ongelijk was gesteld, werden de cijfermatige gevolgen vaak pas voldoende duidelijk na de individuele verminderingsbeschikking. Uit overwegingen van uitvoerbaarheid moest als vaste regel gelden dat de onderlinge

verhouding kon worden gewijzigd tot zes weken na de verminderingsbeschikking.

■ Hoge Raad 27 maart 2026, nr. 25/02264, ECLI:NL:HR:2026:4950

2026-027 Schenking aandelen aan directeur-niet-familielid vormde geen loon

Oen werknemer van een concern werkte sinds 2007 onafgebroken voor de onderneming en was opgeklommen tot directeur. In 2022 schonk de enig aandeelhouder, een natuurlijk persoon, alle aandelen in de houdstervennootschap aan de directeur. De waarde bedroeg € 7,8 mln. Aan de schenking waren voorwaarden verbonden: de schenker kon de schenking in bepaalde gevallen herroepen en de directeur was verplicht de aandelen te zijner tijd om niet door te geven aan zijn opvolgers. Tussen de schenker en de directeur bestond geen familieband of andere persoonlijke relatie. De inspecteur merkte de waarde van de aandelen aan als loon en legde een aanslag IB 2022 op naar een belastbaar inkomen uit werk en woning van ruim € 8 mln. Hij wees op het causale verband tussen het voordeel en de dienstbetrekking: de directeur had de aandelen uitsluitend gekregen omdat hij zich als werknemer had bewezen. De directeur stelde dat sprake was van een schenking in het kader van een reële bedrijfsopvolging. Het vereiste causale verband met de dienstbetrekking ontbrak volgens hem, omdat de schenking niet bedoeld was als beloning maar was ingegeven door andere motieven, waaronder de continuïteit van de onderneming.

Rechtbank Noord-Nederland stelde voorop dat de aandelen behoorden tot het privévermogen van de schenker en niet tot het vermogen van de werkgever of een andere concernvennootschap. De schenker was niet gecompenseerd voor zijn verarming. Tegen die achtergrond had de inspecteur niet aannemelijk gemaakt dat de aandelen loon van de werkgever vormden. Een causaal verband tussen voordeel en dienstbetrekking betekende nog niet dat de werkgever dit voordeel had verstrekt. Van loon van derden was ook geen sprake: daarvoor was vereist dat het voordeel in opdracht en voor rekening van de werkgever was verstrekt. De rechtbank

weigerde de concernregel – waarbij een voordeel van een andere concernvennootschap onder omstandigheden als loon van de werkgever gold – uit te breiden naar een aandeelhouder-natuurlijk persoon, omdat in concernsituaties de kosten op concernniveau werden gedragen, terwijl hier alleen de schenker was verarmd. Tot slot was geen sprake van fooien of dergelijke prestaties van derden: uit de getuigenverklaring van de schenker bleek dat zijn motief vooral was gelegen in de continuïteit van de onderneming. De doorgeefverplichting bevestigde dit: de directeur had niet de volle eigendom verkregen, maar in wezen alleen zeggenschap en dividendrecht zolang hij bestuurder bleef. De rechtbank verklaarde het beroep gegrond en verminderde de aanslag tot een belastbaar inkomen uit werk en woning van € 233.836.

■ Rechtbank Noord-Nederland 29 januari 2026, nr. LEE 25/412, ECLI:NL:RBNNE:2026:213

2026-028 Heffingsrecht over pensioen Nederland beperkt tot niet-progressief belast deel

Een belastingplichtige woonde in België en ontving een Nederlands pensioen van ruim € 29.000 per jaar en lijfrenten die fiscaal gefacilieerd waren opgebouwd in Nederland. In België werd een deel van het pensioen progressief belast tegen het reguliere tarief; het overige deel werd belast als lijfrente tegen een vast tarief van 30% over 3% van het pensioenkapitaal. Het niet-progressief belaste deel bedroeg minder dan € 25.000. De inspecteur betrok het volledige pensioen en de lijfrente in de Nederlandse heffing. De belastingplichtige stelde dat Nederland geen heffingsrecht had omdat de drempel van € 25.000 in artikel 18, paragraaf II, van het verdrag met België alleen gold voor het deel dat in België niet progressief werd belast. De inspecteur bepleitte dat het totale brutobedrag bepalend was voor de drempel en dat Nederland bij overschrijding het gehele bedrag mocht belasten. Hof Den Bosch besliste dat het heffingsrecht exclusief aan België toekwam. De Hoge Raad vernietigde de uitspraak van het hof gedeeltelijk. De drempel van € 25.000 had betrekking op het totale brutobedrag van de pensioen- en lijfrente-uitkeringen, niet slechts op het deel dat in de bronstaat belastbaar zou zijn. Deze uitleg vond steun in de gezamenlijke artikelsgewijze toelichting bij het verdrag, waarin stond dat het bedrag van € 25.000 was ontleend aan het gemiddelde bedrag van in Nederland in 1999 betaalde uitkeringen voor eerste en tweede pijler pensioenvoorzieningen. De Hoge Raad besliste echter ook dat de Nederlandse heffingsbevoegdheid bij overschrijding van de drempel was beperkt tot het deel van de uitkering dat voldeed aan de voorwaarden van artikel 18, paragraaf II, letters a en b. Voor zover het pensioen in België werd belast tegen het reguliere progressieve tarief, mocht Nederland dat deel niet belasten. De Hoge Raad verminderde de aanslagen tot het niet-progressief belaste deel.

■ Hoge Raad 13 maart 2026, nr. 23/01000, ECLI:NL:HR:2026:395

2026-029 Verkoopopbrengst aandelen was inkomen uit aanmerkelijk belang wegens genotsrecht

Een belastingplichtige verstrekke in 2011 samen met anderen een lening van € 550.000 aan een bv, waarvan hij € 150.000 voor zijn rekening nam. De bv kocht met de lening aandelen in een andere vennootschap. Zij was over de lening een winstafhankelijke rente

verschuldigd die rechtstreeks was gekoppeld aan de opbrengsten uit de aandelen. Bij vervreemding van de aandelen kwam de opbrengst ten bate van de participanten. Tegelijk met de leningovereenkomst verleenden de participanten een call-optie aan een derde vennootschap op 20% van hun vordering. In 2014 werd een deel van de aandelen verkocht en werd de optie deels uitgeoefend. In 2018 werd het restant van de aandelen verkocht. De belastingplichtige ontving € 907.565 en gaf dit bedrag aan als bezitting in box 3. De inspecteur merkte de opbrengst echter aan als inkomen uit aanmerkelijk belang, rekening houdend met een verkrijgingsprijs van € 75.000. De belastingplichtige ging in beroep en stelde dat door de optieverlening een deel van het economisch belang was overgegaan op de optiehouder, waardoor zijn belang was gedaald tot 4,24% en hij niet langer voldeed aan het 5%-criterium. Rechtbank Zeeland-West-Brabant stelde de belastingplichtige in het gelijk en besliste dat geen sprake was van een aanmerkelijk belang. De inspecteur ging in hoger beroep.

Hof Den Bosch liet de vraag of de rechtspraak over optieverlening ook gold bij economische eigendom in het midden en koos een andere benadering. Het hof stelde vast dat de belastingplichtige op grond van de leningovereenkomst tot de uitoefening van de optie gerechtigd was tot alle voordelen uit de aandelen. Dit betekende dat hij een genotsrecht op de aandelen had als bedoeld in artikel 4.3 Wet IB 2001 in verbinding met artikel 5.22, lid 3, Wet IB 2001. De genotsgerechtigde werd gelijkgesteld met een aandeelhouder en zijn gerechtigdheid werd aangemerkt als aandeel. De belastingplichtige was dus ook voor het deel waarop de call-optie rustte direct aandeelhouder. Zijn belang bedroeg daardoor 5,3% en niet 4,24%, zodat hij ook na de gedeeltelijke verkoop in 2014 een aanmerkelijk belang had. De vervreemding in 2018 leidde tot inkomen uit aanmerkelijk belang van € 832.565. Het hof verklaarde het hoger beroep van de inspecteur gegrond.

■ Hof Den Bosch 21 januari 2026, nr. 24/1310, ECLI:NL:GHSHE:2026:142

OVERDRACHTSBELASTING

2026-030 Doorkijkarresten zien alleen op verkregen object, niet op persoon overdrager of verkrijger

Een bv nam in 2014 de hotelonderneming over van een andere bv, met uitzondering van de panden. De zonen van de oorspronkelijke eigenaar waren elk voor 45% gerechtigd tot de aandelen in de verkrijgende bv; de overige 10% was in bezit van de vervreemden- de bv, waarvan hun vader indirect enig aandeelhouder was. Op 13 juni 2019 verkreeg de bv alle aandelen in de vervreemdende bv, die op dat moment een onroerendezaaklichaam was. De bv claimde de bedrijfsopvolgingsvrijstelling van artikel 15, lid 1, onderdeel b, WBR. De inspecteur weigerde de vrijstelling. Hof Den Bosch besliste dat de vrijstelling niet van toepassing was omdat niet was voldaan aan het vereiste dat sprake was van een verkrijging door kinderen van een ondernemer. De aandelen waren niet verkregen door de zonen maar door een bv, en waren niet vervreemd door vader maar door een andere bv.

De Hoge Raad was het daarmee eens. Uit de formulering van artikel 15, lid 1, letter b, WBR volgde dat de vrijstelling alleen van toepassing was bij een verkrijging door kinderen van een ondernemer. De wetgever wilde bedrijfsoverdrachten tijdens leven vergemakkelijken om te vermijden dat ondernemers de bedrijfsopvol-

ging uit fiscale overwegingen zouden uitstellen tot hun overlijden. De vrijstelling kon niet worden toegepast als de verkrijgers bv's waren. De doorkijkarresten brachten niet mee dat de vrijstelling toch kon worden toegepast als het indirect ging om een bedrijfsopvolging tussen ouder en kind. Die arresten brachten slechts mee dat bij verkrijging van aandelen in een onroerendezaaklichaam een vrijstelling niet kon worden geweigerd indien de verkrijging van een onroerende zaak van dat lichaam zelf buiten de heffing zou zijn gebleven vanwege diezelfde vrijstelling.

De doorkijkarresten hadden geen betrekking op de persoon van de overdrager of de verkrijger, maar zagen alleen op het verkregen object. De Hoge Raad verklaarde het cassatieberoep ongegrond.

■ Hoge Raad 10 april 2026, nr. 25/00045, ECLI:NL:HR:2026:5680

OMZETBELASTING

2026-031 Verplichting fiscaal vertegenwoordiger voor btw-nultarief was discriminerend

Een bv exploiteerde een groothandel in alcoholische dranken. De bv was opgericht naar Nederlands recht en had haar statutaire zetel in Nederland. Haar directeur en enig aandeelhouder woonde in Spanje; verder had de bv geen personeel in dienst. De dranken werden ingekocht, opgeslagen en verkocht in een accijnsgoederenplaats in Nederland. De bv paste in haar aangiften btw het nultarief toe voor leveringen van accijnsgoederen. De inspecteur stelde dat de bv een buitenlandse belastingplichtige was en geen fiscaal vertegenwoordiger had aangesteld, zodat zij het nultarief niet mocht toepassen. Hij legde naheffingsaanslagen btw op over 2018 en 2019 van in totaal ruim € 1 mln. De bv ging in beroep en stelde primair dat zij in Nederland was gevestigd en subsidiair dat de verplichting een fiscaal vertegenwoordiger aan te stellen in strijd was met het Unierecht. Rechtbank Den Haag besliste dat de bv niet in Nederland was gevestigd en het nultarief terecht niet kon toepassen.

Hof Den Haag bevestigde dat de bv niet in Nederland was gevestigd en hier ook geen vaste inrichting had. De centrale bestuurders werden uitgeoefend in Spanje, waar de dga woonde. Dat de bv een Nederlandse statutaire zetel had, kantoorruimte huurde en gebruik maakte van een Nederlandse logistieke dienstverlener was onvoldoende om vestiging in Nederland aan te nemen. Het hof besliste echter dat de verplichting om een fiscaal vertegenwoordiger aan te stellen in strijd was met het Unierecht. Onder verwijzing naar wijzigingsrichtlijn 2000/65/EG en artikel 204 btw-Richtlijn 2006 had de Europese wetgever de mogelijkheid om een fiscaal vertegenwoordiger verplicht te stellen juist willen beperken. De verplichting vormde een discriminatoire maatregel: buiten Nederland gevestigde belastingplichtigen werden slechter behandeld dan in Nederland gevestigde concurrenten. De door de inspecteur aangevoerde rechtvaardigingsgronden – waarborging van juiste inning en voorkoming van fraude – waren onvoldoende. De verplichting ging verder dan noodzakelijk om belastingfraude te bestrijden. Aangezien met Spanje een rechtsinstrument voor wederzijdse bijstand bestond, kon de eis niet worden tegengeworpen. Bovendien was aan de materiële voorwaarden voor het nultarief voldaan en mocht weigering niet volgen uit het niet-naleven van een formeel vereiste. Het hof vernietigde de naheffingsaanslagen.

■ Hof Den Haag 22 januari 2026, nr. BK-24/999 en BK-24/1000, ECLI:NL:GHDHA:2026:139

2026-032 Ingehouden dividendbelasting moest worden afgedragen ondanks kunstmatige structuur

Een bv verwierf in 2013 voor € 1,1 mln B-aandelen in een Luxemburgse vennootschap en ontving daarop binnen zes maanden € 300 mln aan bruto dividend. Hierop werd € 45 mln aan Luxemburgse dividendbelasting ingehouden. De bv keerde vervolgens € 299,25 mln aan dividend uit en hield daarop € 44.887.500 aan Nederlandse dividendbelasting in. In haar aangiften paste de bv de afdrachtvermindering van artikel 11a Wet DB toe, zodat zij per saldo niets afdroeg. De in Luxemburg ingehouden dividendbelasting werd via een ruling volledig terugontvangen door de Luxemburgse moedervennootschap. De inspecteur legde een naheffingsaanslag op van € 44.887.500 met een vergrijpboete van € 22.443.750. Rechtbank Gelderland vernietigde de naheffingsaanslag omdat de bv nooit economisch gerechtigd was geweest tot de dividenden en daarom niet inhoudingsplichtig was.

Hof Arnhem-Leeuwarden besliste dat de bv op grond van artikel 7, lid 4, Wet DB verplicht was de door haar ingehouden dividendbelasting af te dragen, ook indien achteraf zou blijken dat die inhouding ten onrechte had plaatsgevonden. De bv kon zich tegen de naheffingsaanslag niet met succes verzetten met het argument dat de ingehouden dividendbelasting materieel niet verschuldigd was. De naheffingsaanslag was terecht opgelegd. Ten aanzien van de vergrijpboete besliste het hof dat de bv ten tijde van het indienen van de aangiften wist of moest weten dat per saldo geen Luxemburgse dividendbelasting op de dividenden drukte. Het hof baseerde dit op onder meer handgeschreven aantekeningen van een bestuurder en e-mailcorrespondentie waaruit bleek dat bestuurders de accountant onjuist hadden geïnformeerd. De bv had in nauwe samenwerking met derden gewerkt aan een volstrekt kunstmatige structuur met als enige doel een afdrachtvermindering te claimen ter zake van bronbelasting die per saldo niet betaald hoefde te worden. Het hof vond de boete passend en verminderde deze wegens overschrijding van de redelijke termijn tot € 22.441.250.

■ Hof Arnhem-Leeuwarden 24 maart 2026, nr. 23/2320, ECLI:NL:GHARL:2026:1691

VENNOOTSCHAPSBELASTING

2026-033 Profit Split-methode voor winstallocatie aan vaste inrichting bleef in stand

Een bv maakte deel uit van een groep die zich bezighield met de verkoop en verhuur van modulaire bruggen. Zij had een vaste inrichting in het buitenland waar onder meer een projectleider werkzaam was die de lokale uitvoering van een groot bruggenproject voor de buitenlandse overheid coördineerde. Het hoofdhuis in Nederland ontwierp de bruggen, liet deze door derden bouwen en exporteerde ze naar het buitenland. De vaste inrichting was verantwoordelijk voor onder meer assemblage, beoordeling van bouwlocaties, coördinatie van verschepingen, toezicht op onderaannemers en contact met de opdrachtgever. De bv paste voor de winstallocatie aan de vaste inrichting de Profit Split-methode toe, waarbij 30% van de winst aan de vaste inrichting werd toegerekend. De inspecteur legde voor de jaren 2018-2020 aanslagen Vpb

op waarbij hij een lagere objectvrijstelling voor buitenlandse ondernemingswinst in aanmerking nam. Hij rekende 15% van de winst toe aan de vaste inrichting op basis van de Transaction Net Margin-methode, omdat de werkzaamheden van de vaste inrichting volgens hem routinematig en ondersteunend waren. De bv ging in beroep en stelde dat de Profit Split-methode de juiste allocatiemethode was omdat sprake was van geïntegreerde ondernemingsactiviteiten en de vaste inrichting een waardevolle en essentiële bijdrage leverde.

Rechtbank Noord-Holland verwierp eerst de stelling van de inspecteur dat de bewijslast moest worden omgekeerd omdat de bv niet de vereiste aangiften had gedaan. De bv had haar standpunt over de winstallocatie uitvoerig onderbouwd met Transfer Pricing-documentatie en mocht redelijkerwijs menen een juiste aangifte te doen. Dat de inspecteur in eerdere jaren een afwijkend standpunt had ingenomen, betekende niet dat de bv haar standpunt niet langer in rechte zou kunnen bepleiten. De rechtbank besliste vervolgens dat de Profit Split-methode een geschikte allocatiemethode was. De vaste inrichting leverde een waardevolle en essentiële bijdrage aan de bedrijfsvoering. De projectleider verrichtte aanzienlijk meer dan alleen het monitoren van onderaannemers: hij beoordeelde bouwlocaties, paste bouwtekeningen aan, coördineerde verschepingen, selecteerde onderaannemers, gaf trainingen en was verantwoordelijk voor de oplevering aan de opdrachtgever. De rechtbank vond aannemelijk dat sprake was van geïntegreerde ondernemingsactiviteiten tussen het hoofdhuus en de vaste inrichting. Dit bleek ook uit de verhouding van het aantal FTE's (in 2020: 3,25 FTE bij het hoofdhuus en 3 FTE bij de vaste inrichting) en uit risicoanalyses waaruit volgde dat belangrijke risico's in het buitenland lagen. De inspecteur had niet aannemelijk gemaakt dat de door de bv toegepaste Profit Split-methode ongeschikt was of dat een onzakelijke winst aan de vaste inrichting was toegerekend. De rechtbank verklaarde het beroep gegrond en verminderde de aanslagen overeenkomstig de ingediende aangiften.

■ *Rechtbank Noord-Holland 2 december 2025, nr. HAA 24/713 t/m 24/715, ECLI:NL:RBNHO:2025:15830*

2026-034 Bewijsvermoeden bij verkoop binnen drie jaar na splitsing in strijd met Fusierichtlijn

Een nv was uitvaartverzekeringsmaatschappij die deel uitmaakte van een groep met onder meer nog een uitvaartverzekeraar en twee levensverzekeringsmaatschappijen. De aandelen van de groep werden middellijk gehouden door leden van één familie. De nv was herverzekerd bij een andere vennootschap waarvan de aandelen eveneens door de familie werden gehouden. Over de herverzekeringsovereenkomsten bestond een langlopend geschil met de Belastingdienst dat had geleid tot correcties, belasting-schulden en aansprakelijkstellingen. De nv stond sinds juni 2015 onder curatele van DNB. Door een beslissing van rechtbank Amsterdam was de groep gedwongen een van de levensverzekeringsmaatschappijen voor € 1 aan een derde te verkopen. Daarna werd besloten ook de onderneming van de nv te verkopen via een afsplitsing. De nv verzocht de inspecteur om zekerheid vooraf dat de splitsingsfaciliteit van artikel 14a Wet Vpb van toepassing was. De inspecteur wees het verzoek af omdat de nv niet aannemelijk had gemaakt dat de afsplitsing niet in overwegende mate was

gericht op het ontgaan of uitstellen van belastingheffing. De nv ging in beroep en stelde dat het bewijsvermoeden van artikel 14a, lid 6, laatste volzin, Wet Vpb in strijd was met artikel 15 Fusierichtlijn en dat de bewijslast ten onrechte bij haar was gelegd. Rechtbank Gelderland stelde de nv in het gelijk, maar hof Arnhem-Leeuwarden besliste in hoger beroep dat de nv niet aannemelijk had gemaakt dat de keuze voor afsplitsing door zakelijke overwegingen was ingegeven.

De Hoge Raad besliste dat de antimisbruikbepaling van artikel 14a, lid 6, Wet Vpb niet verenigbaar was met de Fusierichtlijn, voor zover die bepaling een algemeen vermoeden van het ontbreken van zakelijke overwegingen inhield voor het geval binnen drie jaar na de splitsing aandelen werden vervreemd aan een niet-verbonden lichaam. De enkele omstandigheid dat binnen drie jaar een dergelijke vervreemding plaatsvond, betekende niet dat de splitsing niet op grond van zakelijke overwegingen plaatsvond, ook niet als het voornemen tot vervreemding al vóór de splitsing bestond. Dit algemene vermoeden moest buiten toepassing blijven. De inspecteur kon niet volstaan met het gemotiveerd betwisten van de aangevoerde zakelijke overwegingen, maar moest ten minste een begin van bewijs leveren dat geen sprake was van zakelijke overwegingen of dat er aanwijzingen waren voor het ontgaan of uitstellen van belastingheffing. De Hoge Raad verklaarde het cassatieberoep van de nv gegrond en verwees de zaak naar hof Den Bosch.

■ *Hoge Raad 27 februari 2026, nr. 22/04085, ECLI:NL:HR:2026:298*

FORMEEL

2026-035 Vergrijpboete artikel 67f AWR gold niet voor btw-fraude gericht op andere EU-lidstaat

Een bv handelde in tweedehands personenauto's en verkocht deze aan afnemers in Roemenië, Hongarije, Slowakije en Kroatië. Zij paste het nultarief voor intracommunautaire leveringen toe. De inspecteur stelde na boekenonderzoek vast dat de auto's niet naar de op de documenten vermelde bestemmingen waren vervoerd, maar naar Duitsland. De bv had de vervoersdocumenten zelf ingevuld met onjuiste bestemmingsgegevens. De inspecteur legde naheffingsaanslagen btw op over 2014 tot en met 2016 van in totaal ruim € 2,4 mln, met vergrijpboeten op grond van artikel 67f AWR van € 50.000, € 50.000 en € 200.000. De inspecteur stelde primair dat sprake was van opzet. Hij verklaarde daarbij dat de bv niet bewust ervoor had gekozen om in Nederland te weinig btw te betalen en dat haar opzet was gericht op het ontgaan van btw in een andere lidstaat. Subsidiair stelde hij grove schuld.

De bv ging in cassatie tegen de boeten. De Hoge Raad verklaarde het cassatieberoep tegen de naheffingsaanslagen zonder nadere motivering ongegrond (artikel 81 Wet RO), maar het cassatieberoep tegen de boeten gegrond. Artikel 67f AWR had betrekking op rijksbelastingen die in Nederland op aangifte moesten worden voldaan en strekte zich niet uit tot beboeting ter zake van belastingen die in een andere lidstaat moesten worden betaald. Nu de inspecteur zelf had verklaard dat het opzet van de bv was gericht op het ontgaan van btw in een andere lidstaat, kon dit niet het beboetbare feit van artikel 67f AWR opleveren. Ook het subsidiaire standpunt trof geen doel. In gevallen waarin aan de materiële

voorwaarden voor het nultarief was voldaan, werd volgens de Wet OB geen btw verschuldigd. De inspecteur kon weliswaar op grond van vaste HvJ- en HR-rechtspraak het nultarief weigeren bij deelname aan een frauduleuze structuur en btw naheffen, maar de ruime richtlijnconforme uitleg van artikel 20 AWR die dit mogelijk maakte, kon niet opgaan voor een sanctiebepaling als artikel 67f AWR. Een ruime uitleg van het beboetbare feit zou het legaliteitsbeginsel inzake delicten en straffen schenden. De Hoge Raad kwam in zoverre terug van zijn eerdere rechtspraak waaruit volgde dat in deze gevallen het beboetbare feit van artikel 67f AWR zich kon voordoen. De Hoge Raad vernietigde de boeten en kende wegens overschrijding van de redelijke termijn een immateriële schadevergoeding toe van € 6.000.

■ Hoge Raad 20 februari 2026, nr. 23/00082, ECLI:NL:HR:2026:279

2026-036 Deelnemersboete vernietigd: dga mocht vertrouwen op belastingadvieskantoor

Een dga woonde in Nederland en was aandeelhouder van een vennootschappelijke structuur waarvan enkele vennootschappen op Curaçao waren gevestigd. Een bedrijf op Curaçao was formeel bestuurder van die vennootschappen. De dga had een belastingadvieskantoor ingeschakeld dat hem in 2011 had geadviseerd over deze structuur. Het kantoor adviseerde ook bij investeringen van de buitenlandse vennootschappen en bij fiscale aangelegenheden van de dga zelf. De inspecteur stelde een vestigingsplaatsonderzoek in en concludeerde dat de werkelijke leiding van de vennootschappen werd uitgeoefend vanuit Nederland door de dga en zijn adviseurs. De vennootschappen ontvingen navorderingsaanslagen Vpb die in stand bleven. De inspecteur legde aan de dga een deel-

nemersboete op van € 167.500 op grond van artikel 67o AWR. Hij verweet de vennootschappen niet te hebben verzocht om uitreiking van aangiften Vpb en niet kenbaar te hebben gemaakt dat zij in Nederland Vpb-plichtig waren. De dga zou feitelijk leiding hebben gegeven aan deze beboetbare gedragingen, of er was sprake van medeplegen of medeplichtigheid. De dga stelde dat hij een fiscale leek was en mocht vertrouwen op het belastingadvieskantoor dat hij had ingeschakeld.

Rechtbank Gelderland besliste dat voor alle deelnemingsvormen was vereist dat bewezen was dat de dga opzet had. Als een belastingplichtige zich liet bijstaan door een adviseur die hij voor voldoende deskundig mocht houden en aan wiens zorgvuldige taakvervulling hij niet hoefde te twijfelen, was er geen aanleiding voor de eis dat hij zich zelf in de toepasselijke belastingregelingen verdiepte. Uit de stukken bleek dat het belastingadvieskantoor op de hoogte was van de betrokkenheid van de dga bij investeringen en daarbij actief adviseerde. Er was geen bewijs dat het kantoor de dga had gewaarschuwd dat zijn handelen ertoe zou leiden dat de vestigingsplaats van de vennootschappen Nederland zou zijn. De algemene risicowaarschuwingen in presentaties – dat een discussie met de Belastingdienst over de werkelijke leiding kon ontstaan – waren onvoldoende specifiek om als zodanige waarschuwing te gelden. De dga hoefde zich niet zelf te verdiepen in de vraag of de vestigingsplaats van de vennootschappen Nederland zou kunnen zijn; daarvoor had hij juist het belastingadvieskantoor ingeschakeld. De dga kon niet worden verweten dat hij opzet of grove schuld had op het beboetbare feit van de vennootschappen. De rechtbank verklaarde het beroep gegrond en vernietigde de deelnemersboete.

■ Rechtbank Gelderland 12 december 2025, nr. ARN 24/6699, ECLI:NL:RBGEL:2025:10887

Wetgeving De stand van zaken per 24 april 2026

■ Wetsvoorstel + MvT TK	■ Verslag TK	■ Nota n.a.v. verslag TK	■ Eindverslag TK	■ Aangenomen TK	■ Wetsvoorstel EK	■ Voorlopig verslag EK	■ Memorie van Antwoord EK	■ Eindverslag EK	■ Aangenomen EK	■ Staatsblad	■ Datum inwerkingtreding
Spoedwet conditionele eindafrekening dividendbelasting 35 523											Dag na datum Stb
Initiatiefwetsvoorstel aanpassing box 2 en vervallen fiscale regelingen 36 128											1-1-2025
Wet herziening bedrag ineens 36154											Bij KB
Initiatiefwetsvoorstel Wet vermogensbelasting 2024 36 173											1-1-2024
Wet werkelijk rendement box 3 36 748											Bij KB
Wet implementatie EU-richtlijn gegevensuitwisseling cryptoactiva 36 782											

Doe ff fiscaal

Op 16 april is de sectorbrede campagne 'Doe ff fiscaal' live gegaan. Deze door de Belastingdienst, de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs en het Register Belastingadviseurs opgezette campagne heeft als doel om eerstejaars studenten in hbo- en wo-onderwijs in een relevante studierichting (zoals rechten, economie, finance, tax, accountancy) aan te zetten om te kiezen voor een fiscale specialisatie na hun eerste jaar.

In de campagne is er gekozen voor vier beelden die doelgroep aanspreken. Met een korte regel is eronder aangeven wat je met een fiscale studie allemaal kan. Deze vier beelden worden door elkaar gebruikt op de site fiscalestudie.nl. Daarnaast loopt de campagne via een aantal social mediakanalen dat de doelgroep veel en vaak gebruiken (Instagram en TikTok).

Vier beelden

De keuze voor de vier beelden is steeds gedaan in onderling overleg tussen BD, NOB en RB - vaak op voorspraak van het bureau dat de campagne in onze opdracht heeft ontwikkeld. Dat bureau is Bureau Lichting. Zij zijn de oprichter van de onder scholieren en studenten populaire websites scholieren.com en studenten.com. Onze campagne loopt alleen via studenten.com.

Kaoutar (fiscale economie) en Dominic (fiscaal recht), delen hun enthousiasme voor de fiscaliteit.

DOE FF FISCAAL

Met een fiscale studie help je werkbare belastingoplossingen te bedenken voor nieuwe technologieën.

Met een fiscale studie doe je meer. Check fiscalestudie.nl

Student-ambassadeurs

Op de website www.fiscalestudie.nl kunnen de bezoekers korte video's vinden die zijn gemaakt met een aantal studenten (de zogeheten student-ambassadeurs) die al een fiscale studie volgen of hebben afgerond. Dan gaat het om zowel hbo- als wo-studenten. In die filmpjes geven ze aan wat hen tot de keuze voor die studie heeft gedreven en wat je ermee kan. Allemaal kort en bondig in een stijl die de doelgroep aanspreekt. Met behulp van filmpjes reageren we ook op een aantal misvattingen of vooroordelen over de fiscale studie en het fiscale vak. Deze misvattingen worden door dezelfde studentambassadeurs, voor zover dat mogelijk is, naar het rijk der fabelen verwezen.

Komende maanden

Inmiddels zijn ook de hogescholen en universiteiten met een mail van deze campagne op de hoogte gesteld. De campagne draait in ieder geval de komende maanden aangezien veel studenten nu (aan het eind van het schooljaar), hun keuze maken voor een eventuele specialisatie. Scan de QR en kijk wat er allemaal rondgaat.

Het RB besteedt op LinkedIn en Instagram aandacht aan deze campagne. Zie je iets voorbijkomen? Repost het dan, met een persoonlijke aanbeveling voor het vak!

Scan de QR-code voor meer informatie

Zomerboost: PE-aanbod

Als belastingadviseur wil je complexe veranderingen in korte tijd doorgronden. Daarom vertaalt het RB actualiteiten en complexe vakinformatie naar een veelzijdig cursusaanbod. Maak er gebruik van.

Onderstaand een overzicht van opleidingsmogelijkheden tot aan de zomer en in de zomerperiode.

Meld je snel aan

Eind juni en begin juli kun je nog je kennis ophalen over heel verschillende onderwerpen. Meld je snel aan: (zie tabel).

Kennis bijspijkeren

Ook in de zomer je kennis bijspijkeren? Dat kan eenvoudig met onze webinars. Selecteer in ons onderwijsaanbod het type 'webinar' en je kunt kiezen uit vele onderwerpen. Deze zijn momenteel allemaal tot 1 januari 2027 terug te kijken. Pak nu je kans om in alle rust meer te weten te komen over dat ene onderwerp waarmee je straks aan de slag moet. Ter inspiratie zijn dit drie (ver)nieuwe webinars:

- Oudedagsvoorzieningen op de ondernemingsbalans nader beschouwd
Nieuw
- Bedrijfsopvolging bij dga's **Vernieuwd**
- Wegwijs in de verschillende lijfrente regimes **Vernieuwd**

Onderwerp	Datum en locatie	Docent	Punten
AI, ChatGPT, Copilot en de Fiscale Praktijk	22 juni, Vianen	Diederik Stolk	4 PE-punten
Herstructurering breed - inclusief rekentechniek	23 juni, Vianen	Eric van Uunen	6 PE-punten
Werken met Box 2 en 3 - verdieping	23 juni, Vianen	Jeroen Knol	4 PE-punten
Praktische implementatie van de Wwft voor (kleine) kantoren	25 juni, Vianen	Margaret Plaum - van den Berg	4 PE-punten
Relatiebeëindiging en de rol van de RB	25 juni, Vianen	Jasper Horsthuis	4 PE-punten
Summercourse: wat is het nieuws over auto, fiets en trein?	2 & 3 juli, Vianen	Meerdere sprekers	15,5 PE-punten

Bekijk op www.rb.nl/onderwijs het volledige aanbod.

‘AI maakt je leven gewoon makkelijker, ontdek wat het kan’

Vikaash Koeldiep verzorgt bij het RB met veel enthousiasme trainingen over de kracht van AI, kunstmatige intelligentie. Hij ervaart de impact hiervan als geen ander: ‘AI is er en het wordt steeds groter’. Jezelf trainen is een must.

Vikaash is een ervaren finance-professional (ex-ABN Amro) met negen jaar ervaring in diverse functies bij de Haagse Hogeschool. Eind 2022 kwam hij ‘spelenderwijs’ in aanraking met generatieve AI. Hij vertelt: ‘Toen de eerste chatbot van OpenAI publiekelijk beschikbaar kwam, merkte ik direct een groot verschil met Google. Het triggerde meteen!’ Hoewel de antwoorden niet altijd foutloos waren, vond Vikaash de output ‘best wel goed’.

Onder de motorkap

Hij gebruikte AI eerst alleen privé, maar daarna al snel voor werk: ‘Ik was benieuwd of AI ook met een aanvaardbare oplossing kwam als ik er een zakelijke casus in stopte. En inderdaad. Ik merkte dat het gebruik van AI in mijn werk leidde tot een tijdsbesparing en regelmatig ook tot een kwaliteitsverbetering.’

‘De eerste chatbot van OpenAI triggerde meteen’

Vikaash verdiepte zich steeds meer in de tools, vooral in de techniek. Hij wilde precies weten wat er ‘onder de motorkap’ van de AI-tools gebeurde en hoe ze aan hun antwoorden kwamen. Hij vertelt: ‘Daarnaast bleef ik me richten op de toepassing: hoe kan je het zo goed mogelijk gebruiken binnen je eigen werk en waar kan het ondersteunen in je werkprocessen.’

Vikaash werkte op dat moment vier dagen per week als opleidingsmanager Accountancy, Finance & Control en International Financial Management bij de Haagse

Hogeschool. De vijfde weekdag gebruikte hij stevast voor AI. Maar eigenlijk was hij er elke vrije minuut wel mee bezig.

Vikaash was niet de enige; al snel werkte hij nauw samen met (de toenmalige start-up) AI-Advies & Training.

Eye-opener voor junior en senior

Vikaash Koeldiep ziet dat jongeren ‘van nature’ weliswaar nieuwsgieriger zijn naar AI-tools, maar ze lang niet altijd gebruiken - of nog verkeerd. Ook hebben ze snel hun oordeel klaar, positief of negatief, zonder echt te weten wat het precies doet. Ouderen balanceren vaak tussen terughoudend en erg nieuwsgierig. Vikaash: ‘Die raken soms zó verslingerd, dat ze AI als een echt maatje zien’, lacht hij. Hij merkt dat AI voor de meeste deelnemers absoluut een eye-opener is: ‘Die zijn allemaal verrast over de mogelijkheden’.

Volg de basiscursus:

De verdiepingscursus en de AI-tweedaagse (november) staan voor dit najaar op de agenda.

Scherp op output

Vanuit zijn ervaring in finance en onderwijs, ontwikkelt en verzorgt Vikaash nu alweer enkele jaren AI-trainingen op maat, voor onder meer de fiscalisten van het RB. Hij is verbonden aan AI-AT en daarnaast ook zelfstandig actief op het gebied van finance en investments. 'Ook daarbij kijk ik constant hoe ik AI kan inzetten, want de ontwikkelingen gaan superhard! Hoewel de juiste inzet van generatieve AI me veel werk uit handen neemt, controleer ik natuurlijk wel scherp op de output, dat is enorm belangrijk. En dat benadrukken we ook meerdere keren in onze trainingen. Die check kost tijd, maar zonder AI onderzoek doen en een rapport schrijven, had mij veel meer tijd gekost.'

AI-geletterdheid

Voor het Register Belastingadviseurs ontwikkelde Vikaash Koeldiep drie verschillende trainingen, met regelmatige updates. Hij vertelt: 'Binnen het aanbod leer je AI-tools effectief instrueren (prompten). Dat is een onderdeel dat centraal staat, zeker in onze basistraining.'

'Controleer altijd scherp op de output van AI'

Door effectieve prompttechnieken aan te leren kan je dat stukje efficiency en kwaliteitsverbetering dat AI belooft ook echt bereiken. Daarnaast leren we je in onze andere trainingen functionaliteiten binnen deze tools te gebruiken die sommige delen in je werkproces over kunnen nemen. Ben je daartoe in staat dan zal je zien dat dit je op wekelijkse basis structureel uren kan besparen en daarnaast ook je kwaliteit en creativiteit kan verhogen.' Vikaash: 'We bouwen voor de RB's een aantal casussen die zo dicht mogelijk bij hun eigen professionele werkelijkheid liggen. Heel praktisch.'

We behandelen ook wetgeving en AI-geletterdheid, de EU stuurt daar ook op aan met de EU AI Act. Welke verplichtingen heb je als adviseur en heel belangrijk: welke risico's zijn er? Het is niet alleen maar een 'goed nieuws show'. Je leert veel!'

Drie AI-trainingen uitgelicht

Basistraining

De instapcursus is voor mensen die nog nooit iets met AI hebben gedaan. Of mensen die er af en toe iets mee doen, maar nog niet heel vaardig zijn. Vikaash: 'In deze training maak je kennis met de AI-fundamentals. Je leert niet alleen wat AI is, maar vooral ook wat het niet is! We kijken verder ook wat er onder de motorkap van tools als ChatGPT en CoPilot gebeurt. Want je moet tot op zekere hoogte snappen hoe deze tools werken. Op dat moment kun je ook beter de kwaliteit van de output beoordelen. Maar we maken het niet te technisch. We houden het vooral praktisch en toegankelijk.'

- In deze training leer je effectief prompten, zodat je sneller de informatie vindt die voor jou waardevol is;
- Je oefent met diverse gen-AI tools om de onderlinge verschillen en specifieke krachten te ontdekken;
- We staan stil bij zowel kansen als risico's die deze modellen met zich meebrengen.

Verdiepingscursus

Deze training is er voor diegene die na de basis cursus al een tijdje werkt met AI en meer wil. Of iemand die niet de basistraining op zak heeft, maar wel vertrouwd is met 'de basics'. Vikaash: 'Waar je in de basis cursus meer ad-hoc leert prompten voor analysevaardigheden, of onderzoeksen schrijfvaardigheden, focust de verdieping cursus op het doorontwikkelen van deze skill. En natuurlijk het identificeren van repeterende werkzaamheden, waarbij gen-AI tools je kunnen ondersteunen. Daarvoor leren we je binnen de AI-tools bepaalde functionaliteiten te gebruiken. In ChatGPT en CoPilot, ga je nuttige functies bouwen voor duidelijk afgebakende taken.'

RB-commissie 'AI en Digitalisering'

De fiscale praktijk verandert razendsnel door AI en digitalisering. Om leden hierin optimaal te ondersteunen, heeft het RB-bestuur de commissie AI en Digitalisering ingesteld (mei 2026). De commissie informeert, adviseert en ondersteunt leden bij technologische vraagstukken. Daarnaast adviseert de commissie het bestuur over de strategische koers van onze vereniging op dit vlak.

De nieuwe commissie bestaat uit: Ron Meijer RB (voorzitter). Binnenkort volgt de benoeming van de andere leden.

We werken dan vaak in groepjes, want door te sparren en samen te werken herken je sneller kansen in werkprocessen waarbij AI van nut kan zijn.'

AI Tweedaagse

Dit aanbod is een mix van basis- en verdiepingstraining. In twee weken tijd transformeer je van beginner tot actieve gebruiker. Op dag één beheers je de basics en proef je direct aan de verdieping. Vikaash: 'De tweede dag pakken we dit verder op en bouwen en presenteren we samen een eigen GPT of agent. Met wederom de focus op samenwerking, van elkaar leren en op die manier tot een nuttige tool te komen voor het dagelijkse werk.' Vikaash stelt dat werkprocessen in de nabije toekomst steeds verder geautomatiseerd worden, 'waarbij je op elke afzonderlijke taak van de fiscalist een stuk AI-gedreven software (een agent) zet, die hierin taken overneemt. En die agents kunnen op hun beurt binnen een werkproces ook met elkaar interacteren. Dat is nu al te bouwen, maar vraagt in deze fase nog wel wat technische kennis. Maar met de snelle technische vooruitgang zal dit op enig moment net zo makkelijk worden als een prompt schrijven nu is.'

Kort nieuws

LaFiDa 'Een fiscaal sprookje?'

De Landelijke Fiscalistendag is afgelopen jaren uitgegroeid tot een vaste waarde voor belastingadviseurs, accountants, notarissen en andere fiscale professionals. Op vrijdag 25 september (met inloop vanaf 12.00 uur) vindt alweer de zesde editie van LaFiDa plaats.

Thema

De fiscale wereld verandert snel en soms lijkt het alsof het één onwerkelijk verhaal is. Boekenonderzoeken zijn er niet meer. De Belastingdienst is druk met toeslagen en excuses, terwijl de wetgever met toverspreuken bezig is om recht te creëren. Het lijkt soms wel een sprookje. Dat is dan ook het thema van LaFiDa 2026: *Een fiscaal sprookje?*

Programma

Na een voortreffelijke lunch en de plenaire start om 13.00 uur stel jij jouw eigen programma samen. Er zijn verschillende kennissessies waarin sprekers mr. Dennis Heijmink (Duidelijk Fiscalisten) en mr. Diana Jansen (Tax Studio) je uitdagen om anders te kijken naar bekende structuren en nieuwe ontwikkelingen.

Van onze eigen vereniging gaan de adviseurs van Jong RB de oude rotten in het vak prikkelen met frisse ideeën. En ervaren docenten delen hun inzichten uit de praktijk. Verwacht scherpe verhalen met tempo, interactie en de nodige humor. Tussen de sessies door spreek jij vakgenoten, wissel je ervaringen uit en leg je nieuwe contacten.

Alle sessies sluiten aan bij het thema van de dag, dat voldoende vragen

oproept. Is de wetgeving rondom vermogen en arbeidsrelaties nog wel echt? Of zitten we midden in een fiscaal sprookje...? Leiden je kritische standpunten in aangiften nog wel tot vragen van de inspecteur? Of zit je ook hier in je eigen werkelijkheid? En als de inspecteur dan vragen stelt, moet je die dan ook beantwoorden? Ook als voor je klant een boete dreigt?

Diner en PE

Voor de fiscale verdieping en actualiteiten krijg je 4 PE-punten. Natuurlijk krijg je nog veel meer. Dat is niet alleen koffie, gezelligheid en een heerlijke lunch. Je sluit de dag af met een borrel en diner. Een mooi moment om na te praten en contacten te verdiepen. Rond 19.30 uur ga jij naar huis met nieuwe inzichten, leuke contacten en een frisse blik op jouw praktijk.

Voor alle info en aanmelden surf je naar: rb.nl/cursus/de-landelijke-fiscalisten-dag-lafida/

RB 95 jaar

Hulde aan de jubilaris: 95 jaar RB betekent 95 jaar kennisdeling, betrokkenheid en gezelligheid. Tijd voor een feestje! We nodigen iedereen van harte uit om dit jubileum samen te vieren tijdens de RB-dag, die 9 oktober plaatsvindt in Amersfoort.

Het is inmiddels een bijna honderdjarige geschiedenis van Bond van Belastingconsulenten naar het huidige Register Belastingadviseurs. De Bond van Belastingconsulenten werd 12 maart 1931 opgericht en was de eerste beroepsorganisatie voor belastingadviseurs in Nederland. De Bond is de oudste voorloper van het huidige RB. Hoe het precies in elkaar steekt, lees je op onze jubileumpagina.

Feest

De komende maanden nemen we je in woord en beeld mee in de levensloop van onze jubilaris. Daarmee werken we toe naar de RB-dag die met het thema 'Feest' het 95-jarig jubileum nog eens onderstreept.

Groot Kantoren Overleg

Jongstleden 26 maart vond bij Parc Broekhuizen in Leersum een Groot Kantoren Overleg plaats. Er is onder meer gesproken over de nieuwe Tax Compliance Professional (TCP) opleiding. Naast aaff sluit ook Flynth zich aan bij de pilot. Beoogde startdatum is september 2026.

Ook het RBu kwam aan de orde, net als de beroepscampagne 'Doe ff fiscaal' en

ook het Horizontaal Toezicht - met onder meer de suggestie om vragen voor kennisgroepen te bundelen en met grote kantoren te overleggen welke vragen door te zetten. Er is afgesproken dat bij een volgend overleg er meer ruimte is voor dialoog en interactie. En dat het RB daarbij vooraf stukken toezendt over de te bespreken thema's.

Vraagtekens bij dekkingsvoorstellen

Na mijn column voor Het Register #2 van 2026 is er een heleboel veranderd in de wereld. Op 28 januari besloten 'beste vrienden' Trump en Netanyahu om een oorlog te beginnen tegen Iran. Onder de codenaam 'Epic Fury' werden vooral brandstofinstallaties aangevallen met als gevolg stevig stijgende brandstofprijzen. Die bereikten al snel recordhoogtes. En laat daar nou een belastingaspect aanzitten. Of liever, een accijnsaspect.

De media stonden er vol van en de discussie over het 'kwartje van Kok', de sowieso belachelijk hoge prijzen aan de pomp in ons land en de 'wie zal dat betalen'-vraag kregen al snel de overhand. Het kabinet Jetten deed nog even niets.

In de landen om ons heen (België en Duitsland) besloot men, in weerwil van de wens van de Europese Commissie, de accijns op brandstof wel stevig te verlagen, met als gevolg een oplaaiende discussie over de nering van de benzinepomphouders in de grensstreek. Kortom, mobiel Nederland in rep en roer.

Adequate maatregelen, bedenkelijke dekking

Op 20 april jongstleden kwam ons kabinet dan toch met een plan. Een plan met haakjes naar diverse belastingsoorten. Onze fiscaal experts bekeken dit plan met argusogen en al snel is voor in de krant (of in dit periodiek) een mooie kop bedacht: 'Adequate maatregelen, bedenkelijke dekking'

Dat er 'iets' moest gebeuren, is natuurlijk wel duidelijk. En dat dit niet in de eerste dagen van de oorlog is bedacht en voor-

gesteld, dat begrijpen we ook. Een heleboel oplossingen kwamen voorbij, de btw op brandstof tijdelijk verlagen, de accijns op brandstof tijdelijk verlagen, de onbelaste reiskostenvergoeding aanpassen (want die is met 23 cent per kilometer toch al te laag, aldus - onder andere - de Vereniging Zakelijke Rijders).

'En wat zeker opvallend is, de accijnzen op brandstof gaan niet omlaag'

Steunpakket

Allemaal ideeën die inmiddels, deels, zijn opgenomen in wat Rob Jetten het 'steunpakket gevolgen oorlog Midden-Oosten' noemt. Uit wat er in dat pakket zit, is de hiervoor genoemde koptekst beter te begrijpen. Want dat de maatregelen ade-

quaat zijn (voor sommigen) daar wordt niet aan getwijfeld door het RB. De dekking, daar gaat het om. En daar staan we niet alleen in, zo las ik in meerdere kranten, MKB-Nederland vindt bijvoorbeeld hetzelfde. Want de maatregelen worden (onder andere) betaald door aanpassingen in belastingsoorten die direct gevolg hebben voor de mkb-ondernemer. Zo wordt voorgesteld de motorrijtuigenbelasting voor grijze kentekens te halveren, de motorrijtuigenbelasting voor vrachtwagens naar nul te brengen en de onbelaste reiskostenvergoeding met 2 cent verhogen. Het lijkt er met deze voorstellen sterk op dat de ondernemer die rekening gaat betalen.

Gevolgen ondernemer

Zo is het voorstel van het kabinet de startersaftrek voor beginnende ondernemers af te schaffen en de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek te versoberen. De gevolgen daarvan komen direct ten laste van de ondernemer.

Een ander dekkingsvoorstel, de accijnzen op alcohol gaan volgend jaar omhoog, volgen ze de inflatie. Met dat laatste voorstel worden vooral de consumenten en de ondernemers in de retail getroffen. En wat zeker opvallend is, de accijnzen op brandstof gaan niet omlaag. Het grensverkeer-probleem voor tankhouders aldaar blijft dus bestaan.

Afwachten

We moeten afwachten hoe, waar en wanneer deze maatregelen daadwerkelijk allemaal worden gepresenteerd en uitgevoerd. Waarschijnlijk zal daar de Voorjaarsnota voor gebruikt gaan worden. Maar vooralsnog kunnen wij stellen dat we de maatregelen begrijpen, maar onze vraagtekens zetten bij de dekkingsvoorstellen. En daar staan we, zo valt in een heleboel eerste reacties te lezen, gelukkig niet alleen in.

Niet (tijdige) aangifte doen

In Het Register 2026/1 besprak kantoorgenoot Annabel Vissers in deze rubriek de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor een onjuiste aangifte. Aanleiding was het arrest van 18 november 2025¹, waarin de HR overwoog dat de betrokken belastingadviseur niet als pleger van het opzettelijk doen van een onjuiste aangifte kan worden veroordeeld. Gaat deze redenering ook op voor de bestuurder bij het niet (tijdig) doen van de bij belastingwet voorziene aangifte op grond van artikel 69, eerste lid AWR?

Hierover oordeelde de Hoge Raad in een recent arrest.² Aan de verdachte was (onder meer) ten laste gelegd dat hij over de jaren 2011 tot en met 2017 opzettelijk twaalf aangiften Vpb voor twee vennootschappen niet heeft gedaan. Dit feit werd hem verweten als pleger of medepleger.

Medeplegen

Van medeplegen heeft het gerechtshof de verdachte vrijgesproken. Helaas geeft de uitspraak van het hof geen inkijk in de redenering tot deze vrijspraak. Zoals de A-G in zijn conclusie overwoog, blijkt uit de bewijsvoering niet dat *'dat andere natuurlijke personen en/of rechtspersonen betrokken zijn geweest bij de beide vennootschappen'*.³ Daarop hoeft de vervolging wegens medeplegen voor de bestuurder echter niet te stranden, nu de voor medeplegen vereiste samenwerking ook kan plaatsvinden met de betrokken vennootschappen, die als plegers zijn veroordeeld.⁴

Plegen

De HR concludeert in een relatief kort arrest dat de verdachte niet de vereiste kwaliteit van aangifteplichtige bezit. De verplichting tot het doen van aangifte richt zich op de belastingplichtige, nadat deze op voorgeschreven wijze is uitgenodigd tot het doen van aangifte (artikel 8, eerste lid AWR). De op de voorgeschreven wijze uitgenodigde belastingplichtige vennootschap bezit vervolgens de vereiste eigenschap om als pleger van het feit van artikel 69, eerste lid AWR te kunnen worden aangemerkt, de bestuurder niet. Anders dan ten aanzien van het opzettelijk doen van een onjuiste aangifte ex artikel 69, tweede lid AWR kan de vertegenwoordiger of gemachtigde ex artikel 42-44 AWR niet worden aangemerkt als degene op wie de plicht tot het doen van een (tijdige) aangifte rust. Een bestuurder kan volgens de HR wel

worden aangemerkt als pleger van het opzettelijk doen van een onjuiste aangifte (via artikel 42 AWR), maar niet als pleger voor het opzet-telijk niet (tijdig) doen van de aangifte. Dit verschil lijkt te zijn gelegen in de verschillende uitleg van het begrip 'bij de belastingwet voorziene aangifte' in het eerste en tweede lid van artikel 69 AWR. De vraag blijft waarom de HR artikel 42-44 AWR niet van toepassing acht voor de aangifteplicht maar wel voor de belasting- of betalingsplicht.

Wat dan wel?

De Hoge Raad sluit zijn overwegingen – net als in het arrest van november 2025 – over de (vereiste) betrokkenheid af met een voorzichtige les 'ten laste leggen', namelijk: *'Opmerking verdient dat artikel 47 tot en met 51 van het Wetboek van Strafrecht verschillende mogelijkheden bieden om degene die anders dan als pleger betrokken is bij het niet doen van een bij de belastingwet voorziene aangifte, onder voorwaarden strafrechtelijk aansprakelijk te stellen voor die betrokkenheid'*.⁵

De bestuurder had ook als feitelijk leidinggever strafrechtelijk aansprakelijk kunnen worden gesteld voor het niet (tijdig) doen van de aangifte. Dat is echter niet ten laste gelegd. Opmerking verdient in dat kader nog wel de overweging van het Hof inzake de aangifte Vpb 2017. Daarbij overwoog het hof dat verdachte diende te worden vrijgesproken van het niet doen van de aangifte *'en het feitelijk leidinggeven daaraan'*, terwijl feitelijk leidinggeven dus niet ten laste was gelegd.

Na terugwijzing kan het tenlastegelegde medeplegen opnieuw aan bod komen. Om te komen tot bewezenverklaring van medeplegen is de vraag dan wel 'met wie' nauw en bewust is samengewerkt. Mijns inziens zou dit met de betrokken twee vennootschappen kunnen zijn. Geheel los van de 'daderschapskwestie'

Mr. Meike Prins
De Bont Advocaten

speelt bij de terugwijzing in mijn optiek nog de vraag of de vennootschappen op voorgeschreven wijze zijn uitgenodigd en aangemaand voor het doen van desbetreffende aangiften. Het gerechtshof overwoog dat bij betwisting van de verzending van deze brieven dat de inspecteur niet alleen aannemelijk dient te maken dat deze aanslag naar het juiste adres is verzonden, maar ook aan welk postbedrijf die aanslag is aangeboden. Het hof verwijst daarbij naar het arrest van de belastingkamer van de Hoge Raad van 20 januari 2023.⁶ Mijns inziens is het aan het OM om te bewijzen dat de uitnodigings- en aanmaningsbrieven (aan het juiste adres) zijn verzonden. Een enkele 'pagina 55' van het dossier met *'concrete gegevens uit het digitale systeem van de Belastingdienst'* is daarvoor mogelijk onvoldoende.

Noten

- 1 HHR 18 november 2025, ECLI:NL:HR:2025:1699
- 2 HR 24 maart 2026, ECLI:NL:HR:2026:424.
- 3 Zie ook conclusie A-G Frielink 13 januari 2026, ECLI:NL:PHR:2026:67, par. 3.13.
- 4 HR 24 maart 2025, ECLI:NL:HR:2026:425 en ECLI:NL:HR:2026:423.
- 5 HR 24 maart 2026, ECLI:NL:HR:2026:424, r.o. 2.6.
- 6 HR 20 januari 2023, ECLI:NL:HR:2023:41, r.o. 2.2.

VRAAG

Hebben belastingplichtigen voor de Vpb recht op een proceskostenvergoeding (PKV) nu hun (massaal) bezwaar gegrond is verklaard?

De Hoge Raad besliste op 16 januari 2026¹ dat het percentage voor de belastingrente te hoog is. Dit omdat het hogere percentage voor de belastingrente louter was ingegeven door budgettaire motieven. De daaruit voortvloeiende lastenverzwaring kwam hierdoor terecht bij één groep belastingplichtigen, namelijk alleen rechtspersonen die Vpb zijn verschuldigd.

Het arrest van de Hoge Raad is gewezen naar aanleiding van een massaal bezwaarprocedure. De inspecteur heeft op 25 februari 2026 collectief uitspraak voor de Vpb² gedaan. In deze collectieve uitspraak is de belangrente voor de Vpb nader vastgesteld op het percentage dat geldt voor de overige belastingen, zoals de inkomstenbelasting.

Ook voor de overige belastingen heeft de inspecteur inmiddels collectief uitspraak³ gedaan. Deze collectieve uitspraak houdt in dat het percentage van de belastingrente voor deze overige belastingen akkoord is. Op basis hiervan is de vraag opgekomen of belastingplichtigen voor de Vpb recht hebben op een proceskostenvergoeding (PKV)?

ANTWOORD

Het antwoord hierop luidt helaas ontkennend. De PKV is alleen weggelegd voor de belastingplichtige die de proefprocedure heeft gevoerd. Voor degenen die meededen aan het massaal bezwaar zit de PKV er dus niet in. Dit is ook uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever geweest.⁴

Het voelt onrechtvaardig, zeker als het bezwaar al is ingediend voordat de aanwijzing massaal bezwaar heeft plaatsgevonden. Maar ook de bezwaarschriften die al waren ingediend ten tijde van de aanwijzing als massaal bezwaarprocedure vallen onder dit massaal bezwaar.⁵

Van belang is nog wel, dat er wel recht bestaat op een proceskostenvergoeding als een bezwaar niet alleen ziet op de massaal-bezwaarvraag (hier: de hoogte van de belastingrente), maar ook op een ander punt. In dat geval kan er wel recht op een proceskostenvergoeding ontstaan als het bezwaar op dat andere punt gegrond wordt verklaard, het besluit daardoor wordt herroepen en er sprake is van een aan de Belastingdienst te wijten onrechtmatigheid.

Tot slot dient opgemerkt te worden dat tot nu toe⁶ de rechters hebben beslist dat een percentage van 4% voor de belastingrente door de beugel kan.⁷

Noten

- 1 Hoge Raad, 16 januari 2026, nr. 24/04619, ECLI:NL:HR:2026:59
- 2 Collectieve uitspraak massaal bezwaar belastingrente Vpb, Staatscourant 2026, 8286.
- 3 Collectieve uitspraak massaal bezwaar belastingrente overige belastingen, Staatscourant 2026, 8401.
- 4 Zie daarvoor de Memorie van Toelichting bij de Wet Overige Fiscale Maatregelen 2016, Kamerstuk 34305, nr. 3, blz. 51.

- 5 Zie daarvoor het besluit aanwijzing massaal bezwaar van 7 februari 2025, nr. 2025-3886, Staatscourant 2025, nr. 5793.
- 6 Dit artikel is geschreven op 4 mei 2026.
- 7 Zie voor een recent arrest van de Hoge Raad, Hoge Raad 10 april 2026, nr. 25/02195, ECLI:NL:HR:2026:591.

In deze rubriek behandelen we veelgestelde vragen op het discussieforum van het Fiscaal Kennisplatform. Als RB-lid kun je hier discussiëren met andere leden over je fiscale praktijk. Leden helpen leden. Je bereikt het discussieforum door in te loggen op je account op RB.nl. Daarnaast is er de helpdesk van BureauVaktechniek. Onze fiscalisten helpen je met name door collegiaal te overleggen, te 'klankborden' en eventueel door te verwijzen naar specialisten.

Mr. D.J. (Dick) Roemeling RB
Bureau Vaktechniek

Het onbenut potentieel van AI op klantdossiers in de fiscale praktijk

"Bij welke DGA's boven de zestig is de opvolging nog niet geregeld?" Stel je voor dat je die vraag gewoon aan AI kunt stellen en binnen seconden een onderbouwd antwoord krijgt, zonder zelf door stapels dossiers te spitten. Of dat je automatisch ziet welke klanten een rekening-courantverhouding hebben zonder overeenkomst, welke financieringen binnen een jaar aflopen en waar de grootste advieskansen in je portefeuille liggen.

Die belofte is reëel. Maar voor de meeste kantoren blijft het vooralsnog bij een theorie.

Drie lagen bepalen de waarde

Ernesto Lopez Vega, CEO van Qwoater, herkent het patroon. "Kantoren koppelen Copilot aan SharePoint, stellen vragen aan ChatGPT of bouwen een datawarehouse. Ze verwachten dat AI vervolgens het werk doet. Maar zonder de juiste basis levert geen van deze oplossingen wat ze beloven."

Volgens Ernesto zijn er drie fundamentele bouwstenen die samen bepalen of AI daadwerkelijk waarde levert: gecentraliseerde klantdata, domeincontext over

accountancy en toegang tot AI-inzichten. De meeste tools missen er minstens één.

Eén centrale bron voor alle klantdocumenten

De eerste laag is de meest onderschatte: gecentraliseerde klantdocumenten. "In de adviespraktijk landt bijna alles wat je voor een klant doet in een document," stelt Ernesto. "Een aangifte, een advies, een aandeelhoudersovereenkomst, een testament: 80% van alle klantinformatie zit in documenten. Dat is je rijkste databron."

Het probleem: die informatie staat verspreid over mailboxen, lokale schijven en meerdere systemen. Generieke tools als ChatGPT vereisen handmatig aanleveren en samenvoegen. Copilot gaat verder in combinatie met SharePoint, maar ook dat heeft een harde grens: bij tientallen klanten en duizenden documenten zijn generieke oplossingen simpelweg niet gebouwd om nog zinvolle antwoorden te geven.

Pas met domeinkennis krijgen antwoorden waarde

De tweede laag is domeincontext. Generieke tools kennen geen dossierlogica, geen belasting-

dienstrichtlijnen en begrijpen niet het verschil tussen aandeelhouderschap en zeggenschap. "Vraag maar eens aan ChatGPT: welke klanten hebben een rekening-courantverhouding zonder overeenkomst?" zegt Ernesto. "Dan loopt het vast. Of erger: je krijgt een antwoord dat plausibel klinkt maar nergens op gebaseerd is."

Fiscaalspecifieke AI-partijen hebben die domeinkennis wél ingebouwd, maar ze hebben de klantdata niet. "Soms moeten een aandeelhoudersovereenkomst en een jaarrekening samen een antwoord vormen, of moet een testament worden betrokken. Dat lukt alleen als je het volledige klantdossier hebt én als het systeem begrijpt hoe de documenten zich tot elkaar verhouden."

Wat er dan wél mogelijk is

Als beide lagen op orde zijn, verandert wat je kunt vragen aan je klantdossiers fundamenteel. Denk maar eens aan:

- ✓ Bedrijfsopvolging signaleren: AI scant dossiers op signalen dat een opvolgingstraject relevant wordt, zoals de leeftijd van de DGA of recente structuurwijzigingen, nog voordat de klant er zelf over begint.
- ✓ Testamenten en overeenkomsten bewaken: AI signaleert welke testamenten, aandeelhoudersovereenkomsten of samenlevingscontracten al jaren niet zijn herzien en mogelijk niet meer aansluiten op de huidige situatie.
- ✓ Niet-benutte belastingvoordelen signaleren: AI scant dossiers op gemiste regelingen, subsidies of aftrekposten. Elke gemiste regeling is een concreet adviesgesprek dat je kunt inplannen én factureren.
- ✓ Inzicht in complexe klantstructuren: AI brengt holdingstructuren, werkmaatschappijen en aandeelhoudersrelaties in kaart op basis van de documenten in het dossier, zonder uren handmatig uitzoekwerk.

Randvoorwaarden die je niet kunt overslaan

Wie AI toegang geeft tot jaren aan gevoelige klantdata, ontkomt niet aan vragen over autorisaties en AVG-compliance. "Met een AI-oplossing die niet specifiek is gebouwd voor de eisen van de branche loop je hier vroeg of laat op vast," stelt Ernesto. "Autorisaties moeten werken op documentniveau, niet op mapniveau. En antwoorden moeten getoetst worden aan fiscale logica voordat ze bij een medewerker terechtkomen."

Alles is er al, behalve de basis

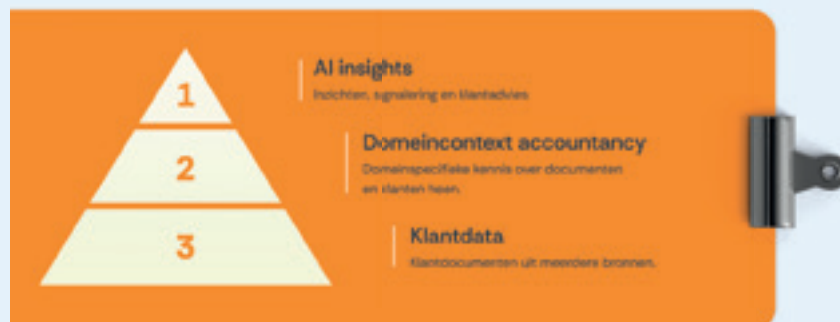
De vraag waarmee dit artikel opende is geen toekomstmuziek. Hetzelfde geldt voor: welke testamenten zijn ouder dan vijf jaar? Bij welke klanten loopt een financiering binnenkort af? Waar laat ik als kantoor structureel fiscale advieskansen liggen? De inzichten zijn er al, in de aangiftes, de adviezen, de aandeelhoudersovereenkomsten, de correspondentie. De vraag is of je de basis hebt ingericht om die waarde eruit te halen.

De Document Hub van Qwoater is ingericht vanuit de drie fundamentele lagen: gecentraliseerde klantdocumenten als databron, fiscaalspecifieke AI ingebouwd en direct klaar voor gebruik. SOC 2 Type II-gecertificeerd en AVG-compliant. Meer weten? qwoater.nl

"Er zijn drie fundamentele onderdelen die samen de waarde bepalen van AI in de accountancy: klantdata, domeincontext en AI-inzichten. De meeste tools waarmee kantoren experimenteren missen er minstens één."

Ernesto Lopez Vega
Founder Qwoater

Meer weten? Check qwoater.nl

Qwoater

A woman with voluminous curly hair, wearing a light-colored blazer over a blue and white striped shirt, is shown from the chest up. She is looking upwards and to the right with a thoughtful expression. Her hands are visible at the bottom, resting on a dark surface. The background is slightly blurred, showing what appears to be an office or classroom setting with a window and some equipment.

waar
gewerkt
wordt

werkt
=exact